

Archeologienota
Vooronderzoek zonder ingreep in de bodem
Lanaken – Europark 101-112-114

Verslag van Resultaten

Ons kenmerk :	ORTEC2600713
Auteurs :	Liesbet Van den Bruel Ward Decramer Alexander Doucet
Datum verslag :	12 juni 2026
Projectcode Onroerend Erfgoed :	2023H307
Wettelijk depot :	D/2026/15.001/44

Coverfoto: het terrein gesitueerd op de Ferrariskaart (ca. 1777; bron: AGIV)

Auteurs & autorisatie:

Ward Decramer (OE/ERK/Archeoloog/2019/00023)

Alexander Doucet (OE/ERK/Archeoloog/2020/00003)

Liesbet Van den Bruel (OE/ERK/Archeoloog/2015/00025)

Terra Engineering & Consultancy nv (OE/ERK/Archeoloog/2020/00014)

Copyright reserved. No part of this publication may be reproduced in any form, by print, photoprint, microfilm or any other means without the permission from the publisher.

Wettelijk depot: D/2026/15.001/44

INHOUDSTAFEL

Deel 1: Bureauonderzoek.....	4
1 Beschrijvend gedeelte	4
1.1 Administratieve gegevens	4
1.2 Archeologische voorkennis	6
1.3 Onderzoeksopdracht.....	7
1.3.1 Vraagstelling	8
1.3.2 Voorwaarden opstellen archeologienota	8
1.3.3 Randvoorwaarden	9
1.4 Beschrijving van de geplande werken	10
1.4.1 Huidige situatie.....	10
1.4.2 Geplande werken	18
1.5 Werkwijze.....	27
2 Assessmentrapport.....	28
2.1 Landschappelijke ligging.....	28
2.1.1 Tertiair- en quartairgeologie	30
2.1.2 Bodemkaart	31
2.1.3 Conclusie	31
2.2 Historische beschrijving van het onderzoeksgebied	36
2.2.1 Historiografische bronnen.....	36
2.2.2 Historische cartografie	38
2.3 Archeologisch kader van het projectgebied.....	49
2.3.1 CAI-gegevens	51
2.3.2 ARCHIS-gegevens.....	53
2.3.3 (Archeologie)nota's	57
2.4 Datering en interpretatie van het onderzochte gebied	60
2.5 Synthese en beantwoording onderzoeksvragen	64
Bibliografie	66
Ondertekening.....	68
Bijlagen	69

Deel 1: Bureauonderzoek

1 Beschrijvend gedeelte

1.1 Administratieve gegevens

Projectcode Onroerend Erfgoed	2023H307 (bureauonderzoek)
Erkend archeoloog	Terra Engineering & Consultancy nv (OE/ERK/Archeoloog/2020/00014) Ward Decramer (OE/ERK/Archeoloog/2019/00023) Alexander Doucet (OE/ERK/Archeoloog/2020/00003)
Locatie	Provincie: Limburg Gemeente: Lanaken Adres: Europark (Fig. 1.1)
Kadastrale gegevens	Lanaken, afdeling 1, sectie C, percelen 284c, 230a, 233a
Bounding Box	Europark 101 : Punt 1: X = 241147, Y = 175173 Punt 2: X = 241323, Y = 175309 Europark 112-114 : Punt 1: X = 240830, Y = 175095 Punt 2: X = 241046, Y = 175330
Oppervlakte projectgebied (buiten een archeologische zone)	Europark 101: 12 326 m ² Europark 112-114: 26 097 m ²
Oppervlakte bodemingreep	Europark 101: 12 326 m ²
Einddatum bureauonderzoek	12 juni 2026
Relevante termen¹	Limburg; Leemstreek; Maasvallei; terraslandschap; droge leemgronden; Steentijd; Metaaltijden; Romeinse periode; Middeleeuwen; Nieuwe Tijd; gronden met textuur B-horizont; opgehoogde gronden.
Bebouwde zones	Europark 101 is volledig verhard met beton en asfalt. Aan de straatzijde bevindt zich een opslagplaats met betonnen stapelblokken, een hob-unit, een weegbrug en een regenwaterput.

¹ <https://thesaurus.onroenderfgoed.be>

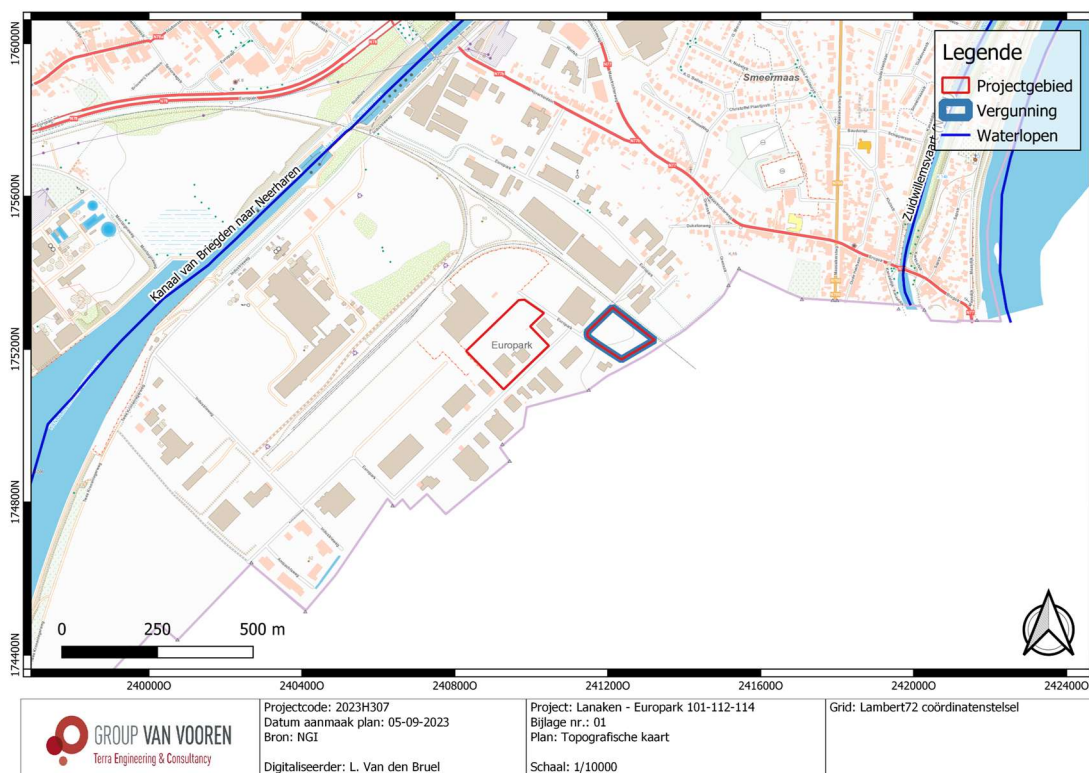

Fig. 1.1: Topografische kaart (2017) met situering van het projectgebied (© NGI).

Fig. 1.2: Archeoregio's van Vlaanderen met situering van het projectgebied².

² <https://onderzoeksbalans.onroerendergoed.be/onderzoekbalans/archeologie>

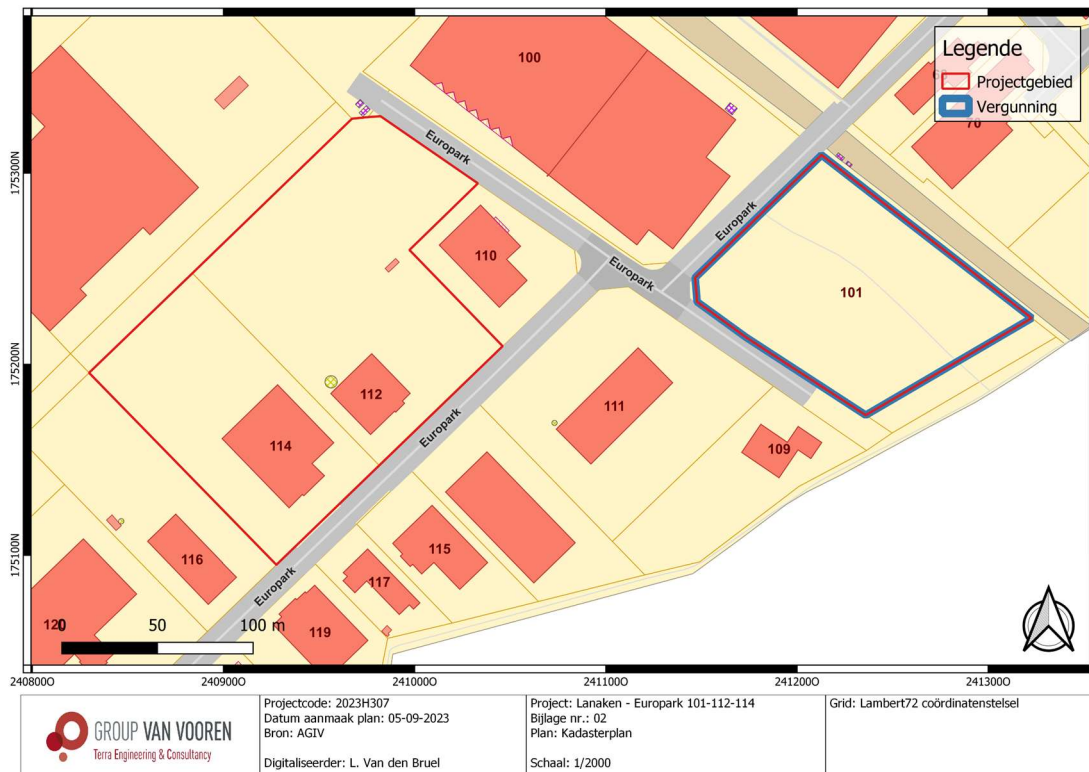

Fig. 1.3: Kadasterplan met situering van het projectgebied (© AGIV).

1.2 Archeologische voorkennis

Voor dit projectgebied is in het najaar van 2023 reeds een archeologienota opgesteld (ID 27346) (Fig. 1.4).³ Deze archeologienota werd geschreven in het kader van het toenmalige project, zijnde de realisatie van een nieuwe verharding en een overkapping. Op basis van het bureauonderzoek werd een vrijgave van het terrein geadviseerd, daar de bodemingrepen minimaal zijn en bijgevolg een beperkte impact zullen hebben. De geplande werken voor Europark 101 zijn ondertussen gewijzigd, maar de contour van het projectgebied en vergunningsgebied blijft behouden. Er zullen 6 gesloten bulkhallen worden opgetrokken, zonder het opbreken van de verharding. Voor Europark 112-114 zijn er geen wijzigingen t.o.v. de vorige archeologienota.

³ Van den Bruel et al. 2023.

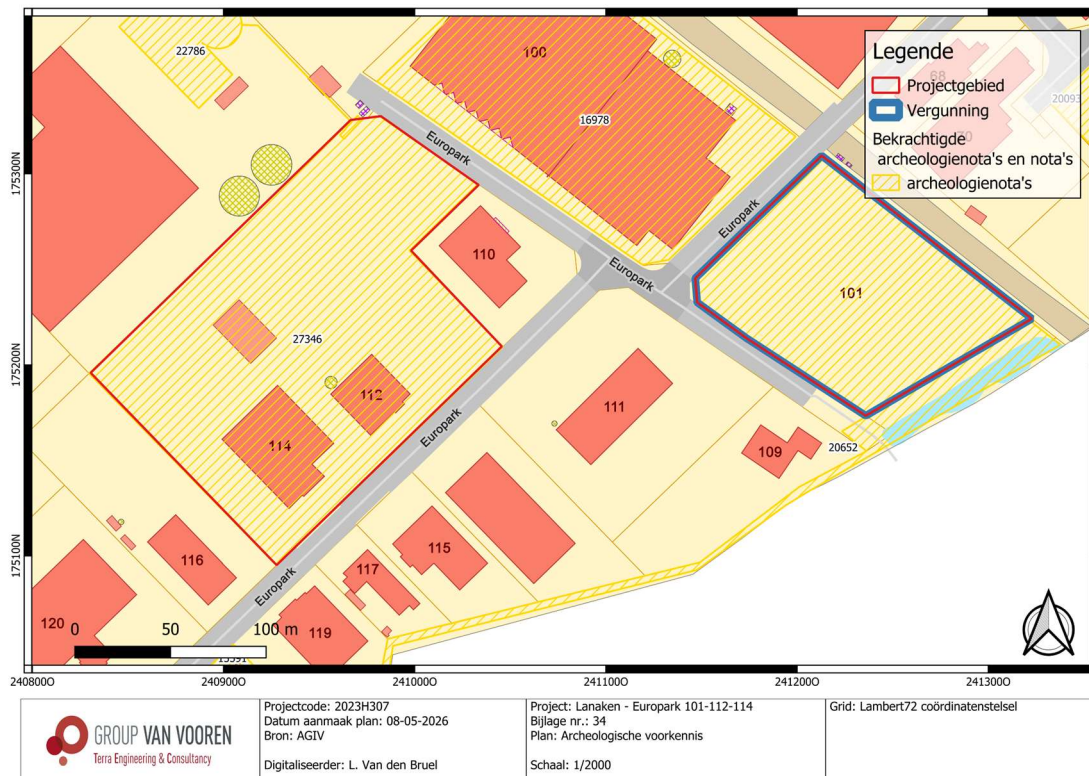

Fig. 1.4: Bekrachtigde archeologienota's ter hoogte van het projectgebied (@ AGIV & Agentschap Onroerend Erfgoed).

1.3 Onderzoeksoopdracht

Het archeologisch vooronderzoek beoogt vast te stellen of er een archeologische site aanwezig is op een terrein, wat de karakteristieken en de bewaringstoestand van deze site zijn, wat haar relatie is met het landschap, welke waarde ze heeft, en hoe ermee moet omgegaan worden in het kader van bodemingrepen.

De Code van Goede Praktijk draagt een aantal mogelijke fasen aan, opgedeeld in vooronderzoek zonder ingreep in de bodem (bureaustudie, landschappelijk bodemonderzoek, geofysisch onderzoek, veldkartering) en vooronderzoek met ingreep in de bodem (verkennend archeologisch booronderzoek, waarderend archeologisch booronderzoek, proefsleuven en proefputten, proefputten in functie van steentijd artefactensites). Na voltooiing van elke fase in het vooronderzoek wordt afgewogen of verder vooronderzoek noodzakelijk is en wat de aard van dat vooronderzoek is. Na iedere fase in het vooronderzoek volgt verder vooronderzoek, zonder ingreep in de bodem of met ingreep in de bodem, indien op basis van de reeds uitgevoerde fase(s) van het vooronderzoek onvoldoende informatie gegenereerd is om:

- de hoogstwaarschijnlijke afwezigheid van een archeologische site afdoende te staven.
- een gemotiveerde uitspraak te doen over het al dan niet moeten nemen van maatregelen.
- een plan van aanpak voor een archeologische opgraving op te maken.
- een plan van aanpak voor een behoud *in situ* op te maken.

De keuze van de methode voor verder vooronderzoek wordt gebaseerd op de volgende vier criteria, aangezien het doel van een archeologisch vooronderzoek is om met een minimum aan destructie van het archeologisch erfgoed bovenstaande informatie te kunnen leveren:

- Is het mogelijk deze methode toe te passen op dit terrein?

- Is het nuttig deze methode toe te passen op dit terrein?
- Is het overdreven schadelijk voor het bodemarchief deze methode toe te passen op dit terrein?
- Is het noodzakelijk deze methode toe te passen op dit terrein (kosten-batenanalyse)?

1.3.1 Vraagstelling

- Kan de hoogstwaarschijnlijke afwezigheid van een archeologische site afdoende gestaafd worden?
- Zijn er archeologische of historische gegevens bekend over de site?
- Zijn er indicaties voor bodemverstoringen die het bodemarchief kunnen vernietigd of omwoeld hebben?
- Zijn er landschappelijke factoren die invloed kunnen (gehad) hebben op de gaafheid van het bodemarchief, c.q. archeologische sporen?
- Wat is de impact van de geplande werken op het bodemarchief?
- Wat is het wetenschappelijk potentieel van de aanwezige sites?
- Kan er een vrijgave zonder bijkomstige maatregelen geopteerd worden of dienen er maatregelen te worden voorgesteld om een eventueel behoud *in situ* van een aanwezige archeologische site te verwezenlijken? Hoe kunnen deze maatregelen afgedwongen en gecontroleerd worden?

1.3.2 Voorwaarden opstellen archeologienota

Bij het aanvragen van een omgevingsvergunning of een verkavelingsvergunning kan het zijn dat het toevoegen van een archeologienota aan de aanvraag verplicht wordt gesteld. De archeologienota wordt geschreven door een erkend archeoloog en bevat de resultaten van een archeologisch vooronderzoek en een advies voor vrijgave of eventueel vervolgonderzoek.

Het toevoegen van een archeologienota aan een aanvraag voor een omgevingsvergunning is afhankelijk van een aantal criteria:

- De totale oppervlakte van de percelen.
- De oppervlakte van de geplande bodemingrepen.
- De ruimtelijke bestemming van het terrein.
- De ligging van het terrein binnen of buiten een archeologische zone of buiten een archeologische site volgens de CAI (Centraal Inventaris, Onroerend Erfgoed).

In dit geval ligt het terrein buiten een gebied geen archeologie (GGA), zijnde een gebied waar geen archeologisch erfgoed te verwachten valt. Bovendien ligt het projectgebied buiten een vastgestelde archeologische zone en buiten een beschermde archeologische site. Het terrein is, volgens het gewestplan, volledig gelegen in industriegebied. Gelet op de totale oppervlakte van de percelen (> 3000 m²) en de ingreep in de bodem > 1000 m² (Fig. 1.5), dient er een archeologienota opgesteld te worden.

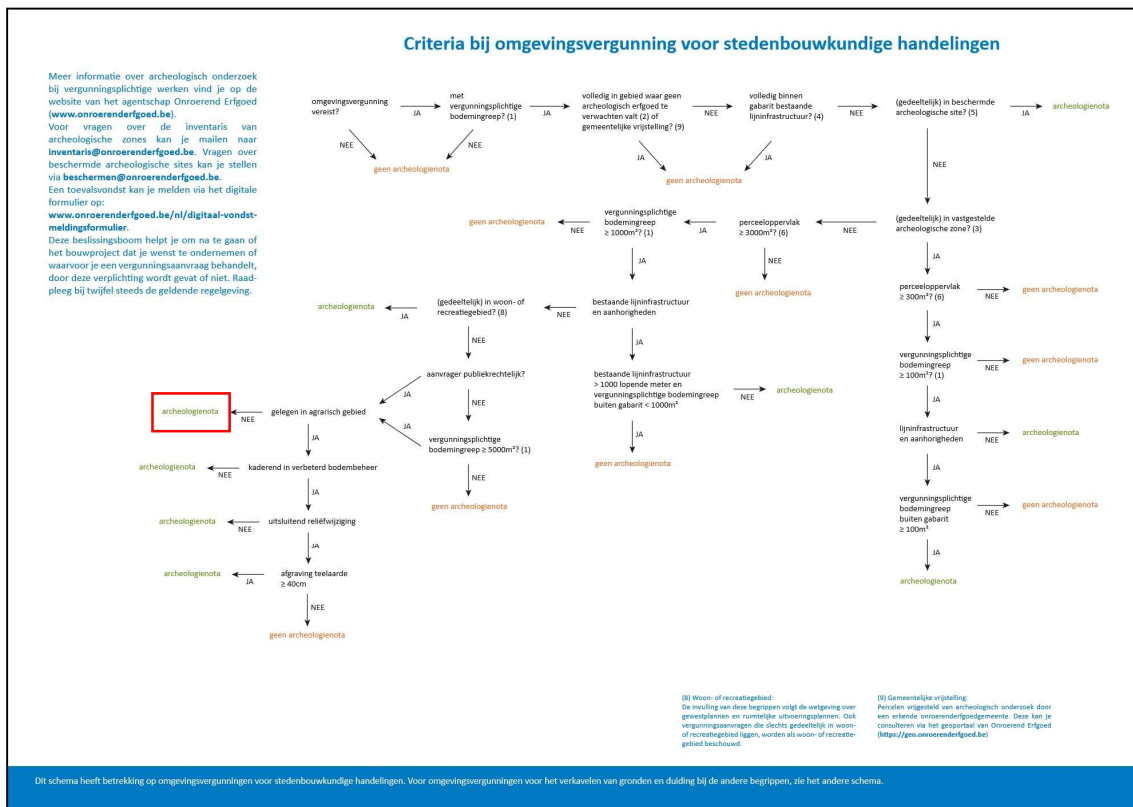

Fig. 1.5: Criteria bij omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen (© www.onroerenderfgoed.be).

1.3.3 Randvoorwaarden

De opdrachtgever heeft na overleg besloten om alle archeologische vooronderzoeken met ingreep in de bodem in een uitgesteld traject te laten uitvoeren indien archeologisch vooronderzoek nodig zou zijn. De aanvraag tot uitstel van veldwerk komt omdat de initiatiefnemer pas definitief wenst te investeren in het project na de termijn van indiening van bezwaarschriften tijdens het openbaar onderzoek en de bindende adviezen van alle betrokken instanties om te voorkomen dat plannen dienen gewijzigd te worden. Dit vormt een juridische onwenselijkheid voor het uitvoeren van verder archeologisch vooronderzoek in huidige traject. Bovendien is er de praktische onmogelijkheid door de aanwezigheid van bebouwing, tuininrichting etc. Eventueel uitgesteld archeologisch vooronderzoek zal dus ook pas van start kunnen gaan na de sloopwerkzaamheden.

1.4 Beschrijving van de geplande werken

1.4.1 Huidige situatie

Het projectgebied (Fig. 1.6) bestaat uit 2 tegenoverliggende terreinen, gelegen in de industriezone Europark te Lanaken. Het oostelijk gelegen terrein heeft als huisnummer 101 en wordt verder vermeld als 'Europark 101'. Het westelijk gelegen terrein heeft als huisnummer 112-114 en wordt verder vermeld als 'Europark 112-114'.

Terreinsituatie Europark 101 archeologienota ID 27346 (Fig. 1.6 en Fig. 1.7):

Europark 101 is ingericht als industriegebied, maar het vergunde industriegebouw is nooit gebouwd. Aan de inrit bevindt zich een verharde zone in beton, een weegbrug en een hob-unit (werfkeet). Achteraan op het terrein is een tweede verharde zone in beton aanwezig die is afgescheiden door een muur van betonnen stapelblokken. Aan de straatzijde zijn er betonnen stapelblokken geplaatst die een opslagplaats vormen. Er is een regenwaterput aanwezig die aangesloten is op de riolering in de zijstraat. Aan de straatzijde en zuidwestzijde van het terrein zijn er groenzones (bomen/haag) en een draadafsluiting aanwezig. Aan de oostzijde en zuidzijde wordt het terrein omsloten door betonnen stapelblokken. Europark 101 grenst achteraan aan een zone voor openbaar nut, waarin een wadi (buffer en infiltratiezone) is gelegen.

Na de ingebruikname van het terrein, alvorens de verhardingen aan te brengen, werd het terrein ingrijpend **opgehoogd** ten behoeve van deze terreininrichting. Het terrein werd aan de zijde van de spoorweg (NO) en aan de grens met de zone van Fluvius (ZO) ommuurd met betonnen stapelblokken om de opgehoogde grond op zijn plaats te kunnen houden. Uit terreinfooto's valt af te leiden dat de betonnen stapelblokken het verschil illustreren tussen het oorspronkelijke hoogteniveau van de straat en de spoorweg en het huidige hoogteniveau van het terrein. De blokken muur rondom het terrein is namelijk 11 blokken hoog t.o.v. het niveau langs het spoor (achterzijde terrein) en de straat aan de voorzijde van het terrein (Fig. 1.14 en Fig. 1.15). Aan de binnenzijde (vanop het terrein) zijn hiervan slechts 5 à 6 blokken zichtbaar (Fig. 1.13). Een betonblok meet 40 cm hoog. Op basis van deze gegevens kan de ophoging van het terrein destijds berekend worden als 5 à 6 blokken x 40 cm, zijnde een pakket met een dikte van **ca. 2 à 2,40 m**.

Nieuwe terreinsituatie Europark 101 (Fig. 1.8 en Fig. 1.9):

De betonverharding met weegbrug en hob-unit is nog steeds aanwezig bij de inrit van het terrein. Verder is het terrein nu volledig voorzien van een nieuwe asfaltverharding die is aangebracht bovenop de bestaande verhardingen. Hierbij heeft een bodemingreep van maximaal 5 cm-mv plaatsgevonden zoals beschreven bij de initiële geplande werken (zie infra). De centraal gelegen muren van betonnen stapelblokken zijn niet meer aanwezig. De muren met betonnen stapelblokken aan de straatzijde zijn nog wel aanwezig, maar zijn nooit voorzien van het geplande steeldeck. De bestaande regenwaterput is nu aangesloten met een RWA-leiding op de wadi die ten zuidoosten van Europark 101 gelegen is. De groenzones aan de straatzijde en zuidwestzijde zijn behouden. De oostzijde en zuidzijde van het terrein is nog steeds omsloten door betonnen stapelblokken.

Het terrein is nog steeds opgehoogd met een pakket van ca. 2 à 2,40 m.

Terreinsituatie Europark 112-114 archeologienota ID 27346:

Europark 112-114 is tevens ingericht als industriegebied met een grote oprit, parking, verschillende gebouwen, tankplaatsen, opslagplaatsen, een wasplaats, een weegbrug, etc. Het terrein is grotendeels

verhard, met uitzondering van een groenzone (gras) in de zuidelijke hoek. Er is geen informatie voorhanden of de gebouwen al dan niet voorzien zijn van een kelder.

Ondertussen werd er een tank in het gebouw rechts vooraan, een tank aan de zuiverwatertank en een hob-unit achter het gebouw links vooraan bijgeplaatst. En werd er een tank verwijderd aan de tankpiste tussen deze beide gebouwen.

Voor Europark 112-114 zijn er geen wijzigingen t.o.v. de vorige archeologienota.

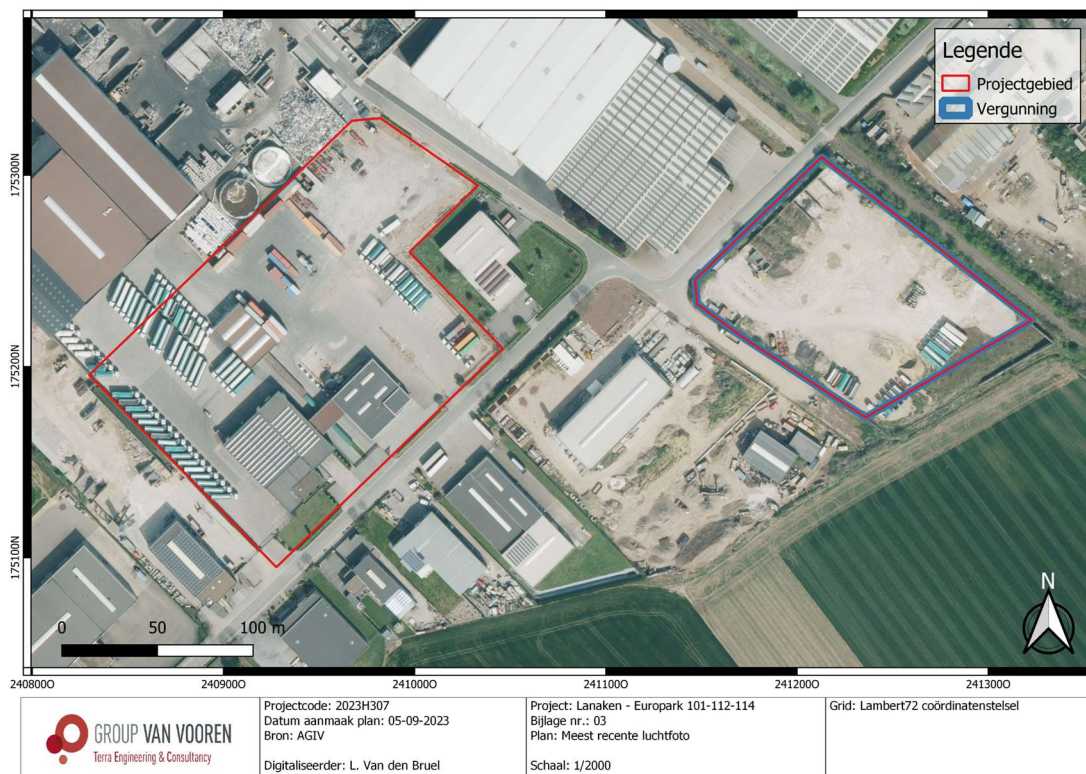

Fig. 1.6: Luchtfoto (2022) met situering van het projectgebied. Hierop is de terreintoestand te zien die van toepassing was voor de initiële archeologienota ID 27346 (© AGIV).

Fig. 1.7: Foto met zicht op Europark 101. Hierop is de terreintoestand te zien die van toepassing was voor de initiële archeologienota ID 27346 (© Google Street View, opnamedatum september 2021).

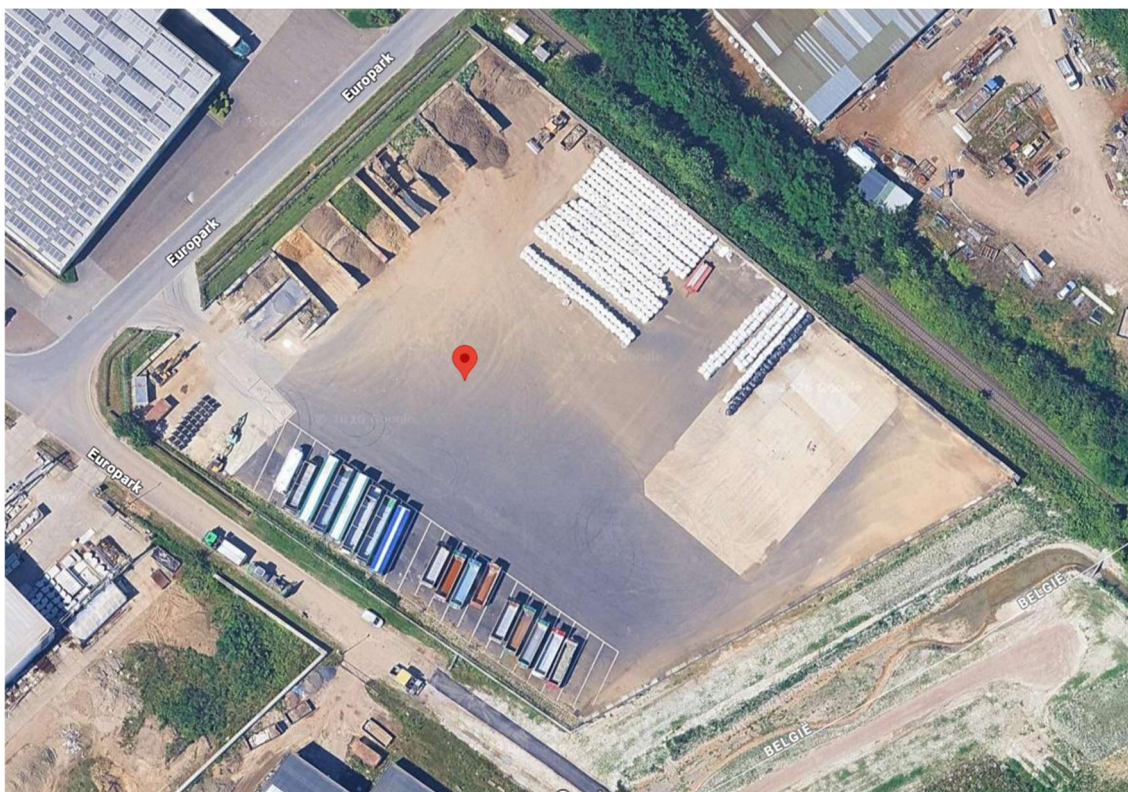

Fig. 1.8: Luchtfoto (2025) met situering van het projectgebied. Hierop is de nieuwe terreintoestand te zien waarbij nu het volledige terrein voorzien is van een asfaltverharding (© Google Maps).

Fig. 1.9: Foto met zicht op Europark 101. Hierop is de nieuwe terreintoestand te zien waarbij nu het volledige terrein voorzien is van een asfaltverharding (© Google Street View, opnamedatum april 2025).

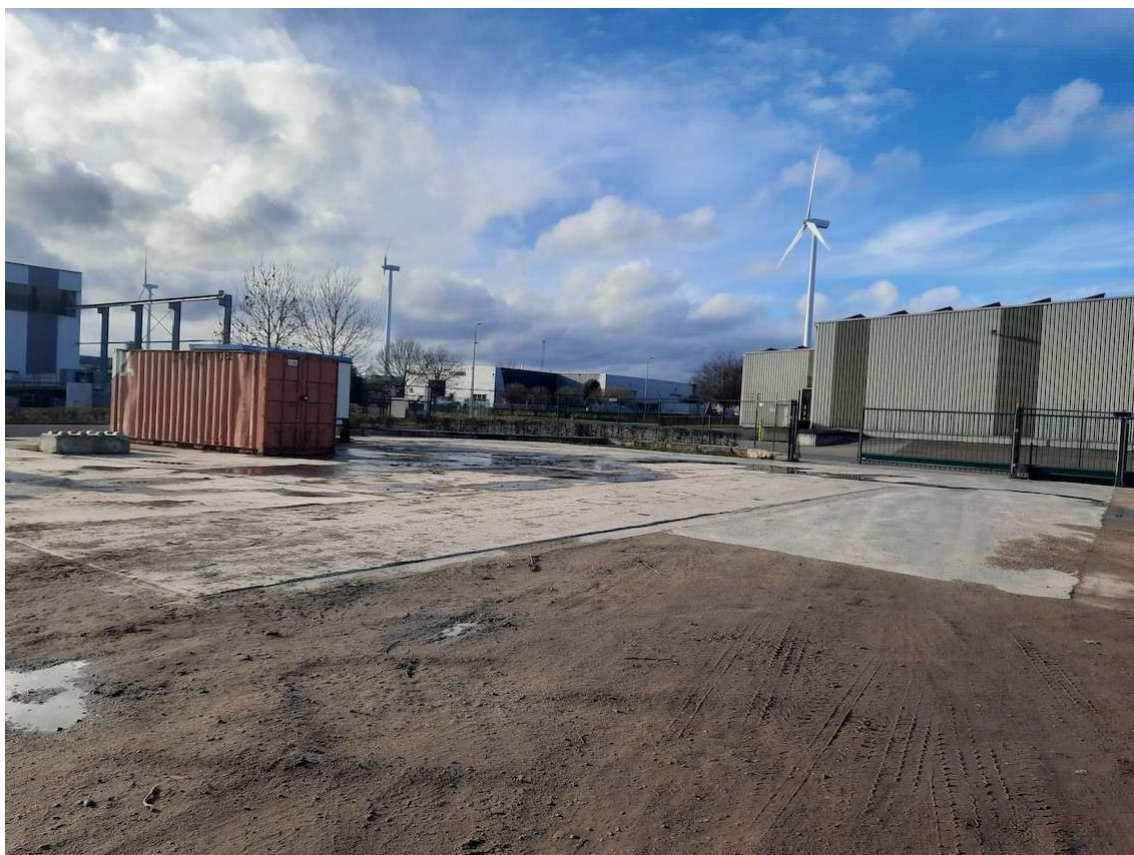

Fig. 1.10: Foto met zicht op de verharding aan de inrit, Europark 101. Hierop is de terreintoestand te zien die van toepassing was voor de initiële archeologienota ID 27346 (© initiatiefnemer).

Fig. 1.11: Foto met zicht op de opslagplaats met betonnen stapelblokken, Europark 101. Hierop is de terreintoestand te zien die van toepassing was voor de initiële archeologienota ID 27346 (© initiatiefnemer).

Fig. 1.12: Foto met overzicht van het terrein, Europark 101. Hierop is de terreintoestand te zien die van toepassing was voor de initiële archeologienota ID 27346 (© initiatiefnemer).

Fig. 1.13: Foto met aanzicht van de muur met betonnen stapelblokken vanop het terrein, Europark 101. Hierop is de terreintoestand te zien die van toepassing was voor de initiële archeologienota ID 27346 (© initiatiefnemer).

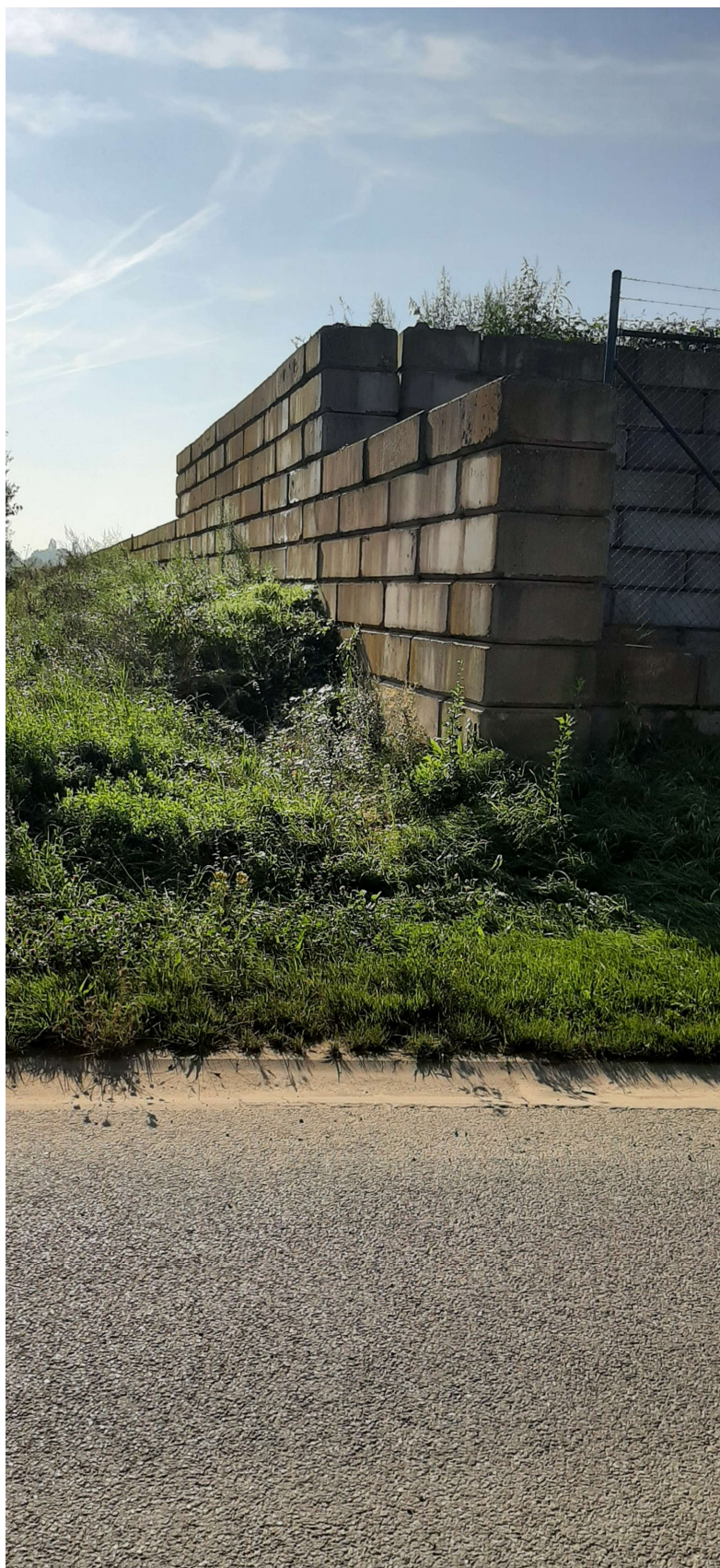

Fig. 1.14: Foto met aanzicht van de muur met betonnen stapelblokken vanaf de straatzijde (voorkant terrein), Europark 101 (© initiatiefnemer).

Fig. 1.15: Foto met aanzicht van de muur met betonnen stapelblokken vanaf het spoor (achterkant terrein), Europark 101 (© initiatiefnemer).

Fig. 1.16: Foto met aanzicht van de muur met betonnen stapelblokken vanaf de zone van Fluvius (achterkant terrein), Europark 101 (© initiatiefnemer).

Fig. 1.17: Inplantingsplan bestaande toestand Europark 101 (© initiatiefnemer).

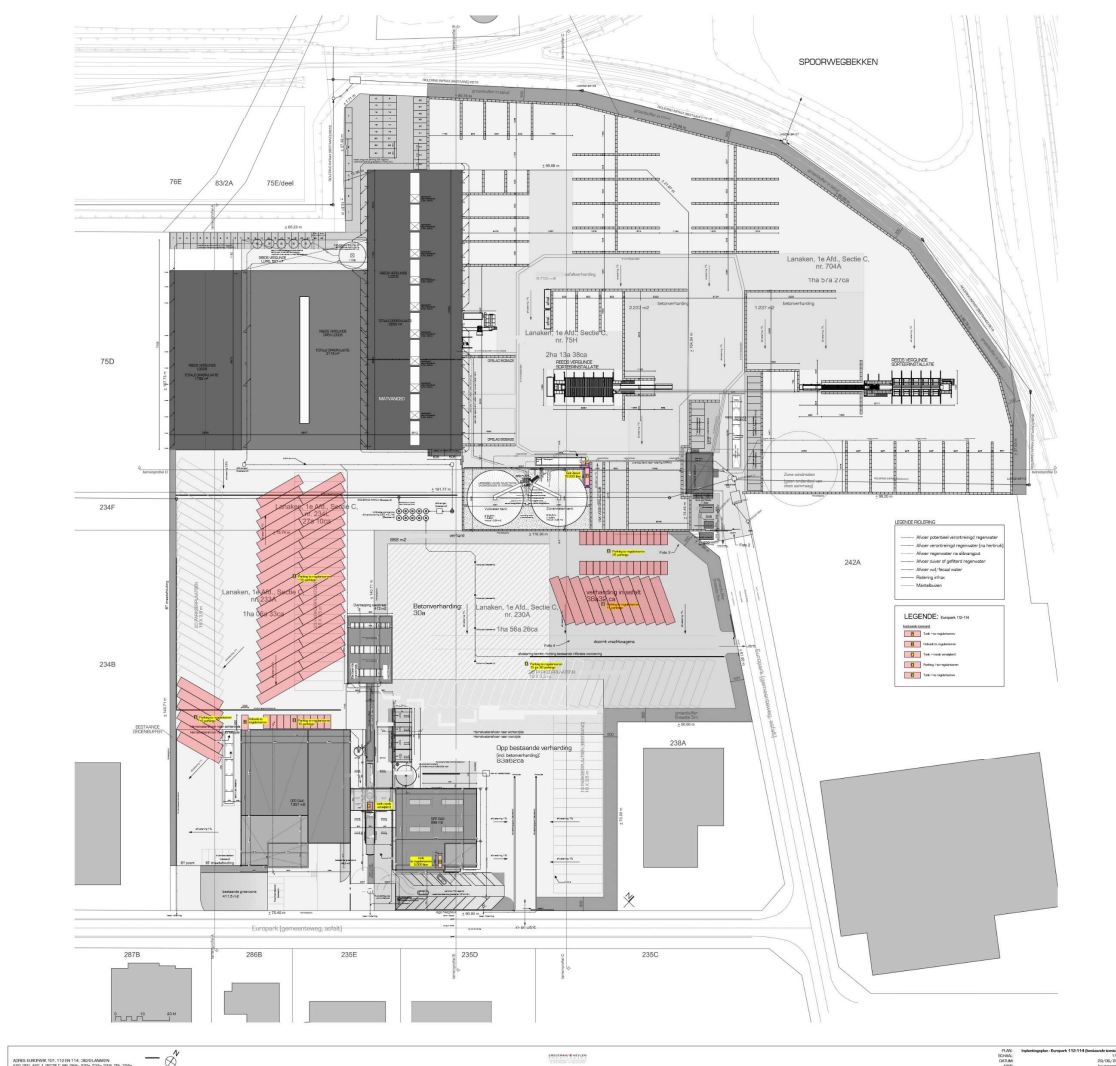

Fig. 1.18: Inplantingsplan bestaande toestand Europark 112-114 (© initiatiefnemer).

1.4.2 Geplande werken⁴

Deze archeologienota betreft een aanpassing op een bestaande archeologienota. De opdrachtgever heeft ondertussen nieuwe plannen voor het perceel Europark 101 te Lanaken. De contour van het projectgebied en vergunningsgebied blijft hierbij behouden. Voor Europark 112-114 wijzigt er niets t.o.v. de vorige archeologienota.

Europark 101 archeologienota ID 27346:

De hieronder beschreven geplande werken (cursief) zijn reeds uitgevoerd in 2024-2025. Enkel de overkapping (steeldeck) is nooit geplaatst.

Naast de reeds bestaande verharding – die volledig behouden zal blijven – wordt er bijkomende verharding voorzien over bijna het hele terrein. Het is belangrijk op te merken dat deze bijkomende verharding niet in beton, maar in asfalt zal worden aangelegd. De initiatiefnemer heeft bewust gekozen voor

⁴ Voor originele bouwplannen, zie bijlagen.

asfaltverharding aangezien het asfalt rechtstreeks op de toplaag kan worden aangebracht zonder hiervoor een koffer te moeten uitgraven. De nieuwe asfaltverhardingen brengen bijgevolg geen bodemingreep met zich mee en zal het loopniveau met ca. 5 cm verhogen.

De opslagruimte aan de straatzijde wordt uitgebreid door de bestaande betonnen stapelblokken te verlengen. De extra stapelblokken worden geplaatst op de reeds bestaande betonverharding (Fig. 1.19). Ter hoogte van deze opslagruimte wordt een overkapping geplaatst. Als overkapping wordt er een steeldeck geplaatst op een hoogte van 12 m. Deze overkapping wordt gefundeerd op sokkels van 75x75x30 cm.

De centraal gelegen muur met betonnen stapelblokken blijft behouden. Enkel vier kleine wanden van betonnen stapelblokken aan de noordzijde van het terrein worden verwijderd. Op de nieuwe asfaltverharding zullen aan de zuidwestzijde van het terrein 20 parkeerplaatsen voor opleggers en 2 parkeerplaatsen voor auto's worden voorzien. De bestaande hob-unit (werfkeet) wordt vervangen door een nieuwe. De reeds aanwezige weegbrug zal behouden blijven.

De reeds aanwezige RWA-put zal gebruikt worden om het water, dat wordt opgevangen op de overkapping en de hob-unit, op te slaan. Dit water zal dan niet meer via de riolering van de zijstraat worden afgevoerd, maar via nieuwe RWA-leidingen zal dit worden afgeleid naar de wadi op het achterliggend perceel (zone voor openbaar nut). Fluvius opteert namelijk voor deze manier van afwateren om de buis in de zijstraat te ontlasten. De bestaande groenzone aan de straatzijde en aan de zuidwestzijde van het terrein blijven behouden. Ook de omsluitingen in de vorm van een draadafsluiting en de betonnen stapelblokken blijven behouden.

Het terrein wordt genivelleerd om bestaande putten te dichten, maar hierbij wordt het terrein niet afgegraven. De maximale impact hiervan zal 5 cm zijn. Het grondverzet is tevens zo minimaal dat er zelfs geen technisch verslag nodig is. De lagere delen worden opgevuld met grond die naast de site aanwezig is. Het terrein is in functie hiervan opgemeten en blijkt reeds een relatief vlak reliëf te hebben (Fig. 1.25).

De hierboven beschreven geplande werken resulteren in de volgende bodemingrepen:

- *Voor het nivelleren wordt uitgegaan van een maximale verstoringsdiepte van 1 à 5 cm-mv t.o.v. de huidige toestand.*
- *De nieuwe asfaltverhardingen (inclusief parkeerplaatsen) worden rechtstreeks op de toplaag aangebracht en brengen dus geen bodemverstoring met zich mee.*
- *De nieuwe overkapping (steeldeck) wordt gefundeerd op betonnen sokkels met afmeting ca. 75x75x30 cm. Hiervoor wordt rekening gehouden met een maximale verstoringsdiepte van 100 cm-mv.*
- *De nieuwe RWA-leiding zal aangelegd worden op een diepte van 30 tot 80 cm-mv.*

Nieuwe geplande werken Europark 101:

De nieuwe geplande werken ter hoogte van Europark 101 betreffen de realisatie van **6 gesloten bulkhallen (6 831 m²)**. Het is belangrijk op te merken dat **de bestaande verharding** hierbij **niet zal worden opgebroken**. De funderingsstroken voor de nieuwe hallen worden in de bestaande verharding aangebracht en zullen reiken tot een diepte van **125 cm-mv**. **De weegbrug (80 m²)** in de westelijke hoek van het terrein zal **vernieuwd** worden. Deze zal ook worden ingewerkt in de ondergrond tot een diepte van **115 cm-mv**. De nieuwe daken zullen aangesloten worden op de bestaande RWA-leiding.

Deze bodemingrepen reiken niet dieper dan het reeds aanwezige ophogingspakket (zie 1.4.1 Huidige situatie: het terrein is destijds ca. 2 à 2,40 m opgehoogd t.o.v. het straatniveau Fig. 1.13 tot en met Fig. 1.15). Inclusief buffer van 30 cm, beperken de verstoringsdieptes zich tot het verstoringspakket.

Europark 112-114:

In totaal worden drie nieuwe tanks voorzien, waarvan er twee ondertussen reeds geplaatst zijn. Eéntje bevindt zich reeds in het gebouw rechts vooraan (volume 5 000 liter). Een tweede bevindt zich aan de zuiverwatertank (diesel, volume 12 000 liter). Ter hoogte van de tankpiste werd er een tank verwijderd. Ter vervanging zal er een nieuwe tank voor rode diesel, met een volume van 11 500 liter worden voorzien. Het vervangen van de tanks zal geen bodemingreep met zich meebrengen, daar deze zich niet ondergronds, maar bovengronds (op een verhoog) bevinden. Achter het gebouw links vooraan werd er een hob-unit geplaatst.

De parking werd herschikt t.o.v. de vergunde plannen. Hierdoor zullen er in totaal 4 extra plaatsen voor vrachtwagens zijn en 36 extra plaatsen voor auto's. De parkings blijven in dezelfde parkeerzones gevestigd, er zal dus geen extra verharding moeten worden voorzien.

Op basis van de hierboven beschreven geplande werken worden enkel op het terrein Europark 101 bodemingrepen voorzien. Ter hoogte van Europark 112-114 worden geen bodemingrepen voorzien. Daarom wordt enkel het terrein ter hoogte van Europark aangeduid als **vergunningsgebied**.

Voor Europark 112-114 zijn er geen wijzigingen t.o.v. de vorige archeologienota.

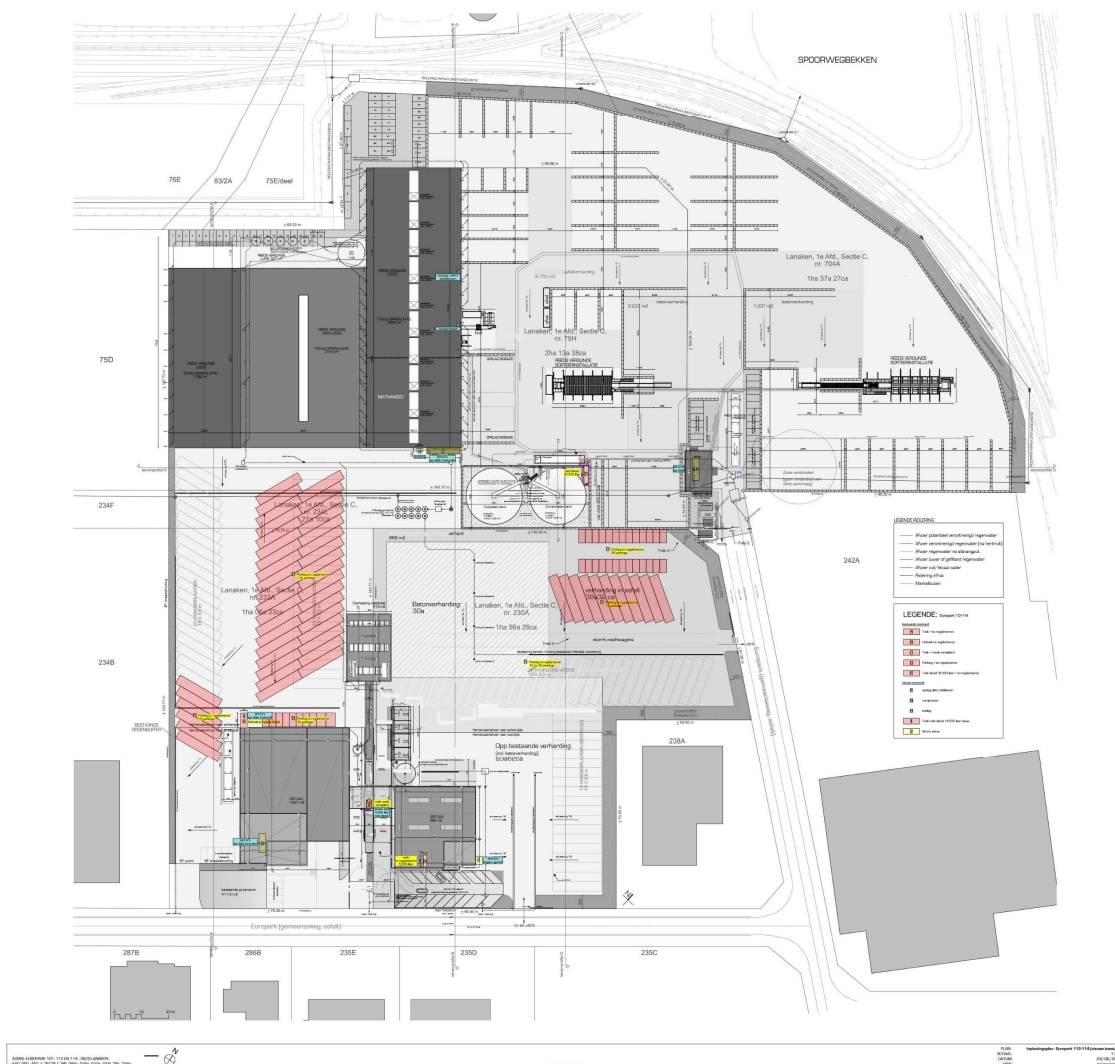

Fig. 1.20: Inplantingsplan Europark 112-114 (© initiatiefnemer).

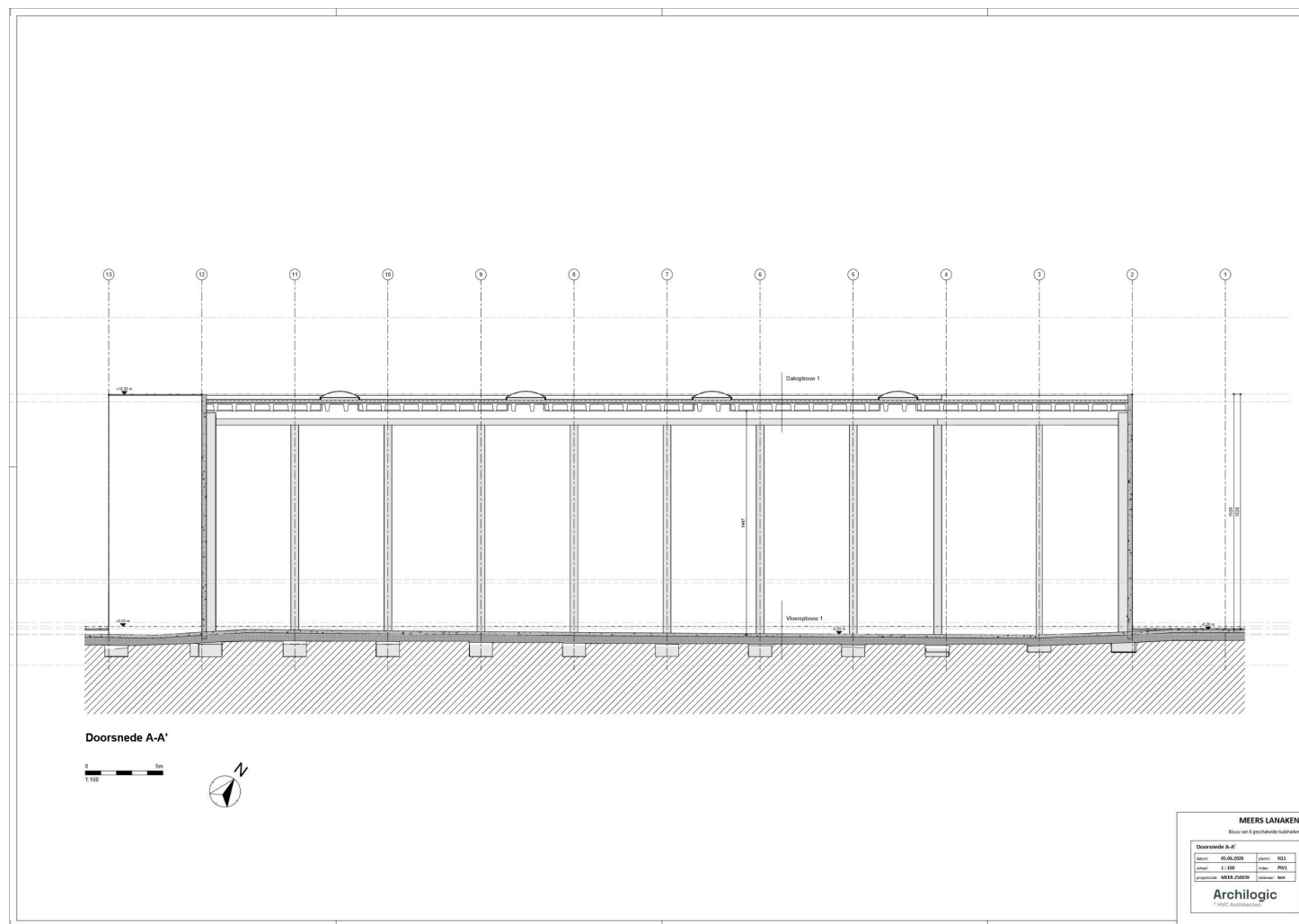
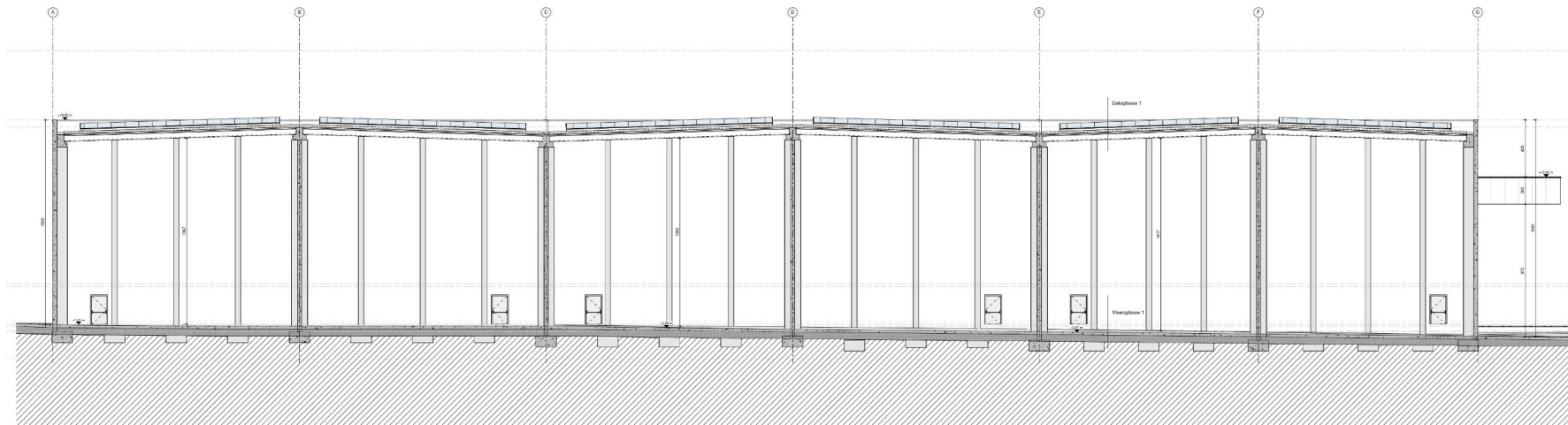

Fig. 1.21: Doorsnede A-A' Europark 101 (© initiatiefnemer).

Doorsnede B-B'

Fig. 1.22: Doorsnede B-B' Europark 101 (© initiatiefnemer).

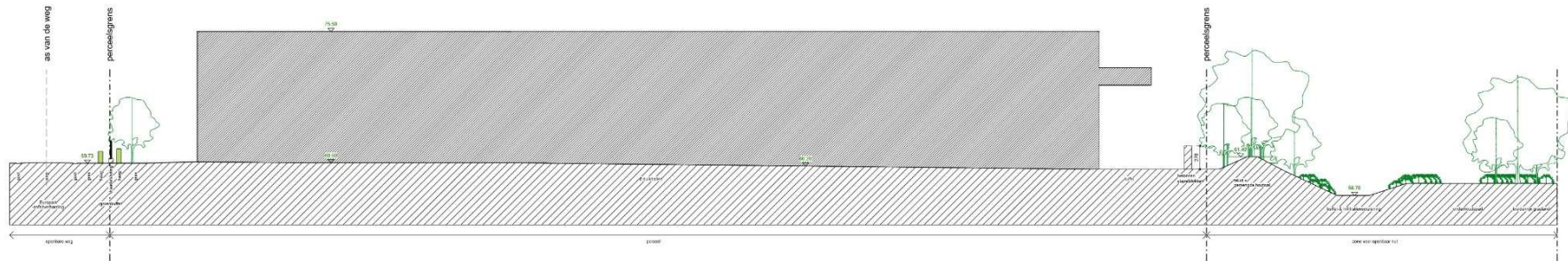

Fig. 1.23: Terreinprofiel Europark 101 (© initiatiefnemer).

Tank rode diesel 11.500 liter

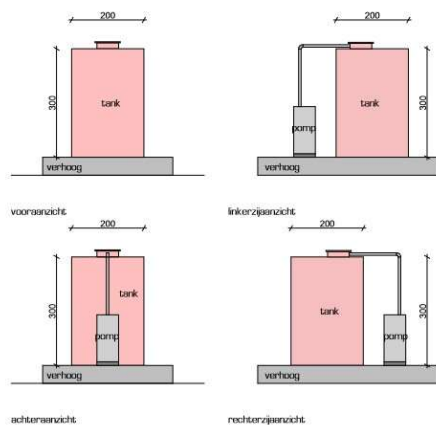
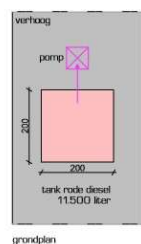

Fig. 1.24: Tank rode diesel 11 500 liter, Europark 112-114 (© initiatiefnemer).

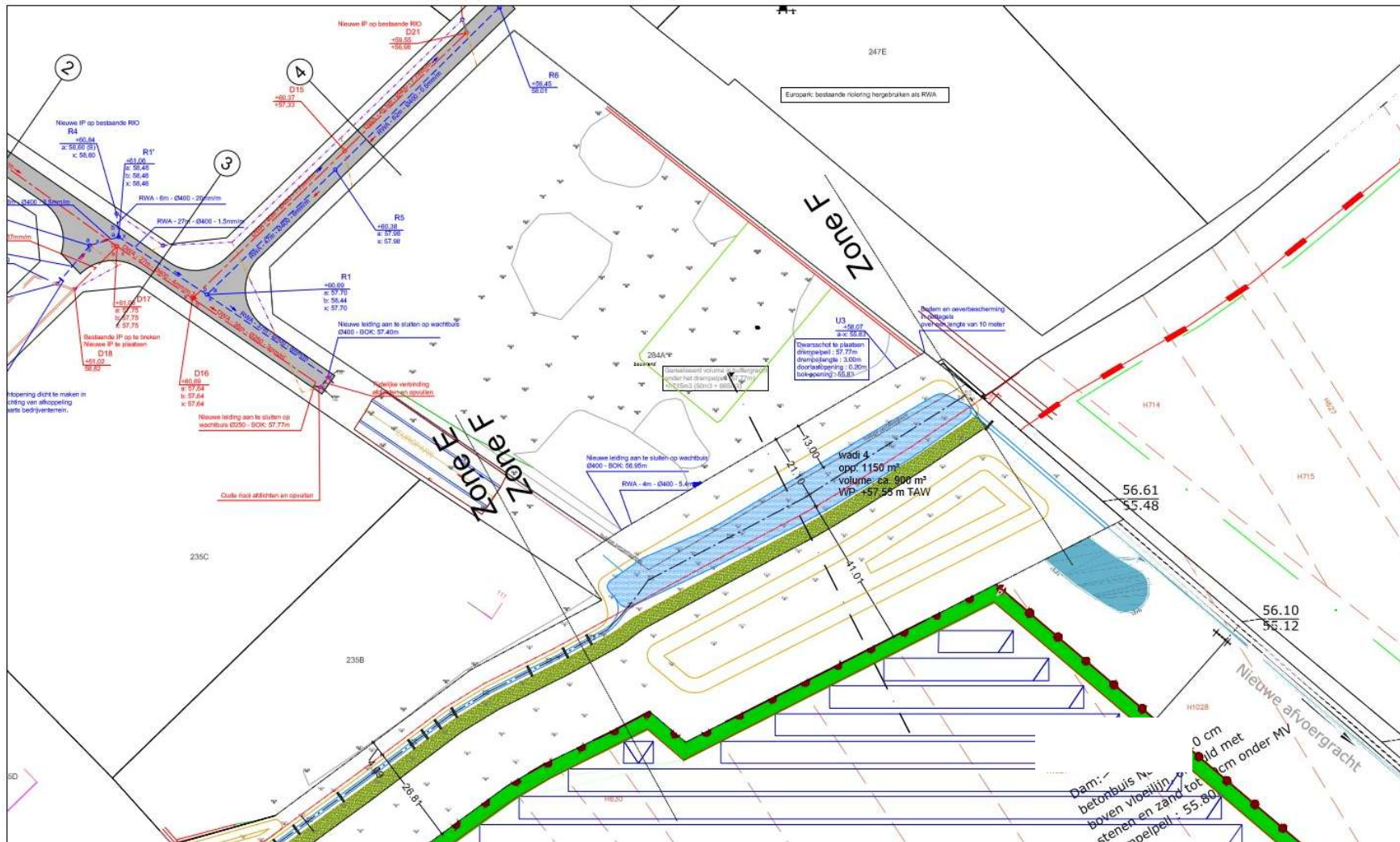

Fig. 1.25: Opmetingsplan, Europark 101 (© initiatiefnemer).

1.5 Werkwijze

Met dit bureauonderzoek, deel 1 van deze archeologienota, willen we inzicht krijgen in de huidige archeologische, historische en landschappelijke kennis van het onderzoeksgebied en de omgeving. Dat inzicht wordt verder getoetst aan de geplande ingrepen in de bodem. Het doel is te bepalen in hoeverre verder archeologisch onderzoek aangewezen is om zo te komen tot een programma van maatregelen teneinde de archeologische waarde en mogelijke kennisvermeerdering op archeologisch vlak voor de site en de omgeving van het projectgebied te kunnen inschatten. Om een antwoord te formuleren op de gestelde onderzoeksvragen werden diverse bronnen geraadpleegd welke opgenomen staan in paragraaf 3. Bibliografie.

In het bureauonderzoek werden alle nodige gegevens verzameld en besproken om te komen tot een gefundeerde uitspraak betreffende de archeologische verwachtingen in het betrokken projectgebied.

De juiste afbakening van het projectgebied werd aangereikt door de opdrachtgever. Om een inzicht te krijgen in de archeologische kennis betreffende het gebied werd de Centraal Archeologische inventaris geraadpleegd (<https://cai.onroerenderfgoed.be> en <https://geo.onroerenderfgoed.be>). Wat betreft de landschappelijke ligging, de tertiairgeologische en quartairgeologische gegevens en de geomorfologie werd gebruik gemaakt van de websites www.geopunt.be en <https://dov.vlaanderen.be>.

Via <https://geopunt.be> werden de historische kaarten geraadpleegd (Ferrariskaart, Vandermaelenkaart, Atlas van Buurtwegen), evenals luchtfoto's van het projectgebied van het jaar 1971 tot en met het jaar 2020; enkel de betekenisvolle foto's werden in deze studie opgenomen. Via <https://cartesius.be> werden de historische topografische kaarten geconsulteerd. www.onderderadar.be blijkt voor de toestand tijdens WOII een belangrijke bron van informatie in Limburg, hetgeen niet van toepassing is voor het projectgebied. Het kadasterplan werd opgevraagd via de publieke CadGIS viewer van de federale overheid (https://ccff02.minfin.fgov.be/cadgisweb/?local=nl_BE).

In eerste instantie werden zoveel mogelijk cartografische en bibliografische gegevens betreffende het projectgebied bekeken, samen met het opvragen van zoveel mogelijk gegevens bij de initiatiefnemer. Daarna hebben we getracht deze gegevens zo overzichtelijk mogelijk weer te geven door middel van tekst en kaarten die als bijlagen bij dit rapport zijn toegevoegd.

Alle nodige informatie werd verzameld via het internet en bibliografische bronnen. De bouwplannen voor een bouwvergunning werden aangereikt door het architectenbureau en door de opdrachtgever. De kaarten die als bijlagen zijn toegevoegd, zijn gemaakt of bewerkt met de software QGIS 3.22.

2 Assessmentrapport

2.1 Landschappelijke ligging

Deze paragraaf overloopt beknopt de landschappelijke context van het projectgebied. De aandacht wordt voornamelijk gevestigd op de aardkundige en hydrografische situering, de fysisch geografische context, de bodemtypologie en de algemene topografie.

Het projectgebied bevindt zich in de archeoregio van de Leemstreek en Maaskant ten zuidoosten van de dorpskern van Lanaken en ten westen van de Maas. Landschappelijk gezien ligt het gebied op de overgang tussen de Kempen en Haspengouw, op de zuidwestelijke rand van het Kempisch plateau. Het projectgebied bestaat uit 2 tegenoverliggende terreinen, gelegen in de industriezone Europark te Lanaken: Europark 101 en Europark 112-114. Europark 101 (het vergunningsgebied) grenst in het noordwesten en zuidwesten aan de straat Europark, in het noordoosten aan de spoorlijn Hasselt – Maastricht en in het zuidoosten aan een zone voor openbaar nut en de landsgrens met Nederland (Fig. 1.1). Het Europark bevindt zich Quartair geomorfologisch op het Terras van Lanaken.

Deze dorpskern van Lanaken heeft zich ontwikkeld op een hoger (ca. 63 à 67 m TAW) en droger gelegen locatie in de omgeving (Fig. 1.26). De aardkundige gegevens (*infra*) tonen aan dat ten oosten van de historische kern eerder nattere en lager gelegen gronden (tot ca. 53 à 57 m TAW) te situeren zijn. Het projectgebied bevindt zich op de rand van een overgangszone van deze hoger en droger gelegen delen, naar lagere en nattere zones. Het terrein zelf bevindt zich op een hoogte van ca. 58 à 60,5 m TAW (Fig. 1.27 tot Fig. 1.28). Binnen de contouren van het projectgebied zijn opvallende hoogteverschillen op te merken (Fig. 1.28). **Het terrein is destijds opgehoogd geweest. Deze ophoging bedraagt ongeveer 2 à 2,4 m.**

In de omgeving zijn enkele natuurlijke waterlopen en kanalen aanwezig. Ten westen (ca. 800 m) van het projectgebied stroomt de Maas en parallel daaraan ligt de Zuid-Willemsvaart. Ten oosten (ca. 900 m) van het terrein bevindt zich het Kanaal van Briegden naar Neerharen en het Albertkanaal. Door het centrum van Lanaken, ten noordwesten (ca. 1500 m) van het onderzoeksterrein, stroomt Langkeukelbeek.

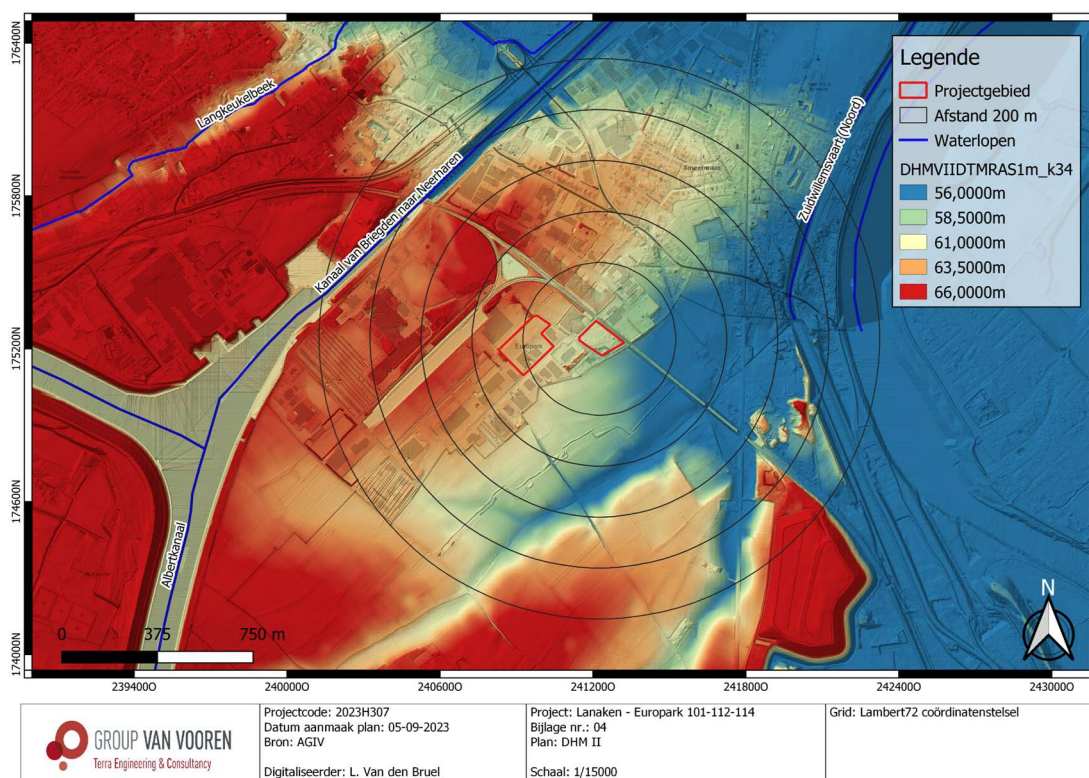

Fig. 1.26: Digitaal hoogtemodel (DHM II) met situering van het projectgebied (© AGIV).

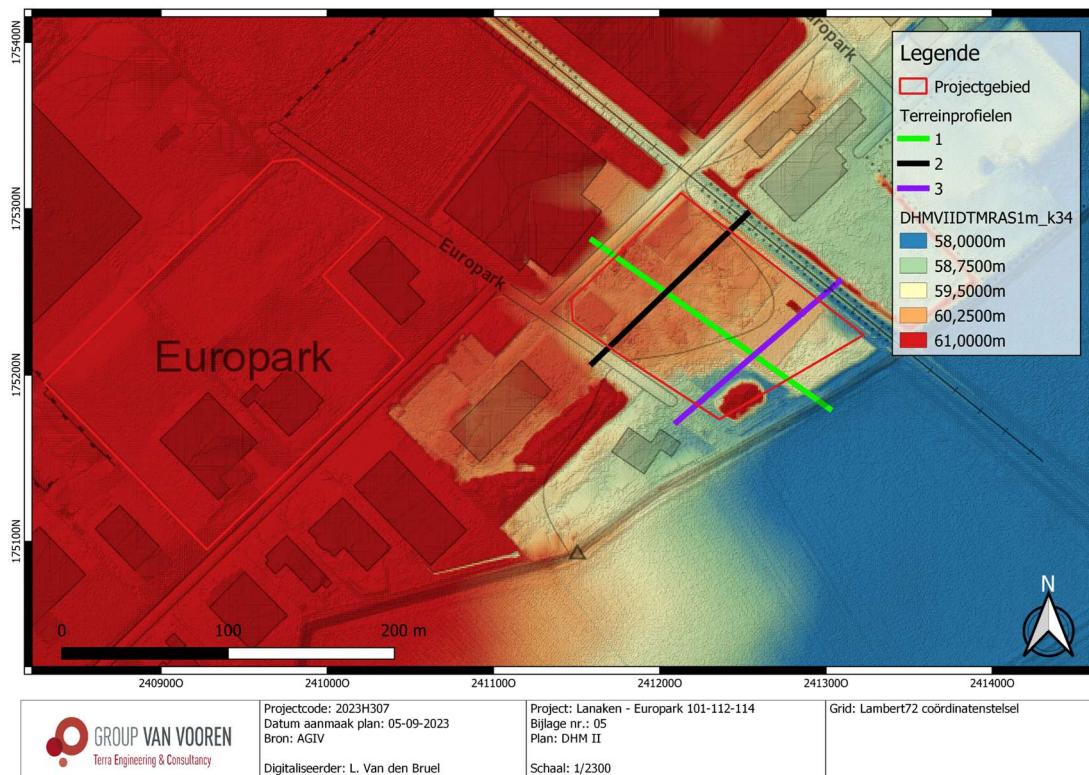

Fig. 1.27: Gedetailleerd digitaal hoogtemodel (DHM II) met situering van het project- en vergunningsgebied met terreinprofiel 1 (NW-ZO), 2 (ZW-NO) en 3 (ZW-NO) (© AGIV).

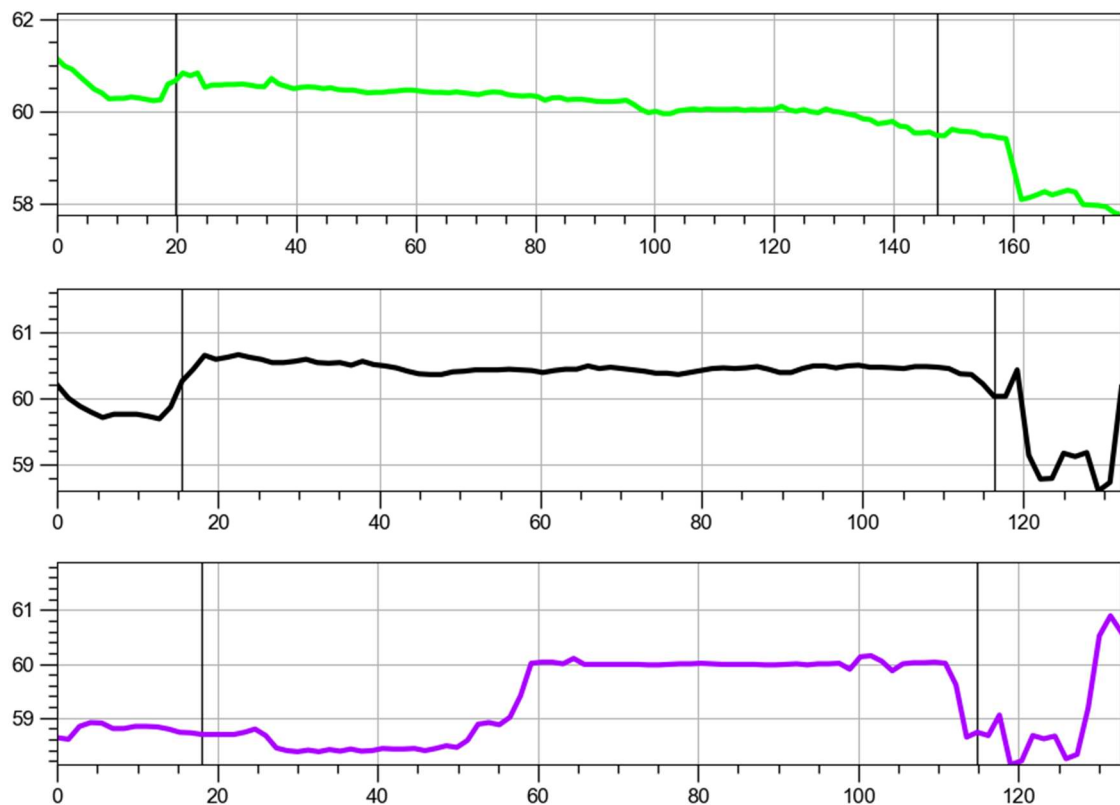

Fig. 1.28: Terreinprofiel 1 (NW-ZO), 2 (ZW-NO) en 3 (ZW-NO).

2.1.1 Tertiair- en quartairgeologie

De databank van de DOV werden geraadpleegd voor de tertiair- en quartairgeologische gegevens. Hieruit blijkt het volgende:

Volgens de **tertiairgeologische kaart** (Fig. 1.29) bestaat het tertiairsubstraat uit de Formatie van Sint-Huibrechts-Hern. Deze formatie wordt verdeeld in twee leden. Het Zand van Grimmeringen is een pakket kleig zand, waarin glauconiet, mica's en fossielen voorkomen. Daarbovenop ligt het Zand van Neerrepen, dat aan de basis een hardground heeft en bestaat uit fijn gelaagd wit zand, onderop vaak glauconiethoudend.

De **quartairgeologische kaart** (Fig. 1.30) karteert ter hoogte van het projectgebied type 35 afzettingen. Het gaat hierbij om fluviatiele afzettingen van het Laat-Pleistoceen en het Saalien (Midden-Pleistoceen) met daarboven eventueel eolische afzettingen van het Weichseliaan (Laat-Pleistoceen) en/of het Saalien (Midden-Pleistoceen). Bij profieltype 35a bevinden zich daarop fluviatiele afzettingen (organochemisch en perimarien inclus) uit het Holoceen en mogelijk Tardiglaciaal (Laat-Weichseliaan). Beide types zijn terug te vinden op het Kempisch plateau.

De **quartairprofieltypenkaart** (Fig. 1.31) verifieert de bovenstaande quartairgeologische opbouw, maar geeft een gedetailleerder beeld van de quartairgeologie. Volgens deze kaart is ter hoogte van Europark 101 een 1 tot 4 m dik leempakket aanwezig op Maasterras. Ter hoogte van Europark 112-114 is een 4 tot 10 m dik leempakket aanwezig op Maasterras.

Het is interessant om de quartairgeologische kaart te correleren met de gegevens van de **quartairedikte kaart** (Fig. 1.32). Deze kaart modelleert de diepte van het tertiairsubstraat ter hoogte van het projectgebied op een diepte van ca. 14,90 m-mv. Zoals reeds werd aangegeven is de historische kern van Lanaken ontwikkeld op het hoger en droger gelegen landschapsgedeelte. De verschillende tertiaire substraten zijn ondieper onder het maaiveld aanwezig op de overgang tussen de verschillende terraslandschappen.

2.1.2 Bodemkaart

De **bodemkaart** (Fig. 1.33) karteert ter hoogte van Europark 101 Abp-gronden en Aba0(b)-gronden. Abp-gronden zijn droge leemgronden zonder profielontwikkeling. Aba0(b)-gronden zijn droge leemgronden met textuur B-horizont.

Ter hoogte van Europark 112-114 worden enkel Aba0(b)-bodems gekarteerd.

2.1.3 Conclusie

Samengevat kan gesteld worden dat het projectgebied ter hoogte van een gradiëntzone gelegen is, op een overgang van een opgevlude Laat-Pleistocene geul naar dekzandgronden. Paleolandschappelijk is het terrein op een gunstige locatie gesitueerd voor het aantreffen van archeologische vindplaatsen uit de steentijd.

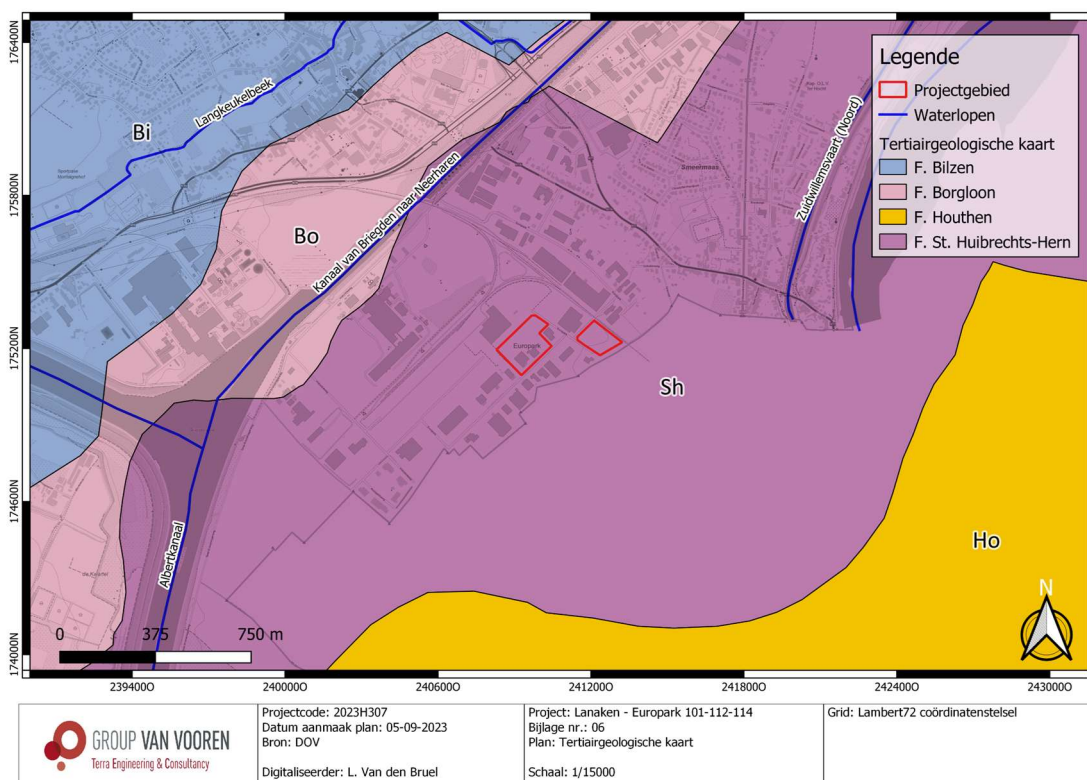

Fig. 1.29: Tertiairgeologische kaart met situering van het projectgebied (© DOV).

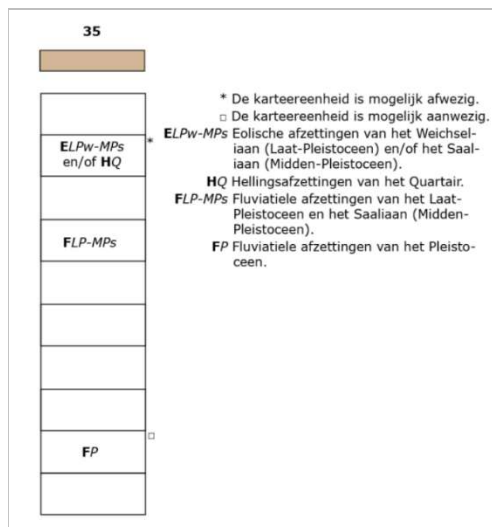
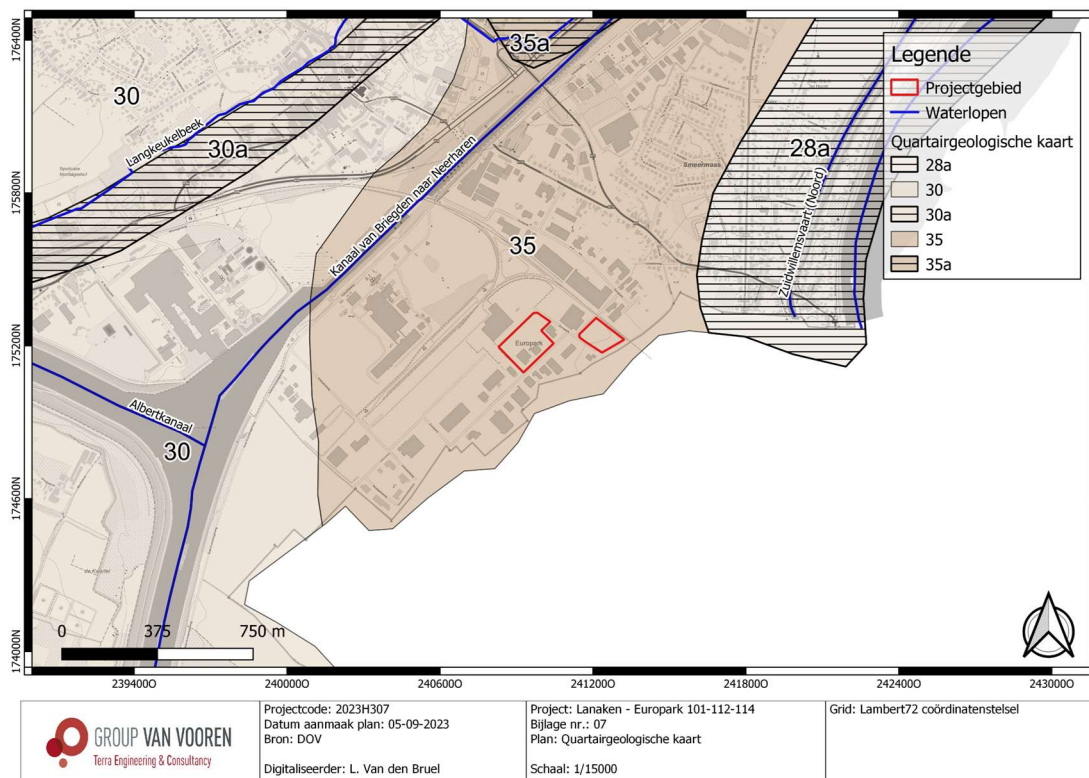
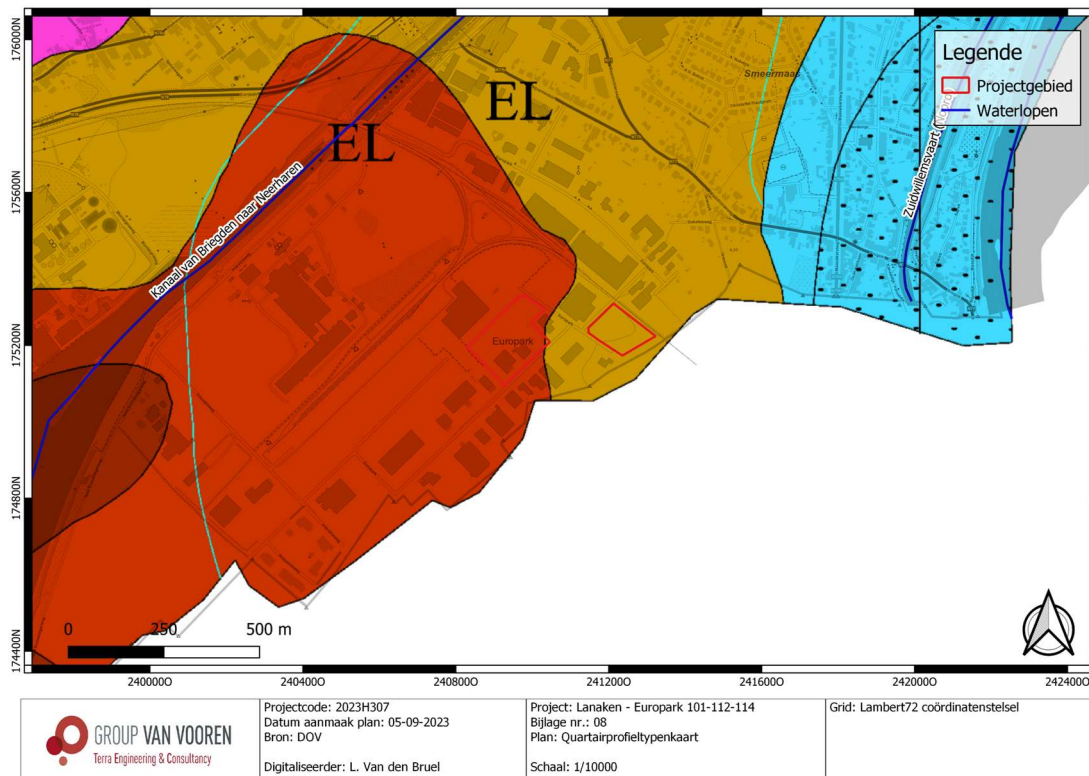

Fig. 1.30: Quartairegeologische kaart met situering van het projectgebied (© DOV).

Profieltype

2 op 23

Leem (1 - 4 m) op Maasterras

Eenheden op kaartblad 34, 35 (deel) en 42 (deel)

- 1 Quartair minder dan 1 m dik of substraat
- 2 **Leem 1-4 m dik**
- 3 Leem 4-10 m dik
- 4 Leem dikker dan 10 m
- 5 Formatie van Wildert: fijne zwaklemige gele dekzanden
- 6 Zandige leem: afwisseling van dunne laagjes zand (Formatie van Wildert) en leem (Brabant Leem)
- 7 Lemig zand: afwisseling van dunne laagjes zand (Formatie van Wildert) en leem (Brabant Leem), groter aandeel aan zand
- 8 Maasaluvium
- 9 Jekeraluvium
- 10 Demeraluvium
- 11 Maasgrinden
- 12 Beekaluvium
- 13 Beekaluvium op terras
- 14 Colluvium
- 15 Colluvium op terras
- 16 Bedekt alluvium
- 17 Veen: substraat waarvan de vaste bestanddelen bijna volledig bestaan uit organisch materiaal
- 18 Silixen
- 19 Quartairsediment vermengd met stenen
- 20 Grind: residueel grind, pedimentgrind of plateaugrinden
- 21 Windwalzanden van Zammel (geomorfologisch onderscheid met Zanden van Wildert)
- 22 Vuursteenehuvium
- 23 **Maasterras***
- 24 Omliggend substraat
- 25 Bedekking

* PI = Terras van St-Pietersberg; MM = Terras van Mechelen-a/d-Maas; EL = Terras van Eisdien-Lanklaar; CP = Terras van Caberg-Pietersem; LA = Terras van Lanaken; MO = Terras van Mopertingen; WL = Terras van Wolder; WO = Terras van Wonck; EB = Terras van Eben; HR = Terras van Hermee; BO = Terras van Bombay; SN = Terras van Simpelveld

— Terrasgrens

— Sedimentatiegrens van de Pleistocene Maas

Samengestelde gevectoriseerde Quartairgeologische Profieltypenkaart van Vlaanderen 1/50.000 (VPO, 2017), op basis van de 'Quartairgeologische kaart - Kaartblad 34 Tongeren, 35 (deel) en 42(deel), opgemaakt door A. Verstraeten, F. Gulleutops, E. Paulissen en N. Vandenberghe (KULeuven), 2000' en informatie uit 'Verstraeten A.; o.l.v. Prof. dr. Gulleutops F., Prof. dr. Paulissen E. en Prof. dr. Vandenberghe N., 2000. Toelichting bij de Quartairgeologische Kaart - kaartblad 34, Tongeren. Vlaamse overheid, dienst Natuurlijke Rijkdommen, 42p'

3 op 23

Leem (4 - 10 m) op Maasterras

- 1 Quartair minder dan 1 m dik of substraat
 - 2 Leem 1-4 m dik
 - 3 **Leem 4-10 m dik**
 - 4 Leem dikker dan 10 m
 - 5 Formatie van Wildert: fijne zwakleemige gele dekzanden
 - 6 Zandige leem: afwisseling van dunne laagjes zand (Formatie van Wildert) en leem (Brabant Leem)
 - 7 Lenig zand: afwisseling van dunne laagjes zand (Formatie van Wildert) en leem (Brabant Leem); groter aandeel aan zand
 - 8 Maassalluvium
 - 9 Jekersalluvium
 - 10 Demersalluvium
 - 11 Maasgronden
 - 12 Beekalluvium
 - 13 Beekalluvium op terras
 - 14 Colluvium
 - 15 Colluvium op terras
 - 16 Bedekt alluvium
 - 17 Veen: substraat waarvan de vaste bestanddelen bijna volledig bestaan uit organisch materiaal
 - 18 Silex
 - 19 Quartairsediment vermengd met stenen
 - 20 Grind: residuël grind, pedimentgrind of plateaugrinden
 - 21 Windwalzanden van Zammel (geomorfologisch onderscheid met Zanden van Wildert)
 - 22 Vuursteenehuvium
 - 23 **Maasterras***
 - 24 Onliggend substraat
 - 25 Bedekking
- * PI = Terras van St-Pietersberg; MM = Terras van Mechelen-a/d-Maas; EL = Terras van Eisdien-Lanklaar; CP = Terras van Caberg-Pietersem; LA = Terras van Lanaken; MO = Terras van Mopertingen; WL = Terras van Wolder; WO = Terras van Wonck; EB = Terras van Eben; HR = Terras van Hermee; BO = Terras van Bombye; SN = Terras van Simpelveld
- Terrasgrens
— Sedimentatiegrens van de Pleistocene Maas

Fig. 1.31: Quartairprofieltypenkaart met situering van het projectgebied (© DOV).

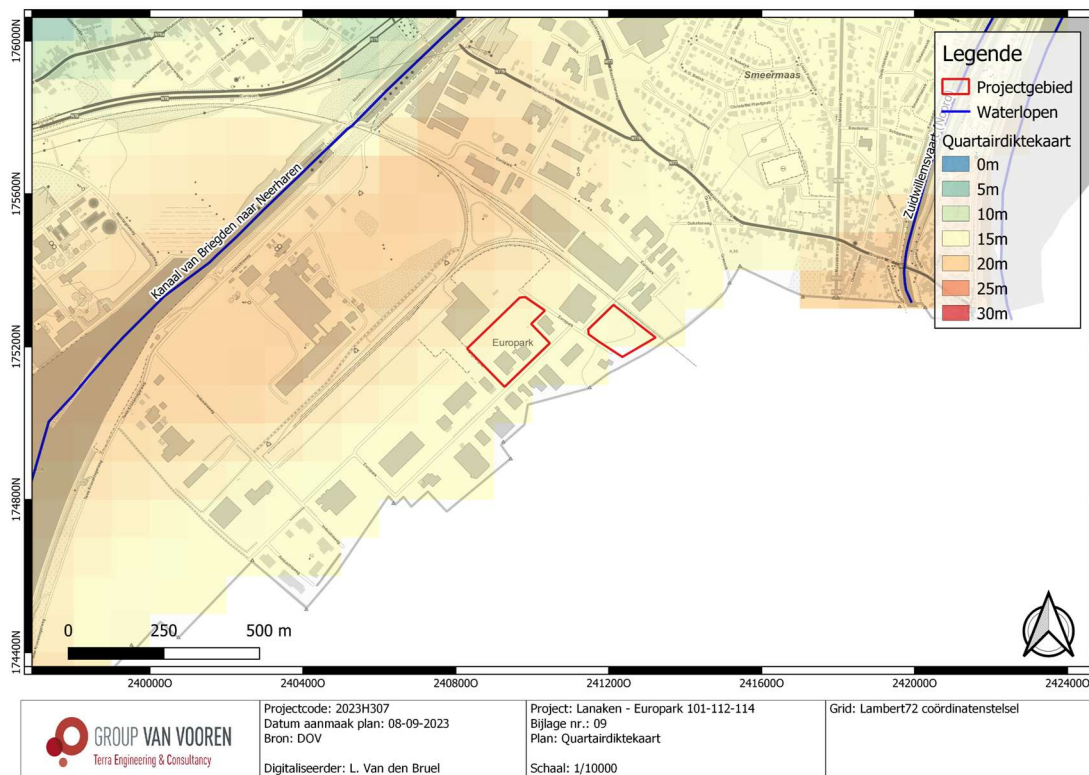

Fig. 1.32: Quartairdikte kaart met situering van het projectgebied (© DOV).

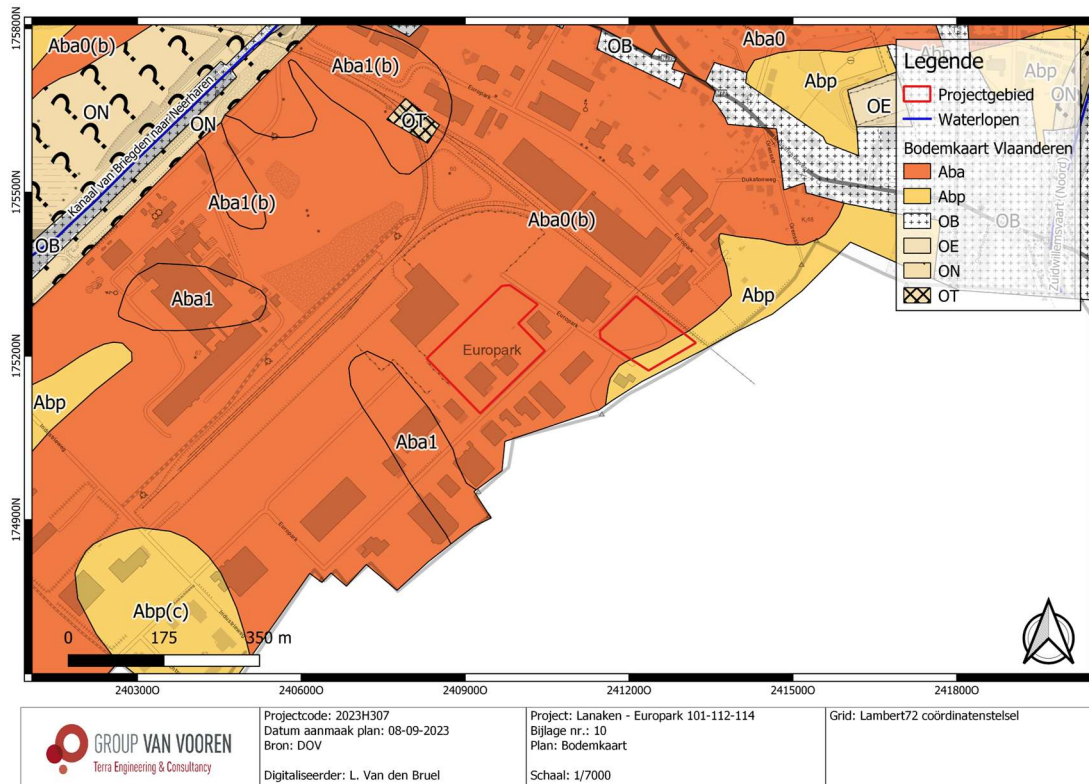

Fig. 1.33: Bodemkaart met situering van het projectgebied (© DOV).

2.2 Historische beschrijving van het onderzoeksgebied

In deze paragraaf wordt een historische beschrijving opgenomen van het project- en projectgebied, met in een tweede paragraaf illustraties van relevante historische kaarten, plannen en eventueel iconografisch materiaal.

2.2.1 Historiografische bronnen⁵

Vondsten uit het neolithicum, de Romeinse en Merovingische periode bewijzen de oude bewoning van Lanaken. De eerste vermelding is als Lodenaken (1106).

Aanvankelijk behoort het grondgebied waarschijnlijk tot het domein van de Duitse keizer, die in 1106 het begeavingsrecht van de parochie aan het Sint-Servaaskapittel van Maastricht schenkt. De huidige gemeente ontstaat in 1808 door samenvoeging van de gehuchten Smeermaas, Hocht, Pietersem, Cauberg, Bessemer en Buchden.

Het grootste gedeelte van het grondgebied heeft steeds deel uit gemaakt van de Loonse heerlijkheid Pietersem, die rechtstreeks ressorteerde onder het Duitse rijk, en het statuut van vrije rijksbaronie had. Toch schijnen Lanaken en Pietersem van verschillende oorsprong, getuige de verre ligging van de kerk ten opzichte van het kasteel. De heerlijkheid Lanaken hoort van de 12de tot de 15de eeuw toe aan het geslacht Pietersem. Van 1427 tot het einde van de 18de eeuw is ze in handen van de familie de Merode. De heren van Pietersem stichtten circa 1186 in hun heerlijkheid de cisterciënzerabdij van Hocht (confer Hocht).

Aan het eind van de 11de eeuw bestaat er reeds een kerk in de villa Lodenaken, die de parochiale rechten bezit. Mogelijk is het een stichting van de kanunniken van het Sint-Servaaskapittel van Maastricht, de oudst gekende bezitters. Op een onbekend tijdstip komt het patronaatsrecht en twee derden van de tienden in bezit van de heren van Pietersem.

Het gehucht Smeermaas hoort oorspronkelijk bij Maastricht, en ressorteerde onder het Maastrichtse Vroenhof. Het gehucht Cauberg ("Cauwenbergh" op de Ferrariskaart) is sinds de vastlegging van de grens België-Nederland, in 1839, een gehucht van Maastricht (Oud-Caberg).

Op 4 oktober 1914 wordt het centrum van Lanaken door de Duitsers beschoten en gedeeltelijk in brand gestoken; vooral de Koning Albertlaan heeft zwaar te lijden; vrijwel alle huizen, evenals de oude rijkswachtkazerne gaan in de vlammen op. Dit gebeurt in gevechten met en als represaillemaatregel tegen de Belgische vrijwilligersgroep onder leiding van burgemeester E. de Caritat (confer Koning Albertlaan).

Van het primitieve stratenpatroon bleven slechts weinig resten bewaard. De hoofdas Stationsstraat - Koning Albertlaan, die trouwens oorspronkelijk lang niet zo rechtlijnig was als tegenwoordig, doorsnijdt nog steeds de gemeente van het zuidwesten naar het noordoosten, ongeveer parallel met de Molenbeek, die de gemeente in dezelfde richting doorkruist. Waar deze as oorspronkelijk de verschillende gehuchten aaneenreeg, krijgt ze in de loop van de 19de eeuw haar karakter van hoofdstraat, nu nóg de enige straat met aaneengesloten bebouwing. De kerk ligt aan deze as. Het centrum van het oude gehucht Pietersem werd er in opgenomen.

⁵ INVENTARIS ONROEREND ERFGOED 2023: *Lanaken* [online]. <https://id.erfgoed.net/themas/13466> (geraadpleegd op 8 september 2023).

De primitieve verbinding met het in de noordelijke heide afgelegen gehucht Bessemer (thans gedeeltelijk grondgebied Zutendaal) is de Bessemerstraat. Samen met de Broekstraat en de Heuvelstraat was het één van de dichtst bebouwde straten van het centrum van het dorp. Een tweede verbinding met Bessemer, vanuit het gehucht Pietersem, -de huidige Waterstraat- verloor al haar belang na de aanleg van de Maastrichterweg (N77); laatstgenoemde verzorgt nu ook de verbinding met Smeermaas.

Een ingreep uit de eerste helft van de 19de eeuw, is de aanleg van de Zuid-Willemsvaart (1824-1829) dwars doorheen het gehucht Smeermaas, en parallel met de Maas, die de oostgrens van de gemeente vormt en tevens de grens met Nederland.

In 1856 wordt de spoorweg Hasselt-Maastricht (Aken) aangelegd in het zuiden van de gemeente. De gemeente wordt van een station voorzien (confer Stationsstraat). Deze spoorlijn kent tegenwoordig nog slechts sporadisch goederenvervoer.

De hoofdas doorheen de gemeente kreeg aan haar zuidwestelijk uiteinde een verbinding met de in zuidelijke richting lopende Tongersesteenweg, die in Vroenhoven uitmondt in de steenweg Tongeren-Maastricht, en aan haar noordoostelijk uiteinde een aansluiting op de in 1812-1813 aangelegde steenweg Maastricht-Maaseik, die in noordelijke richting loopt. Een belangrijke ingreep was de aanleg van het Albertkanaal, in 1929-39, waarvan de westelijke en zuidelijke arm in Lanaken samenkomen in het uitgestrekte Briegdendok, om dan in de Verbindingsvaart in noordoostelijke richting verder te lopen. Deze Verbindingsvaart isoleerde de abdij van Hocht van haar natuurlijk centrum, het gehucht Pietersem en doorsneed de verbinding ermee, die oorspronkelijk bestond uit een rechte lijnige dreef.

De verschillende kanaalarmen en het Briegdendok, samen met de aanwezigheid van de spoorlijn en het station, leidden na de Tweede wereldoorlog tot de vestiging van verschillende belangrijke industrieën (papier, rubber, kunstvezelproductie), die het uitzicht van het zuidelijk deel van de gemeente sterk zijn gaan bepalen.

Waar Lanaken tot aan het begin van de 20ste eeuw een landelijke gemeente was, heeft de vestiging van deze bedrijven, evenals de opening van de steenkoolmijn in het naburige Eisden de tewerkstelling doen toenemen, zodat het bevolkingsaantal snel steeg. Bovendien kent Lanaken een vrij belangrijke pendel naar Maastricht. Dit alles had op zijn beurt een belangrijke toename van de bebouwing tot gevolg, onder meer ten noorden van de hoofdas Stationsstraat - Koning Alberlaan, waar verschillende nieuwe woonwijken ontstonden (gebied tussen Arkstraat - Bessemerstraat - Hoenderbroekstraat - Pannestraat en tussen de Hoenderbroekstraat en de Eikelenweg). In de hoek tussen de Bessemerstraat en de Stationsstraat ontstond een winkelcentrum. Ook ten noorden van het oude gehucht Pietersem groeiden een aantal nieuwe wijken.

Lanaken ligt op de grens tussen Haspengouw en de Kempen. Ten zuiden van de hoofdas van de gemeente vertoont het landschap van oudsher het typisch Haspengouwse uitzicht, met open akkerbouw. Ten noorden van de hoofdas begint de heide. Het landschap wordt hier traditioneel gekenmerkt door grote bosbestanden en heideduinen, die ook nu nog circa 38% van het grondgebied van de gemeente beslaan.

2.2.2 Historische cartografie

De oudst geraadpleegde historische kaart betreft Villaretkaart uit 1745-1748 (Fig. 1.34). Deze kaart geeft de Maas weer die ten oosten van het projectgebied stroomt. Ook de glooiing van het landschap rondom het plangebied staat gekarteerd. Ten oosten wordt het gehucht Smeermaes weergegeven, terwijl ten noordwesten Lanaken ligt, beiden herkenbaar aan de clustering van (vierkants)hoeves. De Ferrariskaart uit 1777 (Fig. 1.35) geeft een gelijkaardig beeld weer. Het grondgebruik ter hoogte van het projectgebied wordt aangeduid als akkers en velden. Samen met de Atlas der Buurtwegen (ca. 1840; Fig. 1.36) en de Vandermaelenkaart (1846-1854; Fig. 1.37) tonen deze historische kaarten een open landschap met voornamelijk gecultiveerde landbouwgronden. Terrein Europark 101 overlapt volgens de Atlas der Buurtwegen met een wegenis (*Chemin nr. 38*). De Zuid-Willemsvaart is voor het eerst op de Atlas der Buurtwegen aangegeven. Vanaf de Vandermaelenkaart wordt de spoorlijn tussen Hasselt en Maastricht weergegeven.

De topografische kaarten uit de tweede helft 19de eeuw en de 20ste eeuw en de eerste luchtfoto's (1873 - 1995; Fig. 1.38-Fig. 1.46) tonen een beeld dat vergelijkbaar is met de historische kaarten. Het projectgebied is dan nog steeds onbebouwd en in gebruik als akkerland. Terrein Europark 101 wordt nog steeds doorkruist door een NW-ZO georiënteerde wegenis. Het open landschap domineert lange tijd. De grootste verandering is de aanleg van het kanaal Briegden-Neerharen tussen 1930 en 1934, hetgeen weergegeven staat vanaf de topografische kaart van 1939 (Fig. 1.40). Op de luchtfoto van 1971 is er voor het eerst bebouwing aanwezig in de omgeving van het projectgebied in de vorm van een bemalingsstation aan het kanaal van Briegden-Neerharen, met een aftakking van de spoorweg in de richting van het bemalingsstation (Fig. 1.42). Vanaf de topografische kaart van 1989 wordt de zone waarvan het projectgebied deel uitmaakt voor het eerst aangeduid als 'industriezone Aan-de-Sluis' (Fig. 1.45). Vanaf de luchtfoto van 1995 verschijnen de eerste industrieterreinen in de omgeving (Fig. 1.46). Tot op de luchtfoto van 2000-2003 lijkt de situatie binnen het projectgebied onveranderd te blijven.

Vanaf de luchtfoto van 2000-2003 is er voor het eerst bebouwing aanwezig op terrein Europark 112-114. Terrein Europark 101 is op dat moment nog steeds onbebouwd (Fig. 1.47). Ook op de luchtfoto van 2005-2007 is er nog steeds sprake van akker- en grasland, gescheiden door de aanwezige wegenis ter hoogte van Europark 101 (Fig. 1.48). **Terrein Europark 101** wordt pas in gebruik genomen als industrieterrein vanaf de luchtfoto van 2008-2011 (Fig. 1.49). Aanvankelijk is enkel de noordwestelijke helft van het terrein in gebruik (Fig. 1.49-Fig. 1.50). Het zuidoostelijke deel bestaat uit grasland en een restant van de wegenis. Op de luchtfoto van 2013 wordt ook de zuidoostelijke helft van terrein Europark 101 in gebruik genomen (Fig. 1.51). Hier zijn aanvankelijk enkel verschillende grote bergen grond te bemerken i.v.m. de ophoging van het terrein (Fig. 1.51-Fig. 1.52). In 2014 zijn de eerste verhardingen aangebracht, deze bevinden zich aan de straatzijde en centraal op het terrein (Fig. 1.52). De verhardingen nemen hun definitieve vorm aan op de luchtfoto van 2015 (Fig. 1.53). Ook de betonnen stapelblokken, onder andere op de opslagplaats aan de straatzijde, worden dan geplaatst. Daarna blijft de situatie op het terrein Europark 101 min of meer onveranderd.

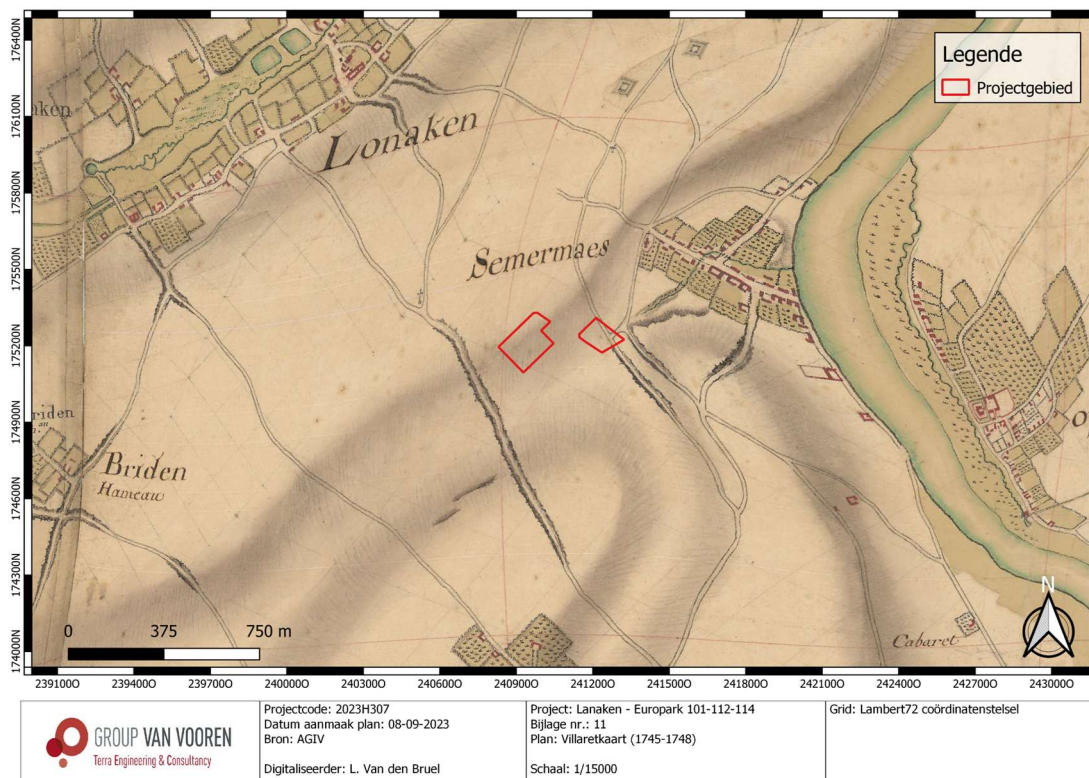

Fig. 1.34: Villaretkaat (1745-1748) met situering van het projectgebied (© AGIV).

Fig. 1.35: Ferrarskaart (ca. 1777) met situering van het projectgebied (© AGIV).

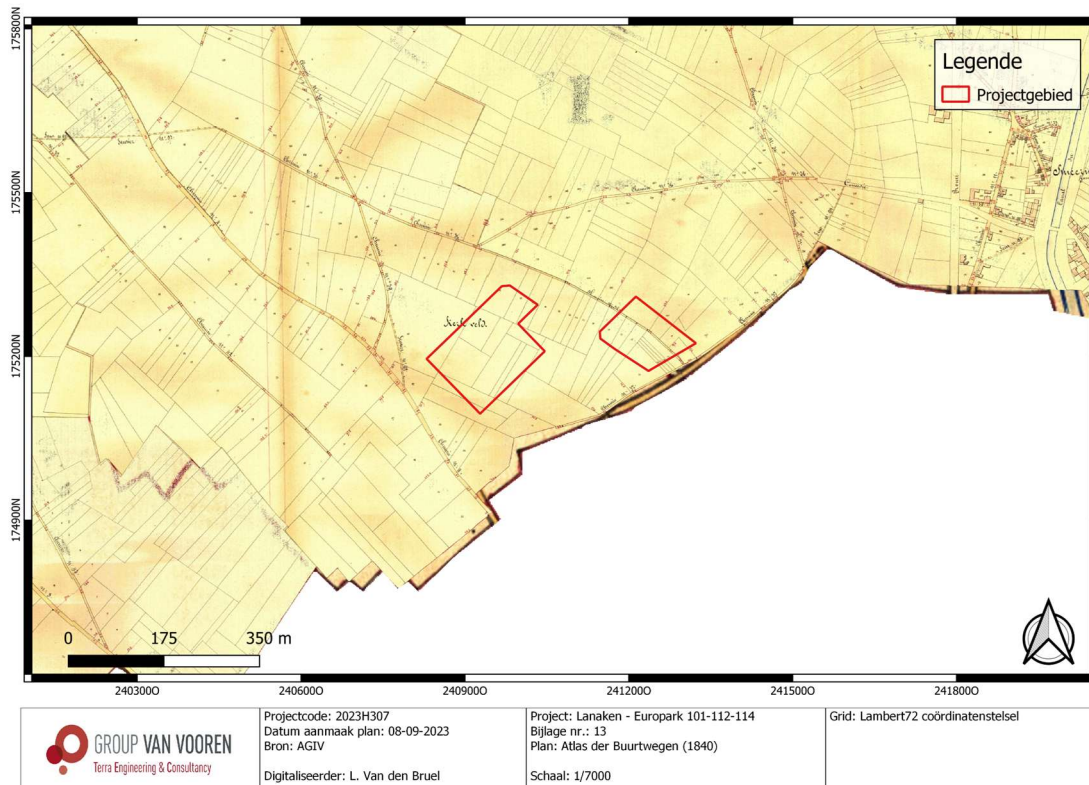

Fig. 1.36: Atlas der Buurtwegen (ca. 1840) met situering van het projectgebied (© AGIV).

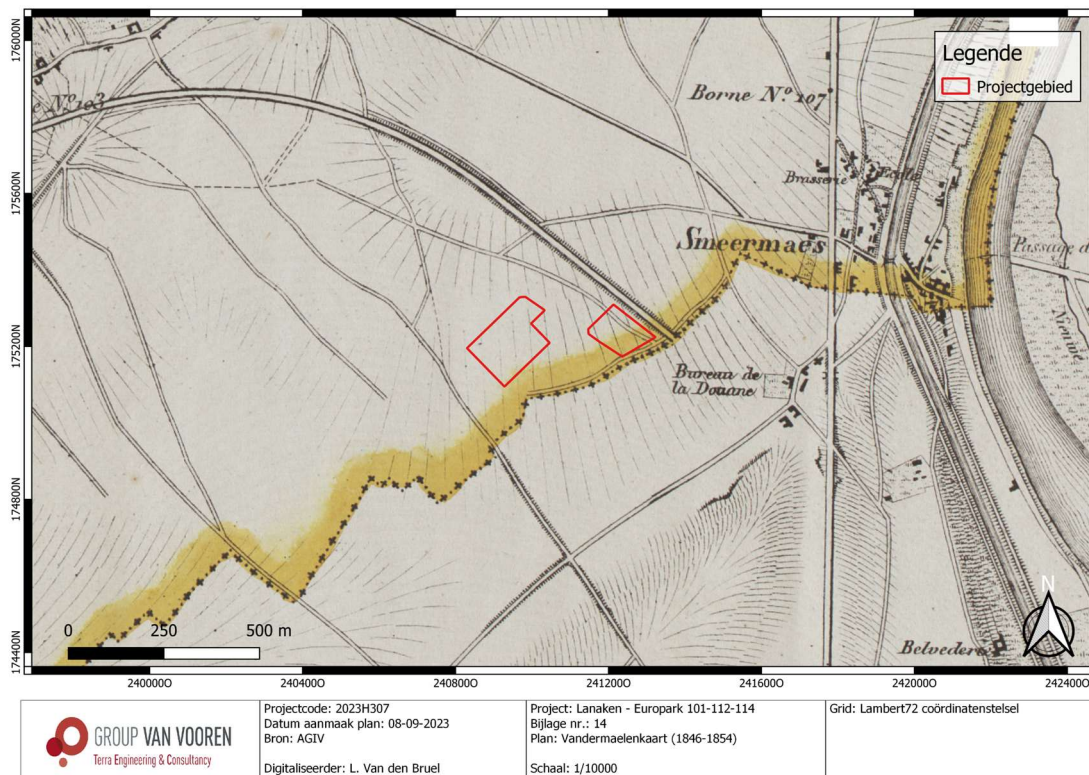

Fig. 1.37: Vandermaelenkaart (1846-1854) met situering van het projectgebied (© AGIV).

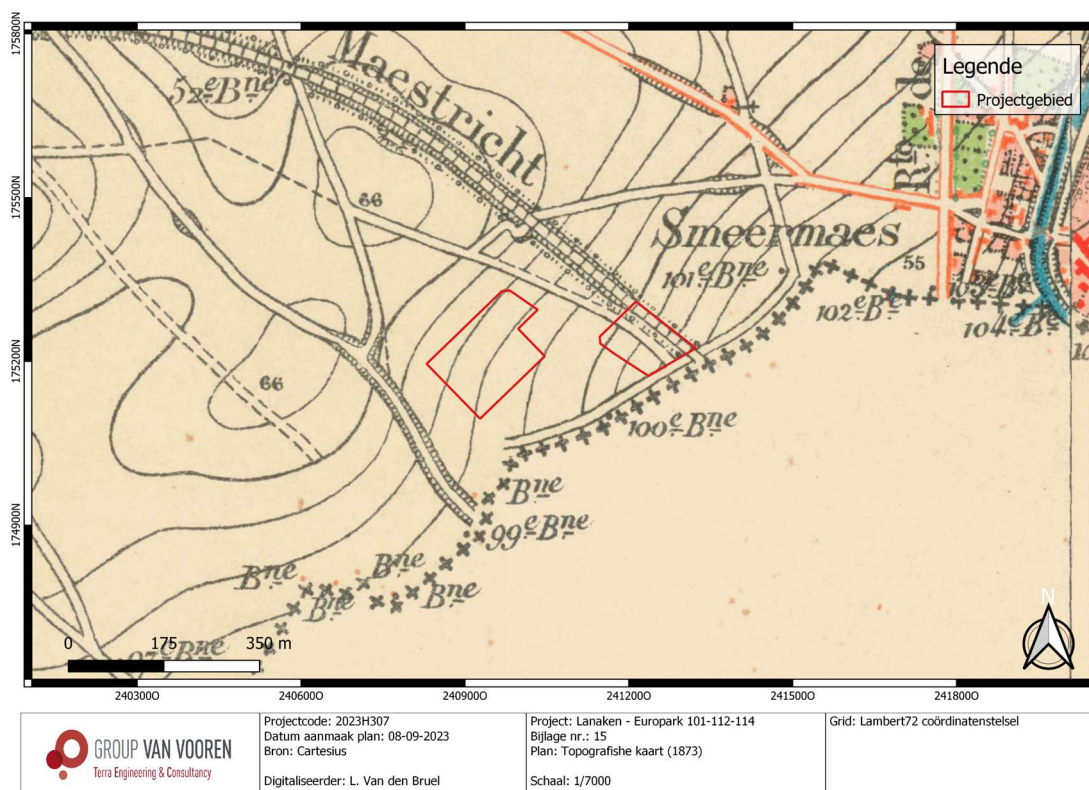

Fig. 1.38: Topografische kaart (1873) met situering van het projectgebied (© Cartesius).

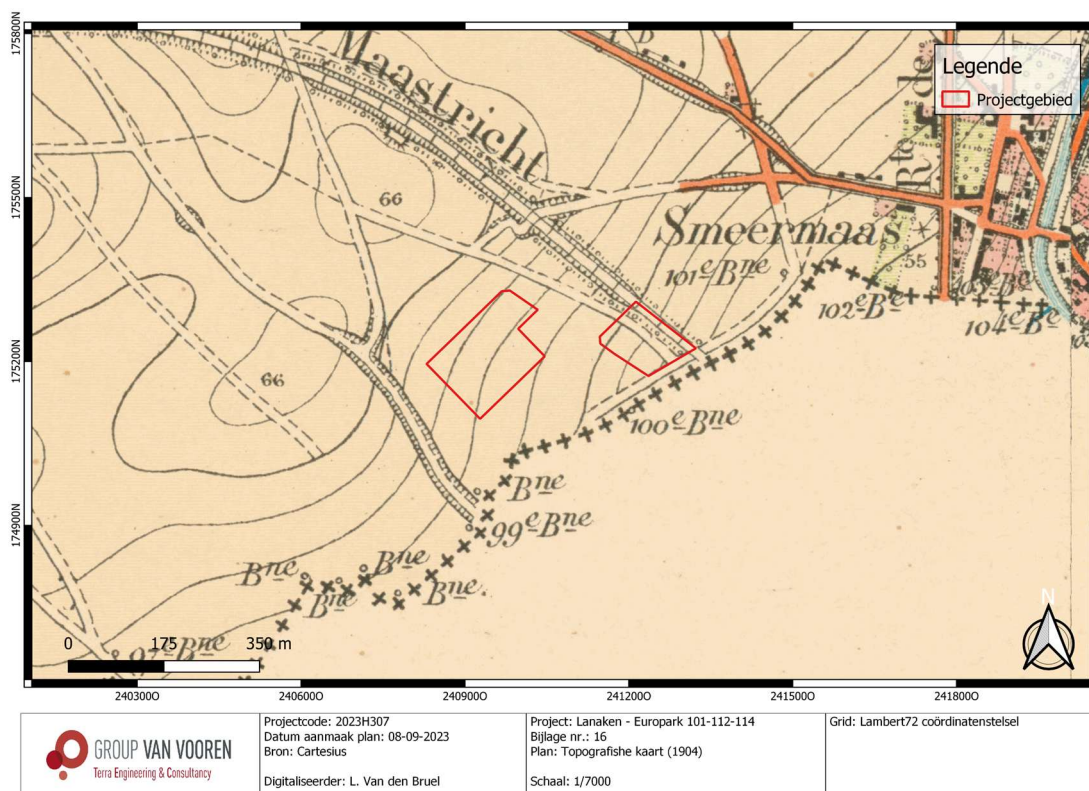

Fig. 1.39: Topografische kaart (1904) met situering van het projectgebied (© Cartesius).

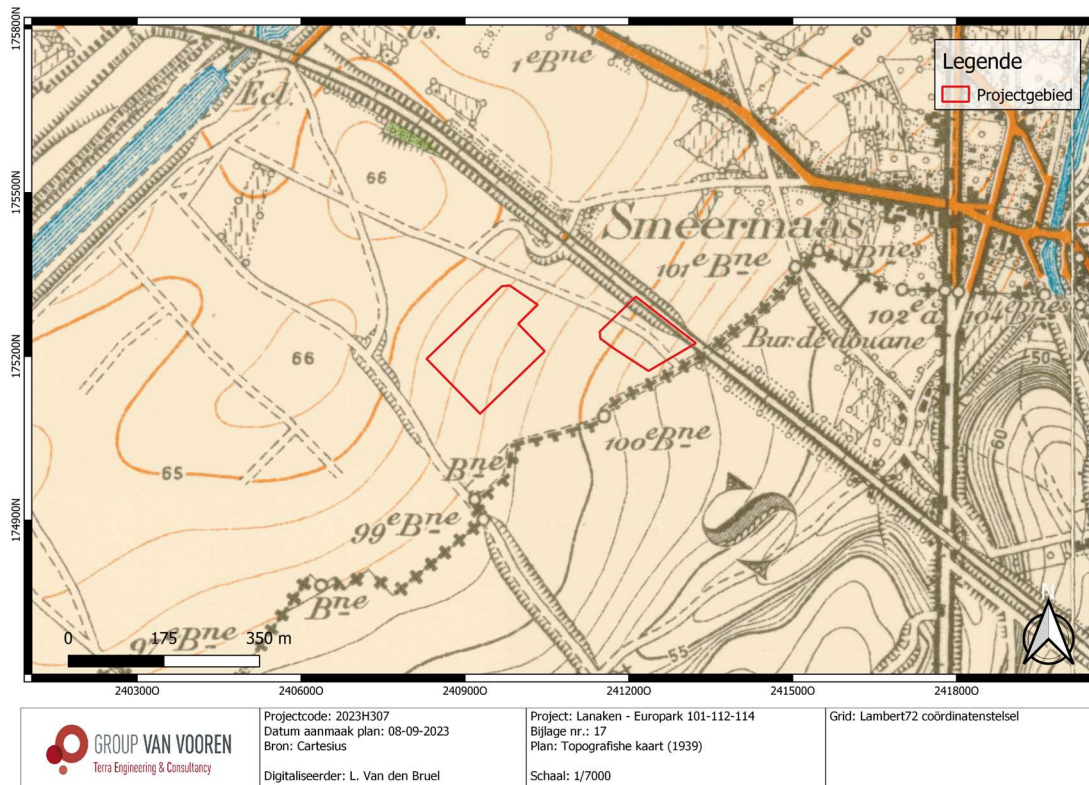

Fig. 1.40: Topografische kaart (1939) met situering van het projectgebied (@ Cartesius).

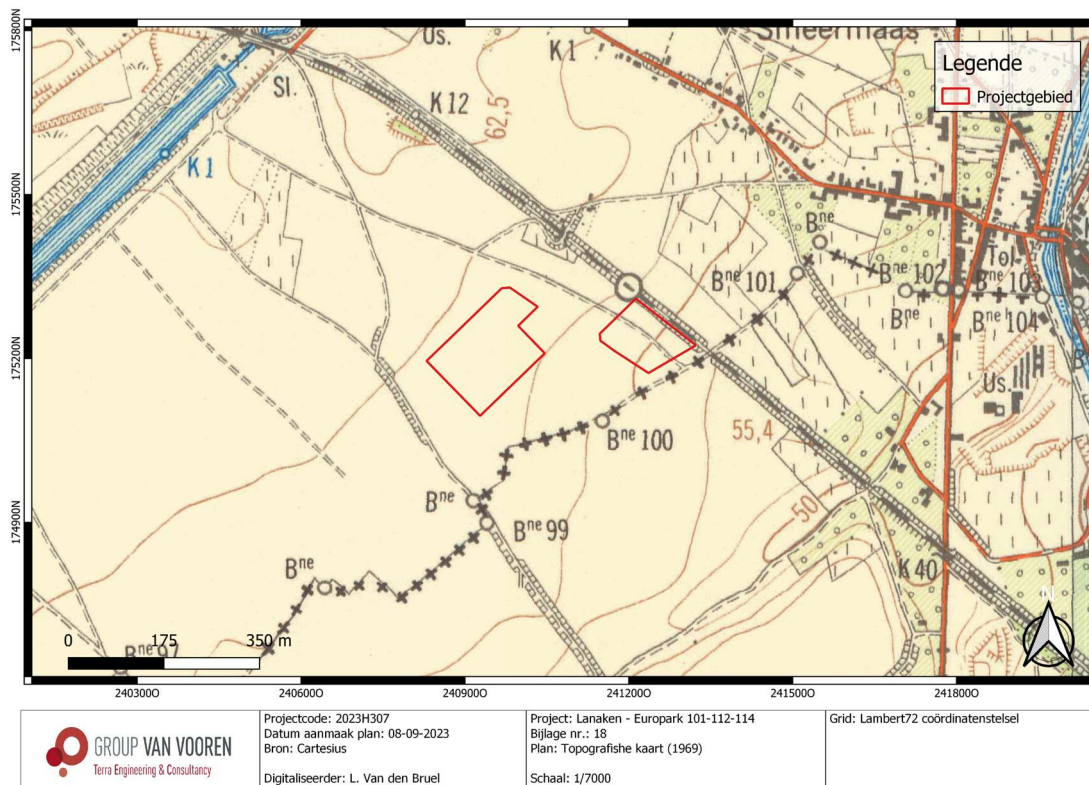

Fig. 1.41: Topografische kaart (1969) met situering van het projectgebied (@ Cartesius).

Fig. 1.42: Luchtfoto (1971) met situering van het projectgebied (@ AGIV).

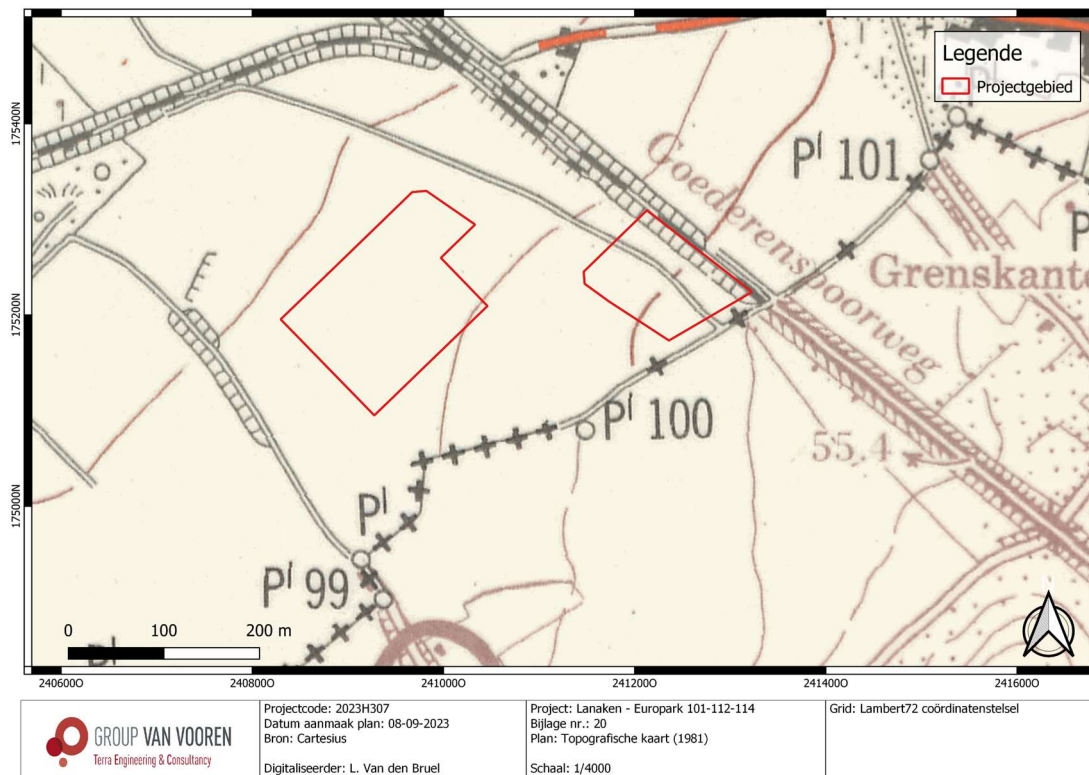

Fig. 1.43: Topografische kaart (1981) met situering van het projectgebied (@ Cartesius).

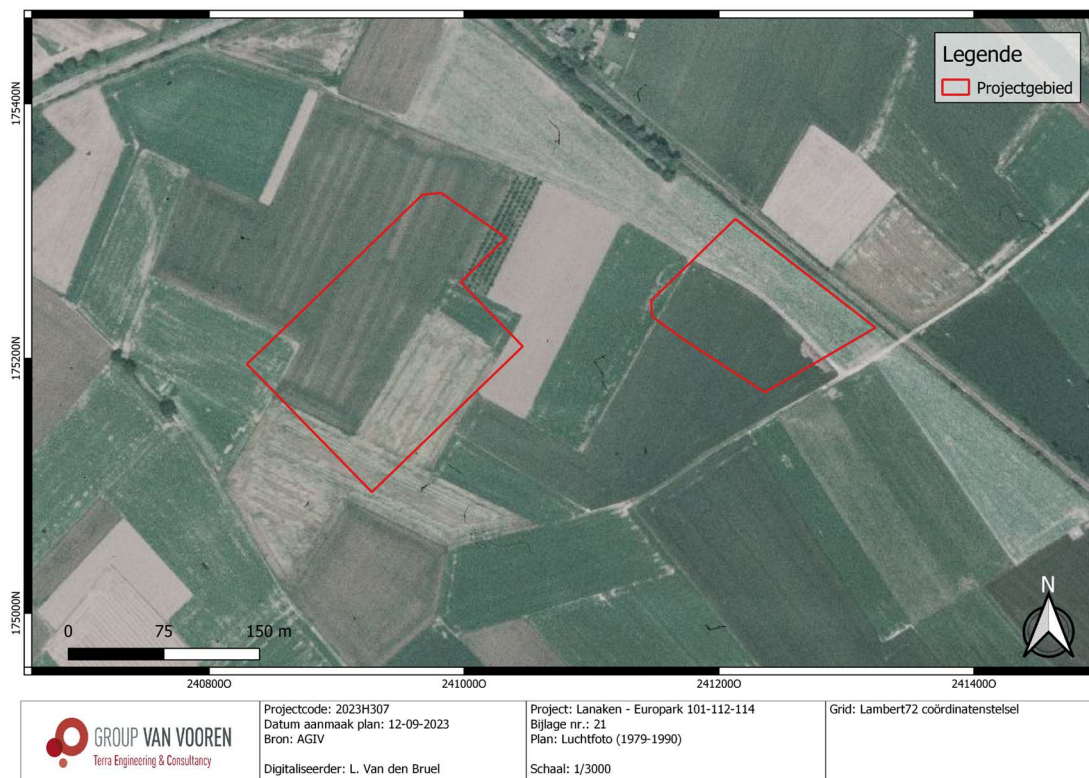

Fig. 1.44: Luchtfoto (1979-1990) met situering van het projectgebied (© AGIV).

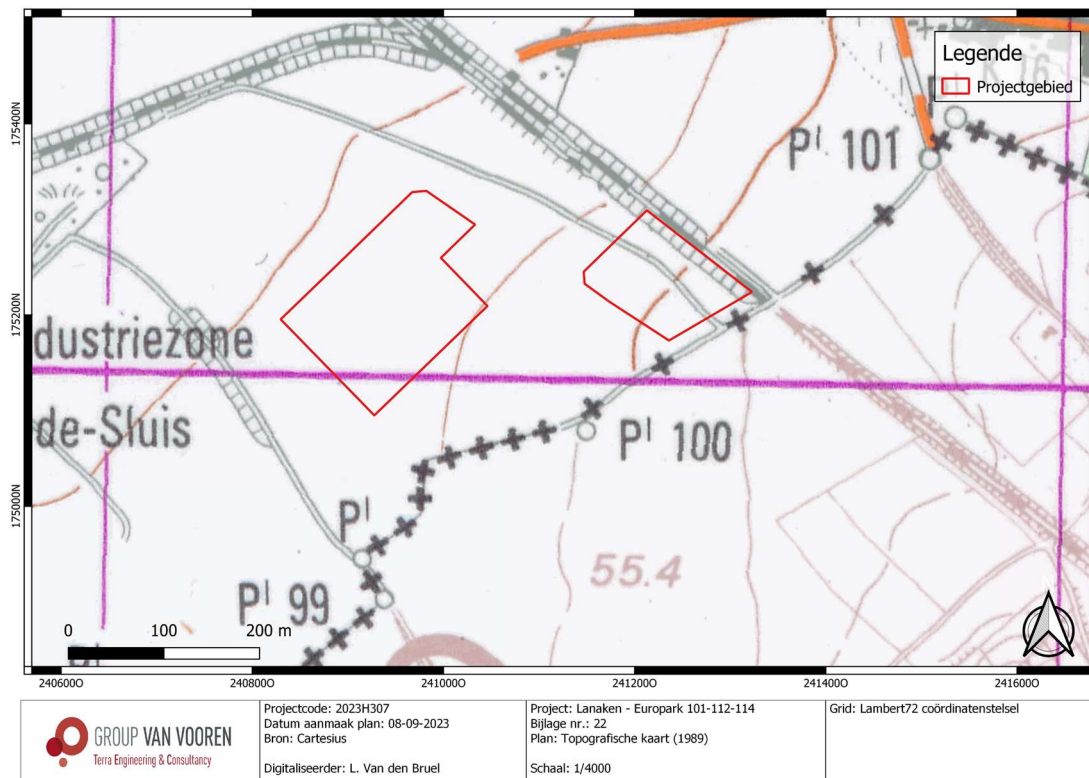

Fig. 1.45: Topografische kaart (1989) met situering van het projectgebied (© Cartesius).

Fig. 1.46: Luchtfoto (1995) met situering van het projectgebied (@ Cartesius).

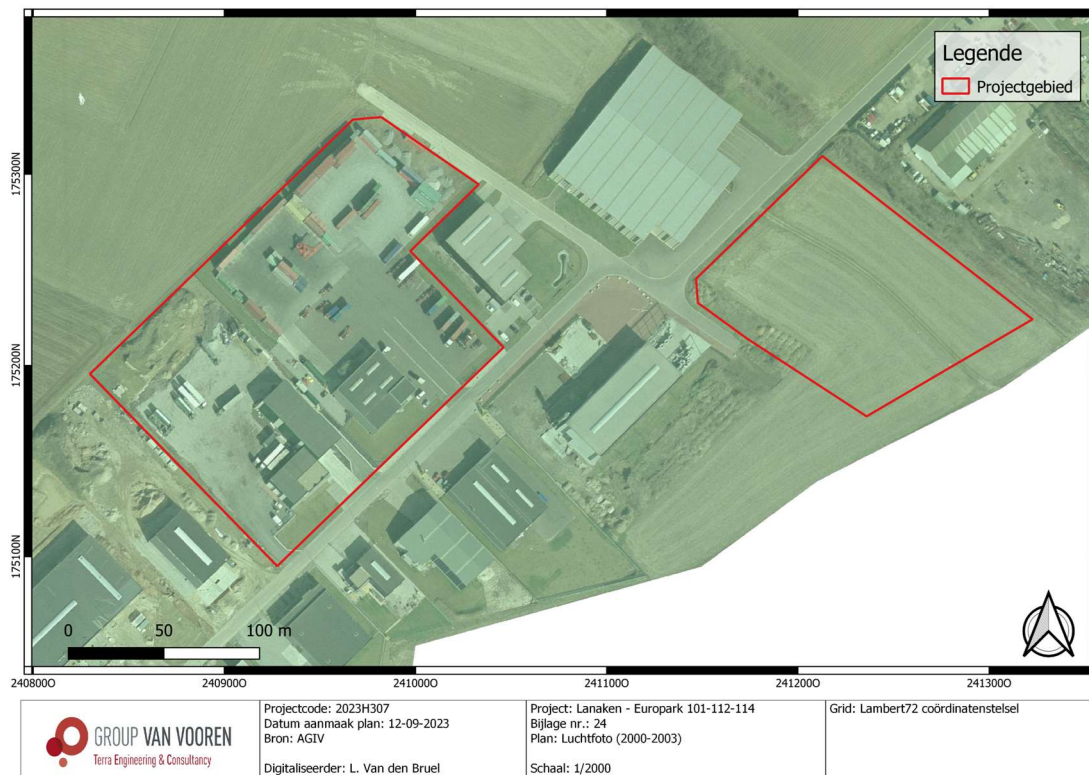

Fig. 1.47: Luchtfoto (2000-2003) met situering van het projectgebied (@ AGIV).

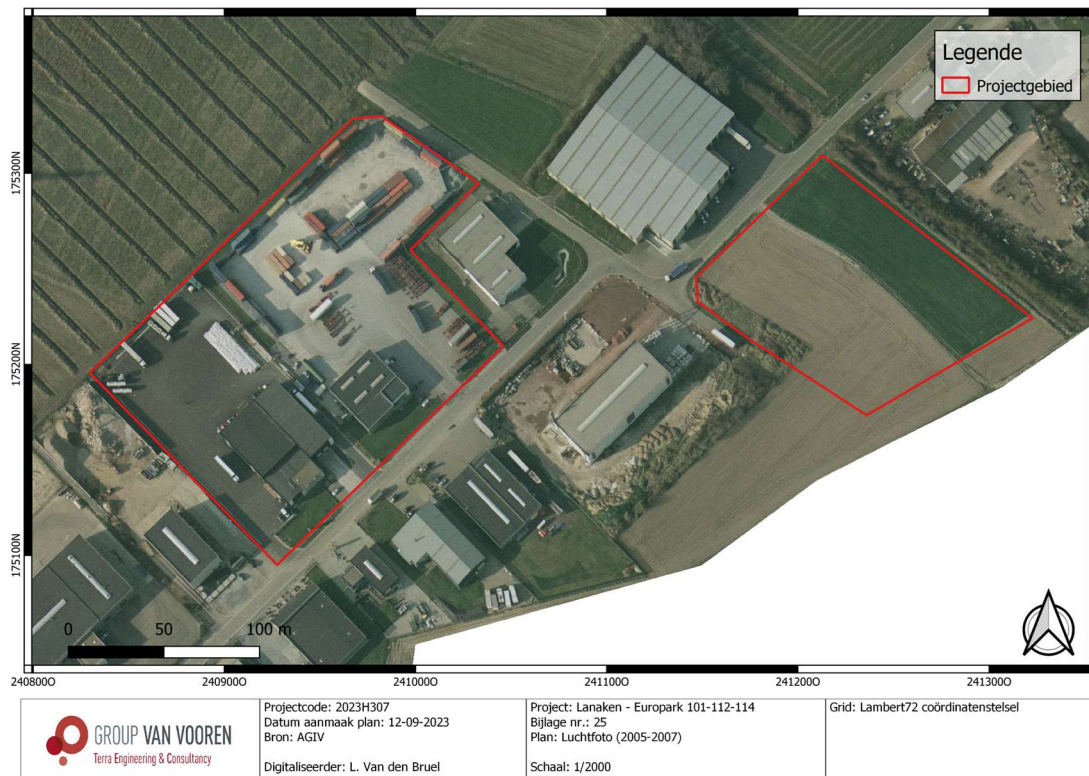

Fig. 1.48: Luchtfoto (2005-2007) met situering van het projectgebied (© AGIV).

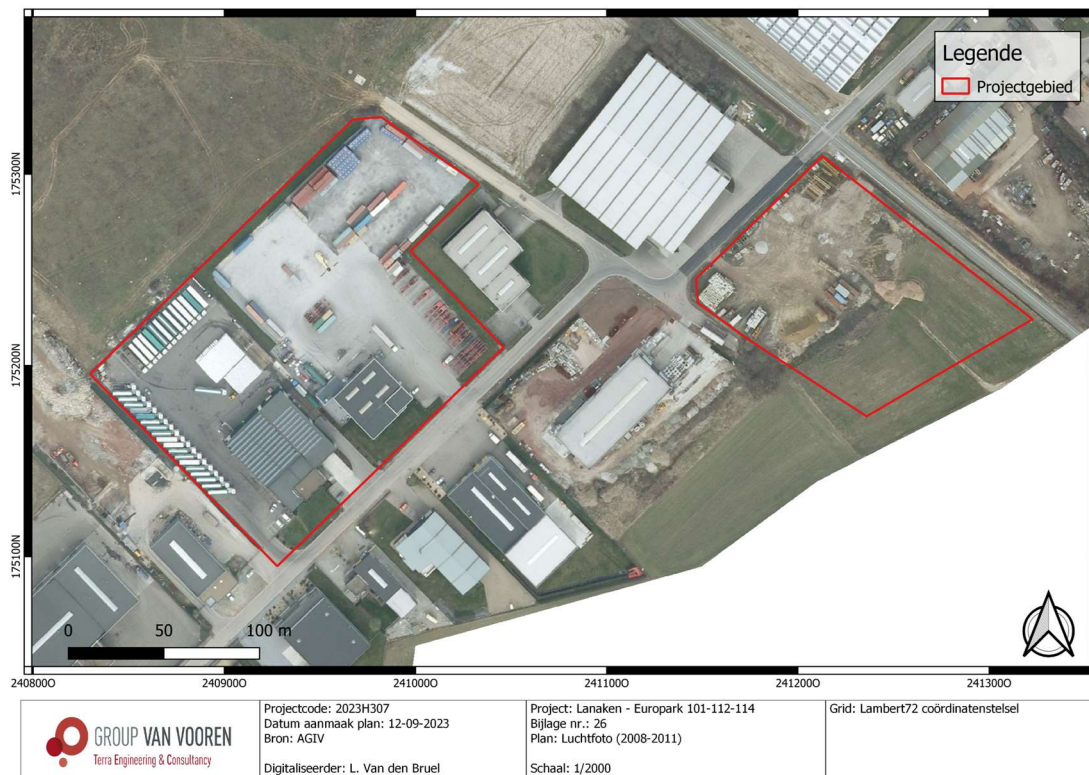

Fig. 1.49: Luchtfoto (2008-2011) met situering van het projectgebied (© AGIV).

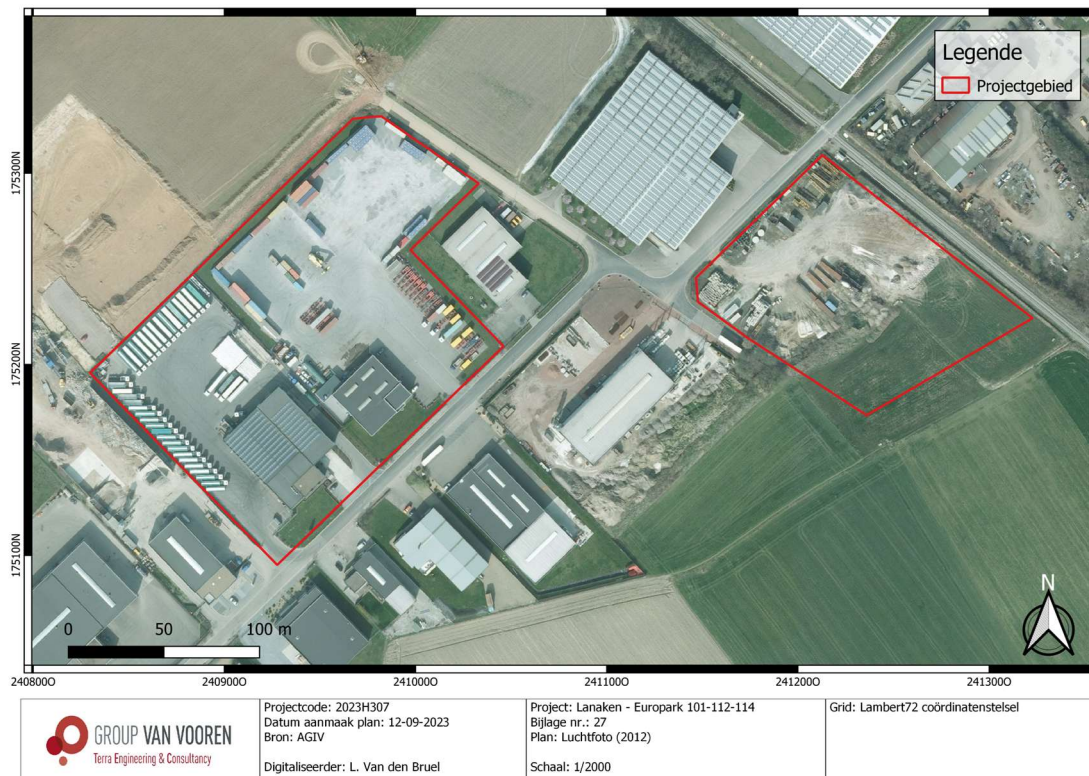

Fig. 1.50: Luchtfoto (2012) met situering van het projectgebied (© AGIV).

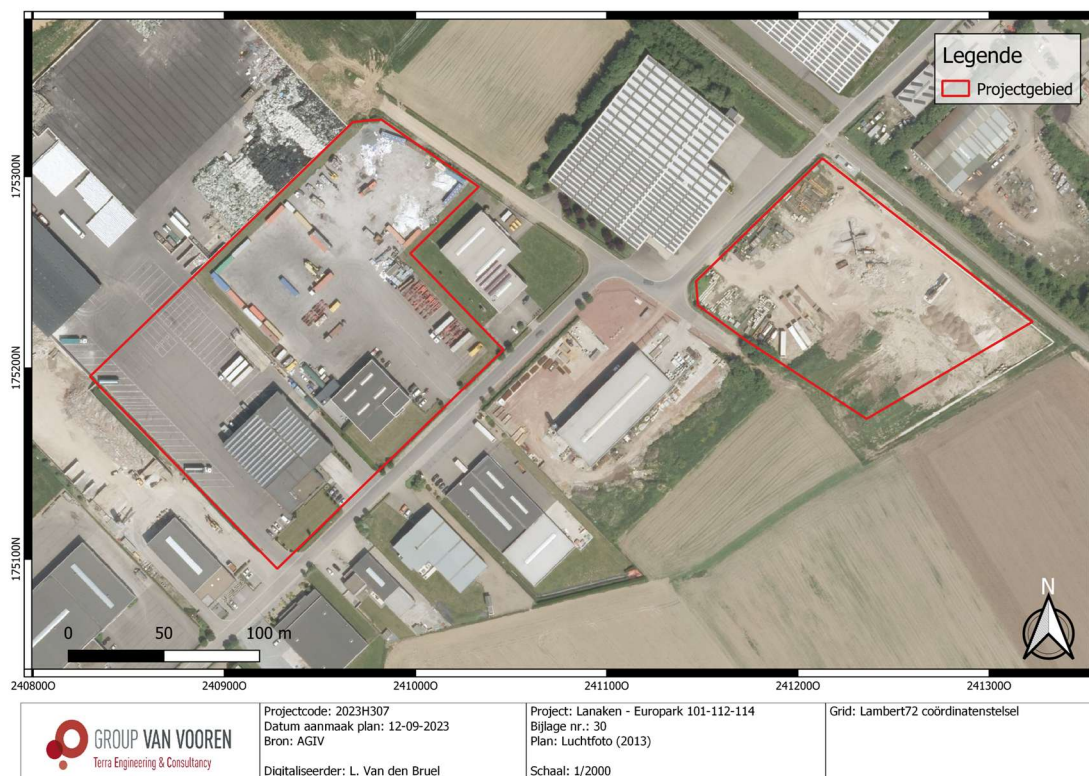

Fig. 1.51: Luchtfoto (2013) met situering van het projectgebied (© AGIV).

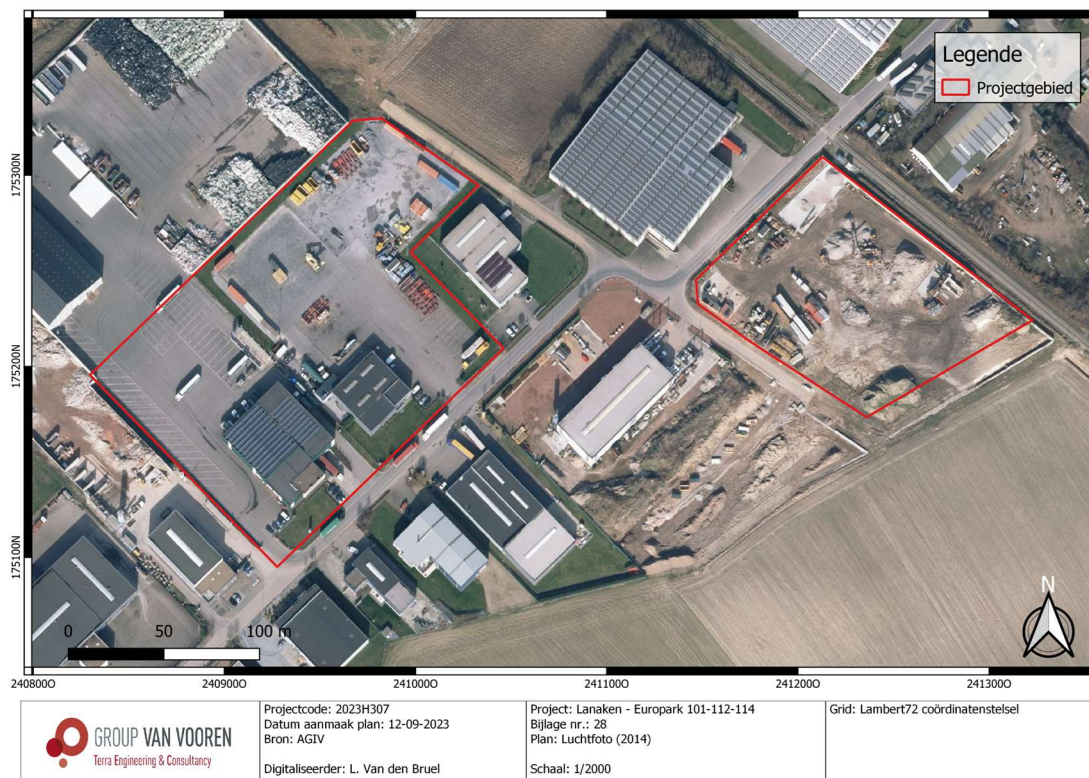

Fig. 1.52: Luchtfoto (2014) met situering van het projectgebied (@ AGIV).

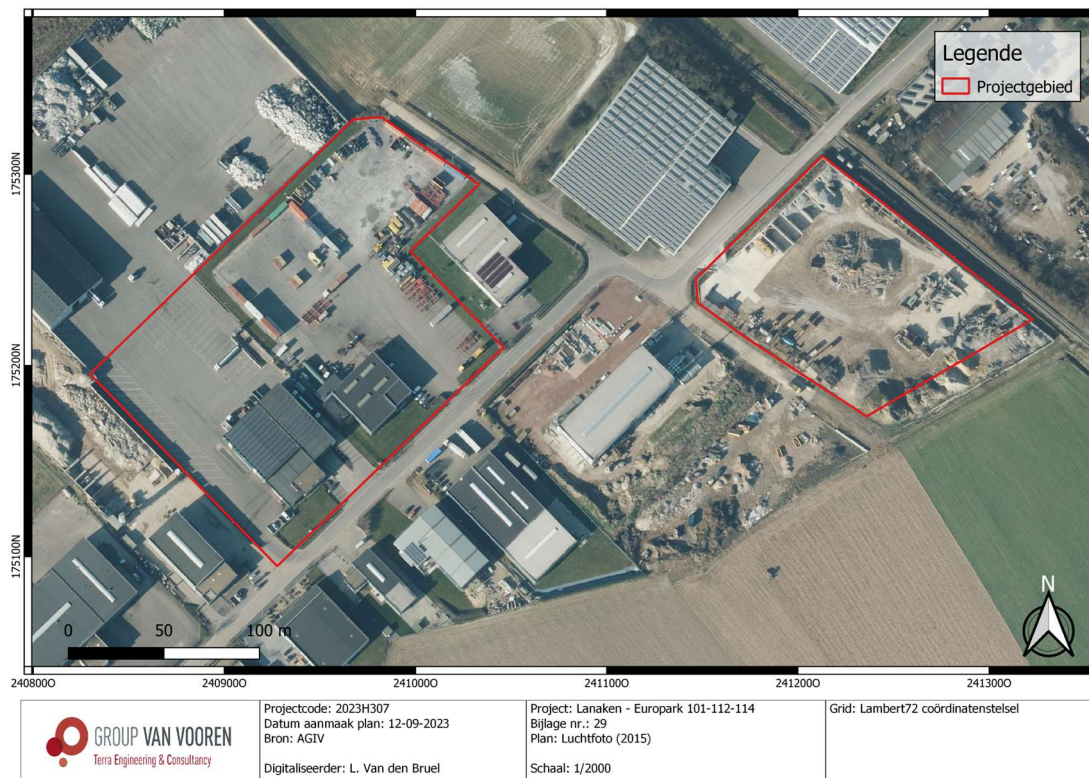

Fig. 1.53: Luchtfoto (2015) met situering van het projectgebied (@ AGIV).

2.3 Archeologisch kader van het projectgebied

Tot op heden zijn in het projectgebied geen archeologische onderzoeken uitgevoerd; wel zijn er vindplaatsen en CAI-locaties in de omgeving van het plangebied gekend (Fig. 1.54). De CAI-gegevens worden in paragraaf 2.3.1 verder toegelicht.

Een metaaldetectie- en proefsleuvenonderzoek op het terrein Lanaken Go Force (110 m NW) (CAI981322) bracht naast 10 kuilen en een mogelijke loopgraaf uit WOII, ook 7 brandkuilen aan het licht.⁶ Deze brandkuilen kunnen samen met 3 metalen werktuigen gelinkt worden aan de kampementen uit de 18^e eeuw (Beleg van Maastricht). Dit proefsleuvenonderzoek resulteerde in een opgraving (ID 2216) waarbij sporen en vondsten uit drie perioden werden aangetroffen.⁷ Er werden enkele verspreide houtskoolmeilers aangetroffen die wellicht in verband kunnen worden gebracht met *off site* activiteiten rondom de Romeinse nederzetting Smeermaas te Lanaken. Verder waren er militaire kuilen aanwezig die gelinkt kunnen worden aan de Oostenrijkse Successieoorlog 1740-1748. Ten slotte werden (paal)kuilen geregistreerd die deel uitmaken van een vermoedelijke militaire installatie uit WOII.

Een opgraving aan de Windturbineweg, op 460 m ten zuidwesten van Europark 101, leverde diverse paalkuilen op die zeer breed gedateerd werden tussen de Late Bronstijd en de Vroege Middeleeuwen (CAI219558).⁸ Verder werden verschillende kringgreppels, drie urnengraven en een deels bewaard crematiegraf uit de IJzertijd aangetroffen. Ook uit de Romeinse Tijd kwamen drie brandrestengraven en twee beenderpakgraven aan het licht. Andere Romeinse sporen kwamen voor in de vorm van greppels en kuilen.

Europark IV betreft een grootschalig archeologisch onderzoek (CAI915020) waarbij een veldkartering en een proefsleuvenonderzoek geleid hebben tot een opgraving.⁹ Op deze locatie, ca. 190 m ten noordwesten van Europark 101, werden een groot aantal archeologische resten gevonden. De oudste vondsten betroffen lithische artefacten uit het Midden-Paleolithicum en het Mesolithicum. Door middel van metaaldetectie werden 17^e-eeuwse munten, musketkogels en kwaliteitsloodjes verzameld. De vroegste bewoningssporen dateren uit het Vroeg Neolithicum (voorraadkuilen, aardewerk, paalsporen). Enkele spiekers en kuilen met een combinatie van aardewerk en lithische artefacten werden gedateerd in de Late Bronstijd. Andere kuilen met handgevormd aardewerk werden gedateerd in de Vroege tot Midden IJzertijd. Verder werden er Romeinse kuilen en aardewerk aangetroffen. Middeleeuwse kuilen, paalkuilen en greppels kwamen ook voor op het terrein. Uit de 18^e eeuw dateerden veldoventjes en stookkuilen en mogelijk ook een slecht bewaard inhumatiegraf (mogelijk een gesneuvelde soldaat), allen restanten van belegeringswerken rond Maastricht 1748-1750.

250 m ten noorden van het terrein Europark 101 werd een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd waarbij voldoende archeologische resten werden aangetroffen om een opgraving te adviseren (CAI981076).¹⁰ Deze opgraving vond plaats in 2021 en bracht een deel van een ambachtelijke zone (houtskoolmeilers) uit de Romeinse Tijd aan het licht.¹¹ Ook deze zone kan mogelijk gelinkt worden aan de villa van Smeermaas. Daarnaast werden enkele lithische artefacten uit het Neolithicum en aardewerkscherven uit de Volle Middeleeuwen verzameld.

⁶ Deville en Houbrechts 2021.

⁷ Van Liefveringe en Haenen 2023.

⁸ Van Kerkhoven e.a. 2015.

⁹ Vanderbeken 2008.

¹⁰ Engels en De Raymaeker 2021.

¹¹ Haenen en De Raymaeker 2022.

Bij een archeologische opgraving (CAI55505) op 235 m ten noorden van terrein Europark 101, werd een Romeins villadomein aangesneden: de villa van Smeermaes.¹² Het hoofgebouw bevindt zich vermoedelijk buiten het opgravingsareaal. De sporen en vondsten duiden echter op een hypocaustgebouw met kelder. Het villaterrein was vermoedelijk omgreppeld. Tevens zijn er indicaties van wegenissen aangetroffen. De structuren en het aardewerk wijzen op een datering in de Vroege en Midden Romeinse Tijd.

Tijdens een proefsleuvenonderzoek op een terrein aan de Industrieweg, op 820 m ten westen van Europark 101 ligt, zijn sporen en vondsten aangetroffen uit de IJzertijd, de Romeinse periode en de Nieuwe Tijd (CAI165559).¹³ Een silo kon op basis van de talrijke handgevormde aardewerkscherven gedateerd worden in de IJzertijd. Uit deze periode dateert mogelijk ook een gebouwplattegrond. Twee waterputten dateren met zekerheid uit de Romeinse periode, net zoals een fibula en aardewerkscherven. Een 8 meter brede gracht kan mogelijk in verband worden gebracht met het Beleg van Maastricht van 1748. Enkele kuilen (brandkuilen, haardkuilen en ovenkuil) dateren ofwel uit de Romeinse periode ofwel uit de 18de eeuw.

Omdat het projectgebied zich aan de Belgisch-Nederlandse grens bevindt, was het noodzakelijk om ook het Nederlandse Archeologisch Informatiesysteem (ARCHIS) te raadplegen. Hieronder worden de Nederlandse archeologische objecten, archeologische vondstlocaties en archeologische onderzoeksgebieden in de omgeving van terrein Europark 101 toegelicht.

Tijdens een archeologische begeleiding van rioleringswerken aan het Lanakerveld te Maastricht zijn afgezien van de oude voorloper van de Kantoorweg geen archeologische sporen aangetroffen (ARCHIS 2405038100).¹⁴ Wel werden keramiekscherven uit de IJzertijd, Late Middeleeuwen en Nieuwe Tijd aangetroffen. Een andere archeologische begeleiding (leidingsleuven) leverde sporen en vondsten op daterend vanaf de IJzertijd tot en met de Nieuwe Tijd (ARCHIS 5427554100). Het gaat meer bepaald om een mogelijk crematiegraf uit de IJzertijd, enkele greppels uit de IJzertijd of Romeinse tijd, een Romeins villaterrein en houtskoolmeilers en Nieuwtijdse perceelsgreppels en karrensporen.

In het plangebied Lanakerveld-Maastricht werd een grootschalig proefsleuvenonderzoek uitgevoerd in 2007 (ARCHIS 2169945100).¹⁵ Hierbij werden sporen en vondsten aangetroffen vanaf het Vroege Neolithicum tot en met de Vroege Middeleeuwen. Het gaat om verscheidene nederzettingen, grafvelden en twee ovens.

¹² Pauwels en Creemers 2006.

¹³ Engels en De Raymaeker 2022.

¹⁴ Porreij-Lyklema 2016.

¹⁵ Meurkens en van Wijk 2009.

2.3.1 CAI-gegevens

<i>Tabel 1.1: Overzicht van de CAI-Waarden</i>			
ID-nummer	Situering	Naam	Omschrijving
983884 ¹⁶	75 m NO	Europark V	Proefsleuvenonderzoek: Geen archeologische indicatoren.
150547 ¹⁷	110 m ZW	Europark Lanaken	Archeologische opgraving en metaaldetectie: Steentijd: vuurstenen kling. 18 ^{de} eeuw: koperen munt.
219558 ¹⁸	460 m ZW	Europark IV	Archeologische opgraving: IJzertijd: kringgreppels, crematiegraven Romeinse Tijd: greppels, kuil, brandrestengraven, beenderpakgraven. Nieuwe Tijd: greppels.
983695 ¹⁹	670 m ZW	Windturbine weg I	Proefsleuvenonderzoek: Steentijd: kling, afslagen. Metaaltijden: concentraties handgevormd aardewerk, kuilen.
150083 ²⁰	350 m W	Europark I	Veldkartering: 16 ^{de} eeuw: koperen gesp. 19 ^{de} eeuw: pfenning, Pruisisch, 1864.
165559 ²¹	820 m W	Europark II	Proefsleuvenonderzoek: Midden IJzertijd: silo's, aardewerk Romeinse Tijd: waterputten, aardewerk, fibula 18de-eeuws kampement: gracht, kuilen
981322 ²²	110 m NW	Europark GO Force	Metaaldetectie en Proefsleuvenonderzoek: 18 ^{de} eeuw: metalen werktuigen, brandkuilen WOII: kuilen, mogelijke loopgraaf
915020 ²³	190 m NW	Europark IV	Veldkartering: Steentijd: afslagen, klingen, schrabber, microklingen. Late Middeleeuwen: aardewerk. Romeinse tijd: aardewerk. 17 ^e eeuw: munten, musketkogels, loodjes Proefsleuvenonderzoek:

¹⁶ INVENTARIS ONROEREND ERFGOED 2023: Europark V [online], <https://id.erfgoed.net/waarnemingen/983884> (geraadpleegd op 12 september 2023).

¹⁷ INVENTARIS ONROEREND ERFGOED 2023: Europark Lanaken [online], <https://id.erfgoed.net/waarnemingen/150547> (geraadpleegd op 12 september 2023).

¹⁸ INVENTARIS ONROEREND ERFGOED 2023: Europark IV [online], <https://id.erfgoed.net/waarnemingen/219558> (geraadpleegd op 12 september 2023).

¹⁹ INVENTARIS ONROEREND ERFGOED 2023: Windturbine
weg I [online], <https://id.erfgoed.net/waarnemingen/983695> (geraadpleegd op 12 september 2023).

²⁰ INVENTARIS ONROEREND ERFGOED 2023: Europark I [online], <https://id.erfgoed.net/waarnemingen/150083> (geraadpleegd op 12 september 2023).

²¹ INVENTARIS ONROEREND ERFGOED 2023: Europark II [online], <https://id.erfgoed.net/waarnemingen/165559> (geraadpleegd op 12 september 2023).

²² INVENTARIS ONROEREND ERFGOED 2023: Europark Go Force [online], <https://id.erfgoed.net/waarnemingen/981322> (geraadpleegd op 12 september 2023).

²³ INVENTARIS ONROEREND ERFGOED 2023: Europark IV [online], <https://id.erfgoed.net/waarnemingen/915020> (geraadpleegd op 12 september 2023).

			Midden-Paleolithicum: schaaf, afslag, Levallois afslag. Mesolithicum: lithisch materiaal Vroeg Neolithicum: aardewerk Midden IJzertijd: aardewerk Archeologische opgraving: Vroeg Neolithicum: voorraadkuil met dissels, paalsporen, klingen, schrabbers Late Bronstijd: spiekers, kuilen met aardewerk en vuurstenen artefacten Vroege/Midden IJzertijd: kuilen met aardewerk Romeinse Tijd: kuilen, aardewerk, <i>off site</i> fenomenen ivm villa van Smeermaas (?). Middeleeuwen: paalgat, kuilen, greppels Late Middeleeuwen: greppels, karrensporen, ontginningsporen 18 ^{de} eeuw: inhumatiegraf, veldoventjes, stookkuilen
51960 ²⁴	240 m NW	Smeermaas / Spoorweg	Archeologische opgraving: Bronstijd: 2 kuilen.
981076 ²⁵	250 m N	Europark 11	Proefsleuvenonderzoek: Romeinse Tijd: kuilen, aardewerk, bouwceramiek. Nieuwe Tijd: greppels.
55505 ²⁶	235 m N	Smeermaas / Ducatonweg	Toevalsvondsten, Erfgoedonderzoek, Archeologische opgraving: Vroeg-Romeinse Tijd: gebouwplattegronden, afvalkuilen en graansilo's, spiekers Midden-Romeinse Tijd: steenbouw, kelder, hypocaustgebouw, greppels
209830 ²⁷	720 m NO	Fort	Kaartstudie: 18 ^{de} eeuw: Fort van de fortengordel rond Maastricht, 1748.
51328 ²⁸	610 m O	Oude Heerbaan II	Toevalsvondst: Midden-Romeinse Tijd: vier brandgraven met glazen flessen, aardewerk, munten.
218212 ²⁹	580 m O	Romeinse Heirbaan Kinrooi - Lanaken	Erfgoedonderzoek: Indicator tracé van de Romeinse Heirbaan van Kinrooi tot Lanaken.

²⁴ INVENTARIS ONROEREND ERFGOED 2023: Smeermaas/Spoorweg [online], <https://id.erfgoed.net/waarnemingen/51960> (geraadpleegd op 12 september 2023).

²⁵ INVENTARIS ONROEREND ERFGOED 2023: Europark 11 [online], <https://id.erfgoed.net/waarnemingen/981076> (geraadpleegd op 12 september 2023).

²⁶ INVENTARIS ONROEREND ERFGOED 2023: Smeermaas/Ducatonweg [online], <https://id.erfgoed.net/waarnemingen/55505> (geraadpleegd op 12 september 2023).

²⁷ INVENTARIS ONROEREND ERFGOED 2023: Fort [online], <https://id.erfgoed.net/waarnemingen/209830> (geraadpleegd op 12 september 2023).

²⁸ INVENTARIS ONROEREND ERFGOED 2023: Oude Heerbaan II [online], <https://id.erfgoed.net/waarnemingen/51328> (geraadpleegd op 12 september 2023).

²⁹ INVENTARIS ONROEREND ERFGOED 2023: Romeinse Heirbaan Kinrooi - Lanaken [online], <https://id.erfgoed.net/waarnemingen/218212> (geraadpleegd op 12 september 2023).

50174 ³⁰	635 m O	Oude Heerbaan I	Toevalsvondsten, erfgoedonderzoek en archeologische opgravingen: Midden-Romeinse Tijd: crematiegraven, aardewerk, munten.
---------------------	---------	-----------------	--

2.3.2 ARCHIS-gegevens

<i>Tabel 1.2: Overzicht van de ARCHIS-Waarden</i>			
ID-nummer	Situering	Naam	Omschrijving
2405038100 ³¹	270 m ZO	Lanakerveld	Archeologische begeleiding: Nieuwe Tijd: voorloper van de Kantoorweg. Ceramiek uit IJzertijd, Late Middeleeuwen en Nieuwe Tijd.
4742367100 ³²	455 m ZW	Lanakerveld	Geofysisch onderzoek: Groot aantal anomalieën.
2220025100 ³³	530 m Z	Lanakerveld	Geofysisch onderzoek: Test magnetometrie.
3073872100 ³⁴	670 m Z	Lanakerveld	Metaaldetectie: Late Middeleeuwen: loden bulla.
2169945100 ³⁵	810 m Z	Lanakerveld	Proefsleuvenonderzoek en verkennend booronderzoek: Neolithicum: nederzettingen en grafveld IJzertijd: nederzettingen en grafveld Romeinse tijd: nederzetting Vroege Middeleeuwen: nederzetting, ovens
5427554100 ³⁶	860 m ZW	Lanakerveld	Archeologische begeleiding: IJzertijd: mogelijk crematiegraf IJzertijd/Romeinse Tijd: greppels Romeinse Tijd: villaterrein, houtschoolmeilers Nieuwe Tijd: perceelsgreppels en karrensporen

³⁰ INVENTARIS ONROEREND ERFGOED 2023: Oude Heerbaan I (G4) [online], <https://id.erfgoed.net/waarnemingen/50174> (geraadpleegd op 12 september 2023).

³¹ [https://archis.cultureelerfgoed.nl/zoekenenvinden/#/zaak/search/\(zaak:\(fields:\(zaakidentificatie:'2405038100'\)\)\)\)](https://archis.cultureelerfgoed.nl/zoekenenvinden/#/zaak/search/(zaak:(fields:(zaakidentificatie:'2405038100')))))

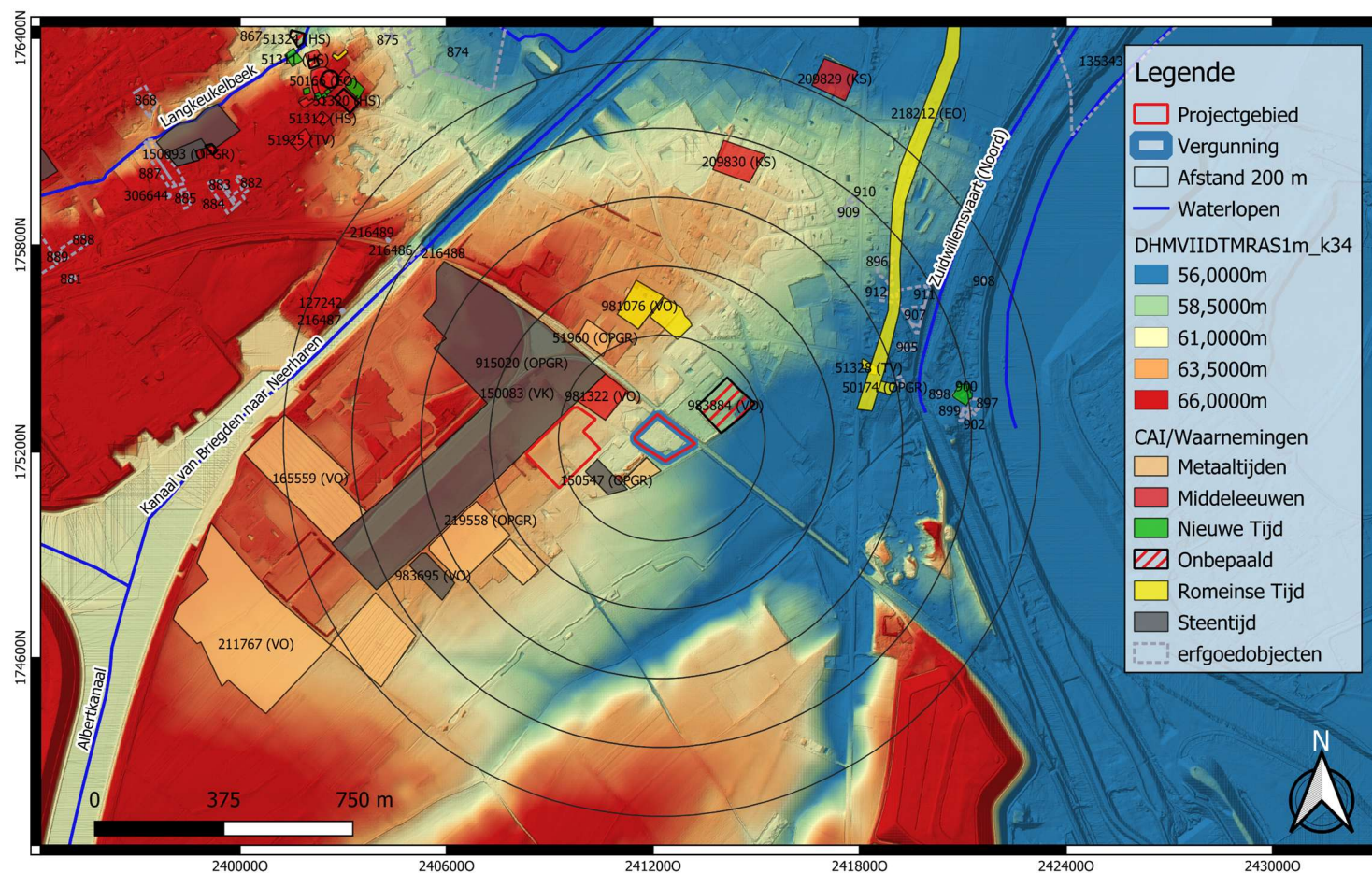
³² [https://archis.cultureelerfgoed.nl/zoekenenvinden/#/zaak/search/\(zaak:\(fields:\(zaakidentificatie:'4742367100'\)\)\)\)](https://archis.cultureelerfgoed.nl/zoekenenvinden/#/zaak/search/(zaak:(fields:(zaakidentificatie:'4742367100')))))

³³ [https://archis.cultureelerfgoed.nl/zoekenenvinden/#/zaak/search/\(zaak:\(fields:\(zaakidentificatie:'2220025100'\)\)\)\)](https://archis.cultureelerfgoed.nl/zoekenenvinden/#/zaak/search/(zaak:(fields:(zaakidentificatie:'2220025100')))))

³⁴ [https://archis.cultureelerfgoed.nl/zoekenenvinden/#/zaak/search/\(zaak:\(fields:\(zaakidentificatie:'3073872100'\)\)\)\)](https://archis.cultureelerfgoed.nl/zoekenenvinden/#/zaak/search/(zaak:(fields:(zaakidentificatie:'3073872100')))))

³⁵ [https://archis.cultureelerfgoed.nl/zoekenenvinden/#/zaak/search/\(zaak:\(fields:\(zaakidentificatie:'2169945100'\)\)\)\)](https://archis.cultureelerfgoed.nl/zoekenenvinden/#/zaak/search/(zaak:(fields:(zaakidentificatie:'2169945100')))))

³⁶ [https://archis.cultureelerfgoed.nl/zoekenenvinden/#/zaak/search/\(zaak:\(fields:\(zaakidentificatie:'5427554100'\)\)\)\)](https://archis.cultureelerfgoed.nl/zoekenenvinden/#/zaak/search/(zaak:(fields:(zaakidentificatie:'5427554100')))))

 GROUP VAN VOOREN Terra Engineering & Consultancy	Projectcode: 2023H307 Datum aanmaak plan: 12-09-2023 Bron: AGIV + AOE Digitaliseerder: L. Van den Bruel	Project: Lanaken - Europark 101-112-114 Bijlage nr.: 31 Plan: CAI en erfgoedobjecten Schaal: 1/14000	Grid: Lambert72 coördinatenstelsel
--	--	---	---

Fig. 1.54: Digitaal hoogtemodel (DHM II) met CAI-gegevens in de omgeving (© AGIV en agentschap Onroerend Erfgoed).

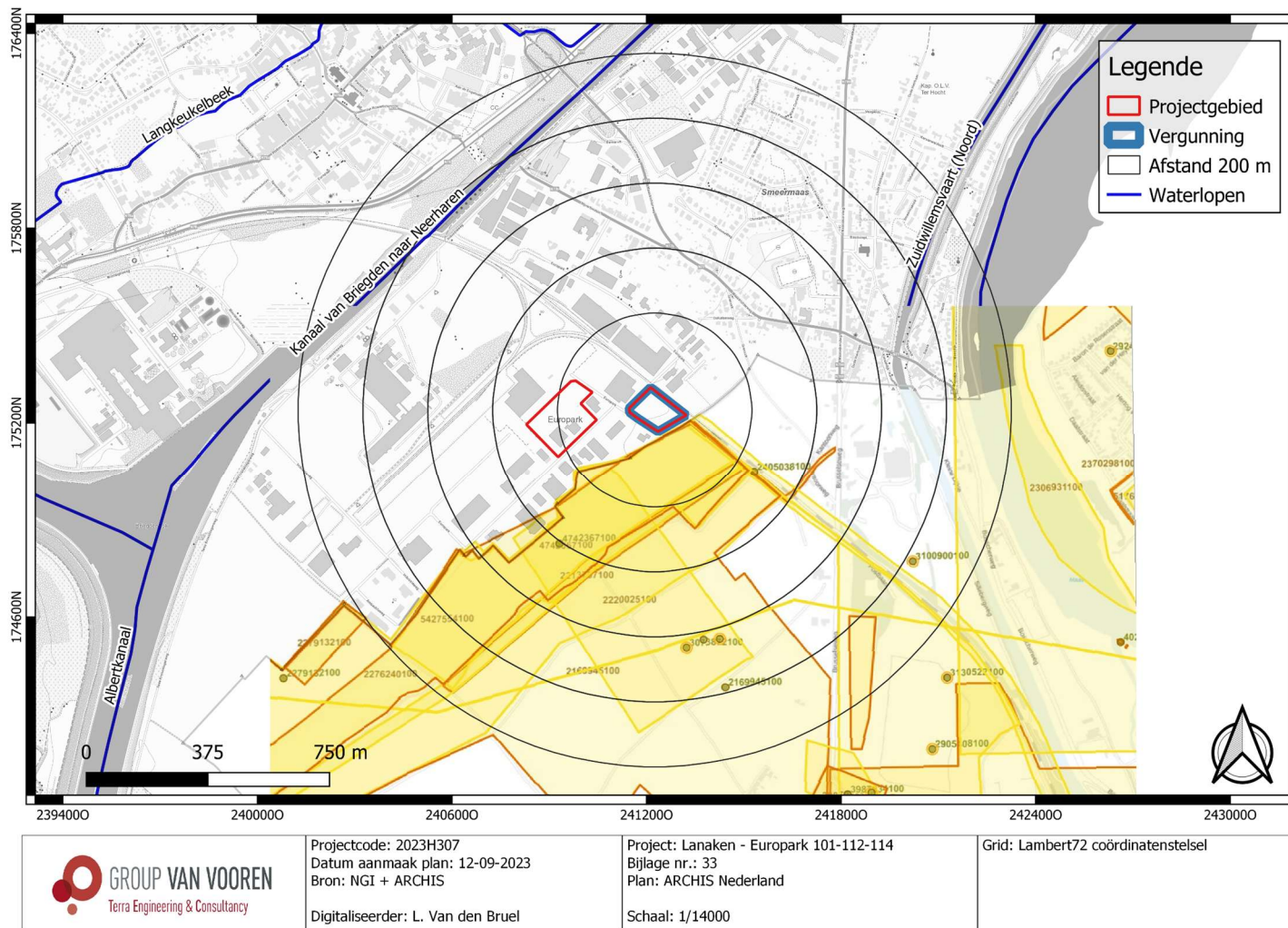

Fig. 1.55: Topografische kaart met ARCHIS-gegevens in de omgeving (© NGI en ARCHIS Nederland).

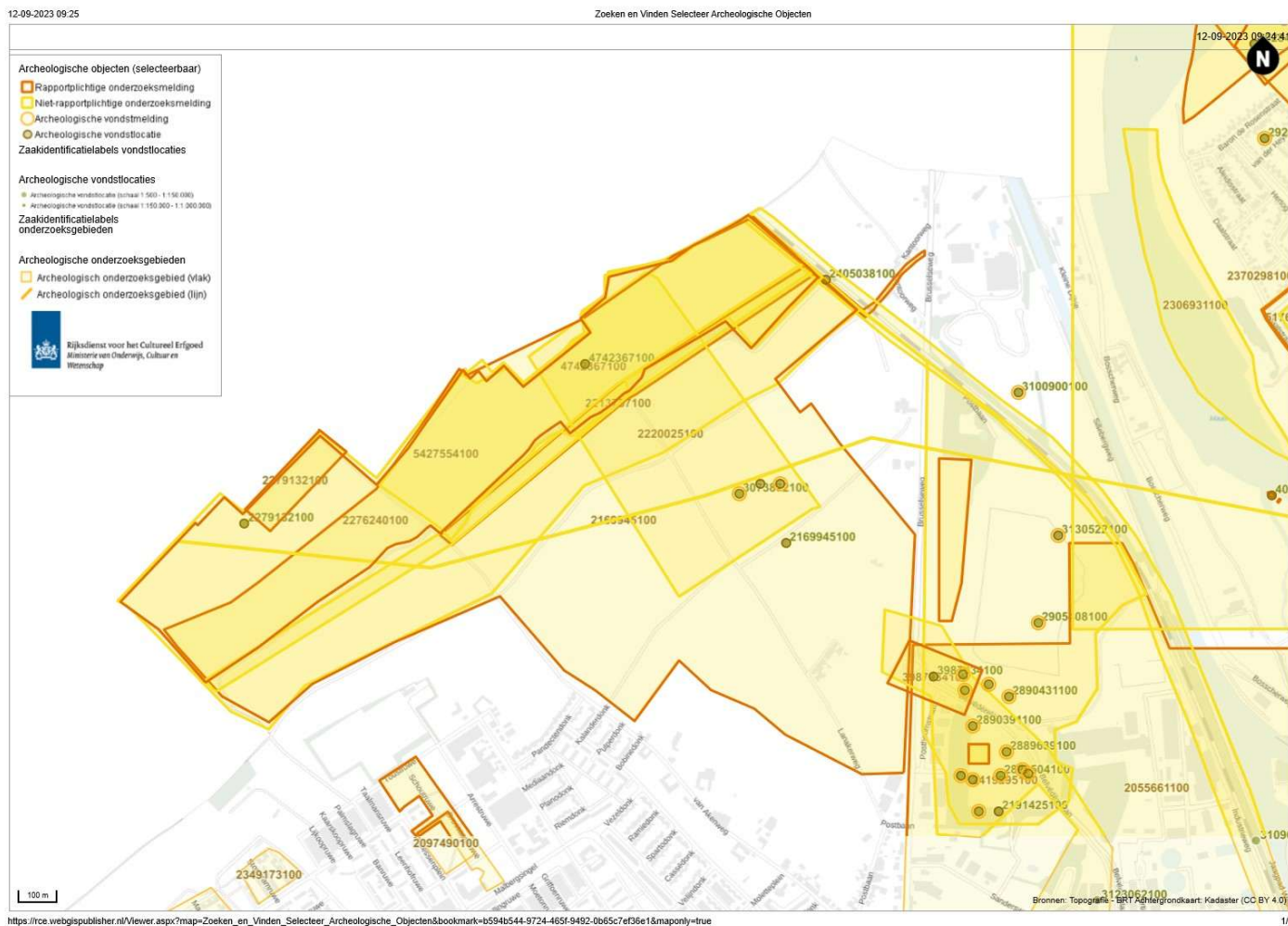

Fig. 1.56: Kadasterkaart met ARCHIS-gegevens in de omgeving (© ARCHIS Nederland).

2.3.3 (Archeologie)nota's

Voor dit projectgebied werd reeds een archeologienota opgesteld (ID 27346). Deze archeologienota werd geschreven in het kader van het toenmalige project, zijnde de realisatie van een nieuwe verharding en een overkapping. Op basis van het bureauonderzoek werd een vrijgave van het terrein geadviseerd, daar de bodemingrepen minimaal zijn en bijgevolg een beperkte impact zullen hebben. Naar aanleiding van een aanpassing van de geplande werken voor het perceel Europark 101 was het nodig om een nieuwe archeologienota op te maken.

In de directe omgeving van het projectgebied werden tot op heden verschillende archeologienota's en nota's opgesteld. In bijna alle gevallen wordt in de archeologienota's vooronderzoek met ingreep in de bodem geadviseerd in een programma van maatregelen in uitgesteld traject. In sommige gevallen wordt onmiddellijk een opgraving geadviseerd.

Bij een proefsleuvenonderzoek (ID 23409) op 75 m ten noordoosten van terrein Europark 101 werd op een groot deel van het terrein een ophogingspakket en colluviumpakket vastgesteld met een aanzienlijke dikte (3 m-mv) waarbij de geplande werken het archeologisch niveau niet zouden raken. Binnen de zone van dit terrein waar de Bt-horizont zich wel meteen onder de A-horizont bevond werd een sleuf aangelegd waarin geen archeologische sporen werden aangetroffen.

De overige vooronderzoeken leverden sporen en vondsten op die dateren vanaf de steentijd tot en met WOII.

Tabel 1.3: Overzicht van (archeologie)nota's

ID-nummer	Situering	Omschrijving
27346 ³⁷	0 m	Archeologienota – bestaande uit een bureauonderzoek – met vrijgave van het terrein.
20093 ³⁸	75 m NO	Archeologienota – bestaande uit een bureauonderzoek – met PVM voor uitgesteld vooronderzoek zonder en met ingreep in de bodem (landschappelijk bodemonderzoek, eventueel steentijdtraject en/of proefsleuven).
23409 ³⁹	75 m NO	Nota – bestaande uit landschappelijk bodemonderzoek en profielputten- en proefsleuvenonderzoek – ophogingspakket en colluviumpakket - geen enkel archeologisch spoor - vrijgave
4552 ⁴⁰	230 m NO	Archeologienota – bestaande uit een bureauonderzoek – met PVM voor uitgesteld vooronderzoek zonder en met ingreep in de bodem (veldkartering door middel van metaaldetectie en proefsleuven).
12547 ⁴¹	250 m N	Archeologienota – bestaande uit een bureauonderzoek – met PVM voor uitgesteld vooronderzoek zonder en met ingreep in de bodem (proefsleuven).
17726 ⁴²	250 m N	Nota – bestaande uit proefsleuvenonderzoek – grondsporensites vanaf de metaaltijden – met PVM voor opgraving.
16978 ⁴³	Grenst aan projectgebied	Archeologienota – bestaande uit een bureauonderzoek – met PVM voor uitgesteld vooronderzoek zonder en met ingreep in de bodem (oppervlaktekartering door middel van metaaldetectie en proefsleuven).

³⁷ Van den Bruel et al. 2023.

³⁸ De Raymaeker en Fellahi 2021.

³⁹ Engels en Van Liefferinge 2022.

⁴⁰ Driesen en Augustin 2017.

⁴¹ De Raymaeker en Engels 2019.

⁴² Engels en De Raymaeker 2021.

⁴³ Deville en Houbrechts 2020.

18259 ⁴⁴	100 m NW	Nota – bestaande uit oppervlaktekartering met metaaldetectie en proefsleuvenonderzoek – sporen van conflictarcheologie uit 18 ^e eeuw en WOII – met PVM voor opgraving.
15591 ⁴⁵	395 m ZW	Archeologienota – bestaande uit een bureauonderzoek – met PVM voor opgraving.
15917 ⁴⁶	440 m ZW	Archeologienota – bestaande uit een bureauonderzoek – met PVM voor opgraving.
22786 ⁴⁷	680 m NW	Archeologienota – bestaande uit een bureauonderzoek – met PVM voor opgraving.
22197 ⁴⁸	820 m W	Archeologienota – bestaande uit een bureauonderzoek en geofysisch onderzoek – met PVM voor uitgesteld vooronderzoek en opgraving.
24132 ⁴⁹	820 m W	Nota – bestaande uit proefsleuvenonderzoek – grondsporensites vanaf de metaaltijden – met PVM voor opgraving.

⁴⁴ Deville en Houbrechts 2021.

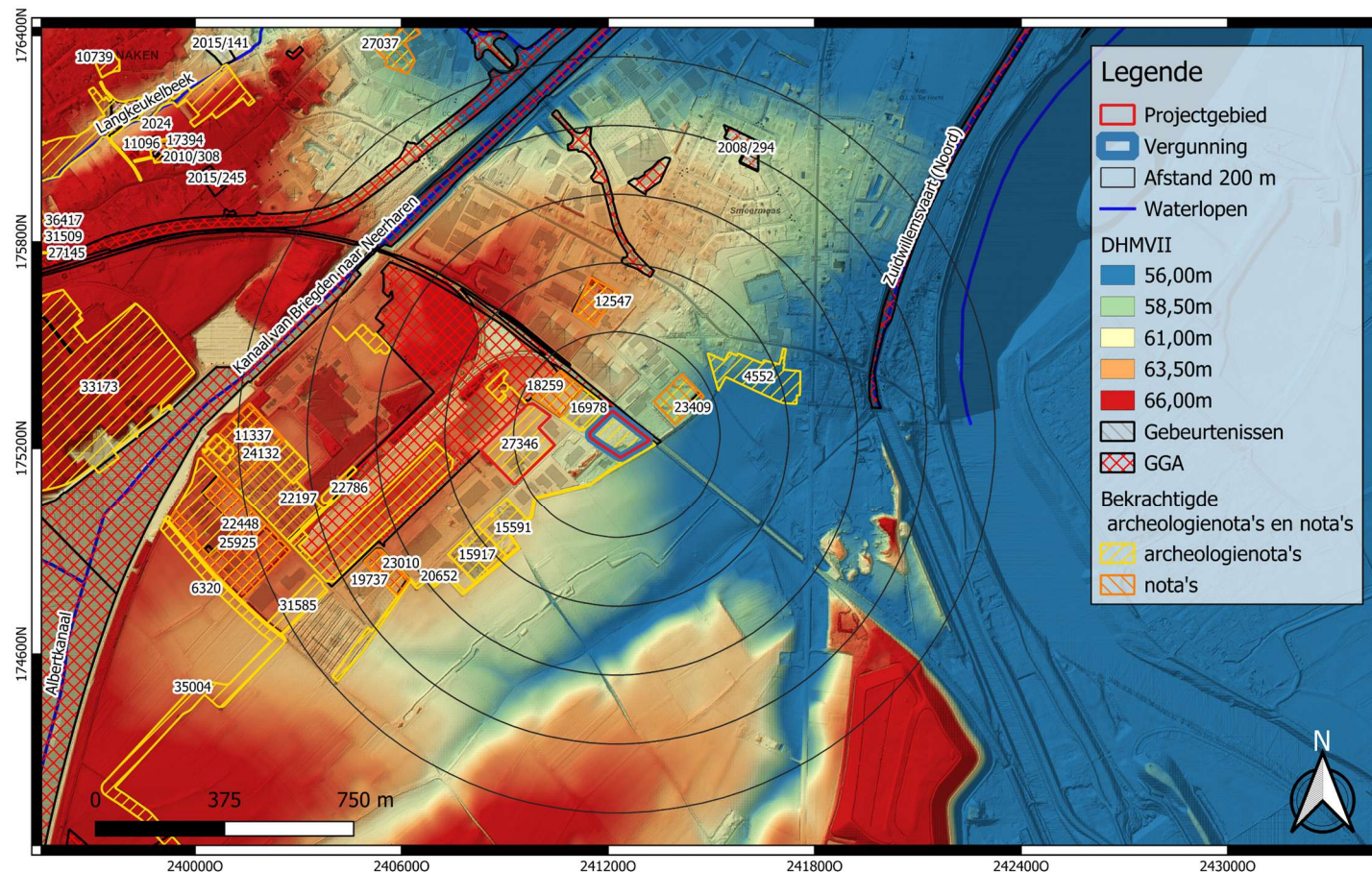
⁴⁵ De Raymaeker 2020a.

⁴⁶ De Raymaeker 2020b.

⁴⁷ De Loof en Wesemael 2022.

⁴⁸ De Raymaeker en Engels 2022.

⁴⁹ Engels en De Raymaeker 2022.

 GROUP VAN VOOREN Terra Engineering & Consultancy	Projectcode: 2023H307 Datum aanmaak plan: 08-05-2026 Bron: AGIV + AOE Digitaliseerder: L. Van den Bruel	Project: Lanaken - Europark 101-112-114 Bijlage nr.: 32 Plan: Archeologienota's Schaal: 1/14000	Grid: Lambert72 coördinatenstelsel
--	--	--	------------------------------------

Fig. 1.57: Digitaal hoogtemodel (DHM II) met (archeologie)nota's in de omgeving (© AGIV en agentschap Onroerend Erfgoed).

2.4 Datering en interpretatie van het onderzochte gebied

Voor dit projectgebied is in 2023 reeds een archeologienota opgesteld (ID 27346). Deze archeologienota werd geschreven in het kader van het toenmalige project, zijnde de realisatie van een nieuwe verharding en een overkapping. Op basis van het bureauonderzoek werd een vrijgave van het terrein geadviseerd, daar de bodemingrepen minimaal zijn en bijgevolg een beperkte impact zullen hebben. De geplande werken voor Europark 101 zijn ondertussen gewijzigd, maar de contour van het projectgebied en vergunningsgebied blijft behouden. Er zullen 6 gesloten bulkhallen worden opgetrokken, zonder het opbreken van de verharding. Voor Europark 112-114 zijn er geen wijzigingen t.o.v. de vorige archeologienota.

De hieronder beschreven geplande werken (cursief) zijn reeds uitgevoerd in 2024-2025. Enkel de overkapping (steeldeck) is nooit geplaatst.

De geplande werken op terrein Europark 101 omvatten het aanbrengen van nieuwe verhardingen, het aanleggen van een nieuwe afwatering (RWA-leiding) en het overkappen van de aan de straat gelegen opslagplaats. Naast de reeds bestaande verharding wordt er bijkomende verharding voorzien, zodat zo goed als het volledige terrein verhard zal zijn. Het is belangrijk op te merken dat deze bijkomende verharding niet in beton, maar in asfalt zal worden aangelegd. De initiatiefnemer heeft bewust gekozen voor asfaltverharding aangezien het asfalt rechtstreeks op de toplaag kan worden aangebracht zonder hiervoor een koffer te moeten uitgraven. De nieuwe asfaltverhardingen brengen bijgevolg geen bodemingreep met zich mee. De opslagruimte aan de straatzijde wordt uitgebreid door de bestaande betonnen stapelblokken te verlengen. De extra stapelblokken worden geplaatst op de reeds bestaande betonverharding. Ter hoogte van deze opslagruimte wordt een overkapping geplaatst. Als overkapping wordt er een steeldeck geplaatst op een hoogte van 12 m. Deze overkapping wordt gefundeerd op sokkels van 75x75x30 cm. Hiervoor wordt rekening gehouden met een maximale verstoringdiepte van 100 cm-mv. De centraal gelegen muur met betonnen stapelblokken blijft behouden. Enkel vier kleine wanden van betonnen stapelblokken aan de noordzijde van het terrein worden verwijderd. Op de nieuwe asfaltverharding zullen aan de zuidwestzijde van het terrein 20 parkeerplaatsen voor opleggers en 2 parkeerplaatsen voor auto's worden voorzien. De bestaande hob-unit (werfkeet) wordt vervangen door een nieuwe. De reeds aanwezige weegbrug zal behouden blijven. De reeds aanwezige RWA-put zal gebruikt worden om het water, dat wordt opgevangen op de overkapping en de hob-unit, op te slaan. Dit water zal dan niet meer via de riolering van de zijstraat worden afgevoerd, maar via nieuwe RWA-leidingen zal dit worden afgeleid naar de wadi op het achterliggend perceel (zone voor openbaar nut). Fluvius opteert namelijk voor deze manier van afwateren om de buis in de zijstraat te ontlasten. De nieuwe RWA-leiding zal aangelegd worden op een diepte van 30 tot 80 cm-mv. De bestaande groenzone aan de straatzijde en aan de zuidwestzijde van het terrein blijven behouden. Ook de omsluitingen in de vorm van een draadafsluiting en de betonnen stapelblokken blijven behouden. Het terrein wordt genivelleerd, maar hierbij wordt het terrein niet afgegraven. De lagere delen worden opgevuld. Het terrein is in functie hiervan opgemeten en blijkt reeds een relatief vlak reliëf te hebben. Voor het nivelleren wordt uitgegaan van een maximale verstoringdiepte van 1 à 5 cm-mv t.o.v. de huidige toestand.

De nieuwe geplande werken ter hoogte van Europark 101 betreffen de realisatie van **6 gesloten bulkhallen (6 831 m²)**. Het is belangrijk op te merken dat **de bestaande verharding** hierbij **niet zal worden opgebroken**. De funderingsstroken voor de nieuwe hallen zullen reiken tot een diepte van **125 cm-mv**. **De weegbrug (80 m²)** in de westelijke hoek van het terrein zal **vernieuwd** worden. Deze zal ook worden ingewerkt in de ondergrond tot een diepte van **115 cm-mv**. De nieuwe daken zullen aangesloten worden op de bestaande RWA-leiding.

Deze bodemingrepen reiken niet dieper dan het reeds aanwezige ophogingspakket (zie 1.4.1 Huidige situatie: het terrein is destijds ca. 2 à 2,40 m opgehoogd t.o.v. het straatniveau). Inclusief buffer van 30 cm, beperken de verstoringsdieptes zich tot het verstoringspakket.

De geplande werken op terrein Europark 112-114 omvatten het plaatsten van drie nieuwe tanks, waarvan er twee ondertussen reeds geplaatst zijn. Het vervangen van de tanks zal geen bodemingreep met zich meebrengen, daar deze zich niet ondergronds, maar bovengronds (op een verhoog) bevinden. Hier wordt geen enkele bedreiging van het aanwezig bodemarchief verwacht.

Het projectgebied bevindt zich in de archeoregio van de Leemstreek en Maaskant ten zuidoosten van de dorpskern van Lanaken en ten westen van de Maas. Landschappelijk gezien ligt het gebied op de overgang tussen de Kempen en Haspengouw, op de zuidwestelijke rand van het Kempisch plateau. Het projectgebied bestaat uit 2 tegenoverliggende terreinen, gelegen in de industriezone Europark te Lanaken: Europark 101 en Europark 112-114. Europark 101 (het vergunningsgebied) grenst in het noordwesten en zuidwesten aan de straat Europark, in het noordoosten aan de spoorlijn Hasselt – Maastricht en in het zuidoosten aan een zone voor openbaar nut en de landsgrens met Nederland.

Deze dorpskern van Lanaken heeft zich ontwikkeld op een hoger (ca. 63 à 67 m TAW) en droger gelegen locatie in de omgeving. De aardkundige gegevens (*infra*) tonen aan dat ten oosten van de historische kern eerder nattere en lager gelegen gronden (tot ca. 53 à 57 m TAW) te situeren zijn. Het projectgebied bevindt zich op de rand van een overgangszone van deze hoger en droger gelegen delen, naar lagere en nattere zones. Het terrein zelf bevindt zich op een hoogte van ca. 58 à 60,5 m TAW. Binnen de contouren van het projectgebied zijn opvallende hoogteverschillen op te merken. **Het terrein is destijds opgehoogd geweest. Deze ophoging bedraagt ongeveer 2 à 2,4 meter.**

De bodemkaart karteert ter hoogte van Europark 101 Abp-gronden en Aba0(b)-gronden. Abp-gronden zijn droge leemgronden zonder profielontwikkeling. Aba0(b)-gronden zijn droge leemgronden met textuur B-horizont. Ter hoogte van Europark 112-114 worden enkel Aba0(b)-bodems gekarteerd.

Samen met de Atlas der Buurtwegen (ca. 1840) en de Vandermaelenkaart (1846-1854) tonen deze historische kaarten een open landschap met voornamelijk gecultiveerde landbouwgronden. Terrein Europark 101 overlapt volgens de Atlas der Buurtwegen met een wegenis (*Chemin nr. 38*). De Zuid-Willemsvaart is voor het eerst op de Atlas der Buurtwegen aangegeven. Vanaf de Vandermaelenkaart wordt de spoorlijn tussen Hasselt en Maastricht weergegeven.

De topografische kaarten uit de tweede helft 19de eeuw en de 20ste eeuw en de eerste luchtfoto's (1873 - 1995) tonen een beeld dat vergelijkbaar is met de historische kaarten. Het projectgebied is dan nog steeds onbebouwd en in gebruik als akkerland. Terrein Europark 101 wordt nog steeds doorkruist door een NW-ZO georiënteerde wegenis. Het open landschap domineert lange tijd. De grootste verandering is de aanleg van het kanaal Briegden-Neerharen tussen 1930 en 1934, hetgeen weergegeven staat vanaf de topografische kaart van 1939. Op de luchtfoto van 1971 is er voor het eerst bebouwing aanwezig in de omgeving van het projectgebied in de vorm van een bemalingsstation aan het kanaal van Briegden-Neerharen, met een aftakking van de spoorweg in de richting van het bemalingsstation. Vanaf de topografische kaart van 1989 wordt de zone waarvan het projectgebied deel uitmaakt voor het eerst aangeduid als 'industriezone Aan-de-Sluis'. Vanaf de luchtfoto van 1995 verschijnen de eerste industrieterreinen in de omgeving. Tot op de luchtfoto van 2000-2003 lijkt de situatie binnen het projectgebied onveranderd te blijven.

Vanaf de luchtfoto van 2000-2003 is er voor het eerst bebouwing aanwezig op terrein Europark 112-114. Terrein Europark 101 is op dat moment nog steeds onbebouwd. Ook op de luchtfoto van 2005-2007 is er nog steeds sprake van akker- en grasland, gescheiden door de aanwezige wegenis ter hoogte van Europark 101. **Terrein Europark 101** wordt pas in gebruik genomen als industrieterrein vanaf de luchtfoto van 2008-2011. Aanvankelijk lijkt dit eerder als onverharde opslagplaats voor o.a. containers en grond en is enkel de noordwestelijke helft van het terrein in gebruik (Fig. 1.49-Fig. 1.50). Het zuidoostelijke deel bestaat uit grasland en een restant van de wegenis. Op de luchtfoto van 2013 wordt ook de zuidoostelijke helft van terrein Europark 101 in gebruik genomen (Fig. 1.51). Hier zijn aanvankelijk enkel verschillende grote bergen grond te bemerken i.v.m. de ophoging van het terrein (Fig. 1.51-Fig. 1.52). In 2014 zijn de eerste verhardingen aangebracht, deze bevinden zich aan de straatzijde en centraal op het terrein (Fig. 1.52). De verhardingen nemen hun definitieve vorm aan op de luchtfoto van 2015 wanneer de ophogingswerken helemaal afgerond zijn (Fig. 1.53). Ook de betonnen stapelblokken, onder andere op de opslagplaats aan de straatzijde, worden dan geplaatst. Daarna blijft de situatie op het terrein Europark 101 min of meer onveranderd.

In de omgeving van het projectgebied zijn een aantal CAI-locaties uit de Steentijd tot en met de Nieuwe tijd aanwezig. Quasi elk uitgevoerd vooronderzoek leidde in het verleden tot een opgraving. Hierbij dient rekening gehouden te worden met waarden uit de Steentijd, het Neolithicum, de Metaaltijden, de Romeinse periode, de Vroege Middeleeuwen, de Volle Middeleeuwen en de Nieuwe/Nieuwste Tijd. Het gaat om nederzettings-, funeraire en militaire/defensieve contexten. Er werden zelfs sporen van ambachtelijke activiteiten teruggevonden uit diverse periodes. Voor deze locatie op het Terras van Lanaken geldt op basis van de CAI- en ARCHIS-gegevens uit Nederland een zeer hoog aanwezigheidspotentieel en trefkans op *in situ* bewaarde archeologische contexten.

In de directe omgeving van het projectgebied werden tot op heden verschillende archeologienota's en nota's opgesteld. In bijna alle gevallen wordt in de archeologienota's vooronderzoek met ingreep in de bodem geadviseerd in een programma van maatregelen in uitgesteld traject. In sommige gevallen wordt onmiddellijk een opgraving geadviseerd. Bij een proefsleuvenonderzoek (ID 23409) op 75 m ten noordoosten van terrein Europark 101 werd op een groot deel van het terrein een ophogingspakket en colluviumpakket vastgesteld met een aanzienlijke dikte (3 m-mv) waarbij de geplande werken het archeologisch niveau niet zouden raken. Binnen de zone van dit terrein waar de Bt-horizont zich wel meteen onder de A-horizont bevond werd een sleuf aangelegd waarin geen archeologische sporen werden aangetroffen. De overige vooronderzoeken leverden sporen en vondsten op die dateren vanaf de steentijd tot en met WOII.

Alle verzamelde aardkundige, historische en archeologische gegevens wijzen uit dat er binnen de contouren van **terrein Europark 101** initieel een zeer hoge verwachting voor Steentijdsites en grondsporensites uit het Neolithicum tot en met de Nieuwe Tijd kan worden opgesteld. Het bureauonderzoek heeft echter ook aangetoond dat binnen het projectgebied de gronden ongeveer **2 à 2,4 meter zijn opgehoogd**. Na de ingebruikname van het terrein (2008-2011), alvorens de verhardingen aan te brengen (2014), werd het terrein ingrijpend opgehoogd ten behoeve van deze terreininrichting. **Wanneer de impact en aanlegdieptes binnen de geplande werken van dit bureauonderzoek geconfronteerd worden ten opzichte van de huidige terreinsituatie, kan geconcludeerd worden dat er ruim voldoende buffer aanwezig is tussen de geplande verstoringsdieptes en de thans aanwezige ophogingspakketten. Hierdoor vormen de geplande bodemingrepen geen bedreiging voor het eventueel nog aanwezig bodemarchief. Het is dan ook niet nuttig, noch noodzakelijk om verder vooronderzoek te adviseren.**

Op basis van deze gegevens wordt geconcludeerd dat de geplande ontwikkeling geen of beperkte bedreiging vormt op eventuele aanwezige archeologische waarden, waardoor het kostenbaat niet noodzakelijk wordt geacht een archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem uit te voeren. Dit bureauonderzoek leverde zodoende voldoende informatie op om een correcte en adequate inschatting te maken van de impact van de geplande werken op het archeologische bodemarchief. Aangezien de werken geen bedreiging vormen, wordt de **vrijgave** van het terrein geadviseerd zonder dat een archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem zou moeten plaats vinden.

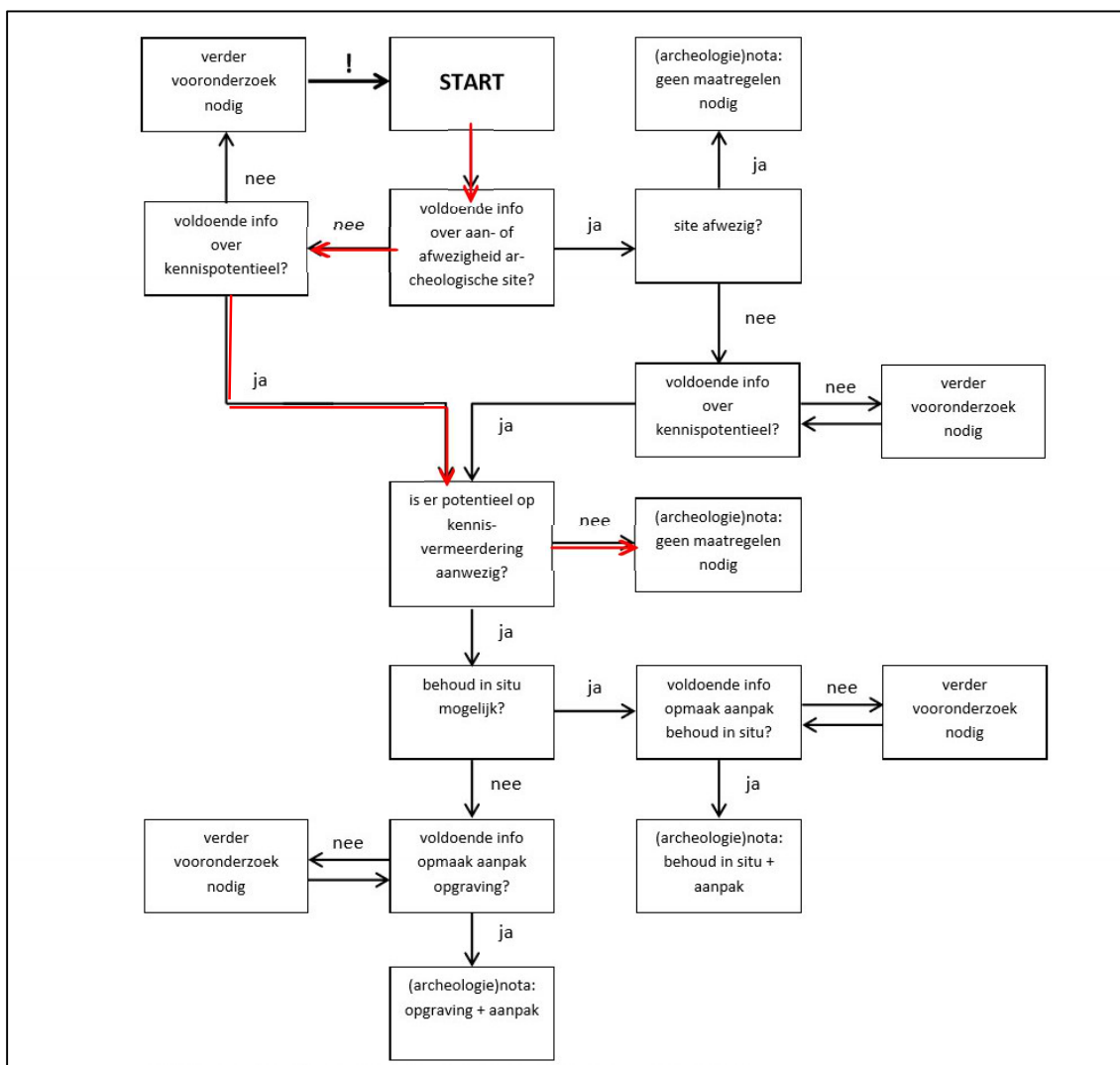

Fig. 1.58: Beslissingsboom uit hoofdstuk 5.2 van de Code van Goede Praktijk 4.0
(© agentschap Onroerend Erfgoed).

2.5 Synthese en beantwoording onderzoeksvragen

Uit het bureauonderzoek blijkt dat er binnen de contouren van terrein Europark 101 oorspronkelijk een verwachting voor Steentijdsites en grondsporensites uit het Neolithicum tot en met de Nieuwe Tijd kan worden opgesteld, maar dat deze verwachting moet worden bijgesteld naar zeer laag. Het bureauonderzoek heeft namelijk aangetoond dat binnen het projectgebied de gronden ongeveer 2 tot 2,4 meter zijn opgehoogd. Na de ingebruikname van het terrein (2008-2011), alvorens de verhardingen aan te brengen (2014), werd het terrein sterk opgehoogd (2 tot 2,4 m ten opzichte van straatniveau) ten behoeve van deze terreininrichting. De ophoging is het best zichtbaar op terreinfofoto's van de huidige toestand. Bovendien zal bij de start van de geplande werken het terrein opnieuw genivelleerd worden op de plaatsen waar het nodig is waarbij wordt uitgegaan van een maximale verstoringsdiepte van 1 à 5 cm-mv t.o.v. de huidige toestand. De bestaande verharding zal behouden blijven. De nieuwe asfaltverhardingen worden aangelegd op de toplaag en brengen bijgevolg geen bodemingreep met zich mee. De RWA-leiding zal een beperkte omvang hebben en een maximale verstoring van 80 cm-mv met zich meebrengen. Ook de sokkels van de overkapping hebben een beperkte omvang (75x75 cm) en zullen op maximaal 1 m-mv geplaatst worden. Aangezien het terrein ongeveer 2 tot 2,4 meter werd opgehoogd zullen de geplande werken geen nieuwe bodemverstoringen veroorzaken. Hierdoor wordt bijgevolg geen vervolgonderzoek geadviseerd.

Beantwoording onderzoeksvragen:

- **Kan de hoogstwaarschijnlijke afwezigheid van een archeologische site afdoende gestaafd worden?**
De afwezigheid van relevante archeologische waarden en sites kan niet afdoende worden gestaafd op basis van het bureauonderzoek. Het bureauonderzoek heeft echter aangetoond dat binnen het projectgebied de gronden ongeveer 2 tot 2,4 meter zijn opgehoogd waardoor de geplande werken geen nieuwe bodemverstoringen zullen veroorzaken. Hierdoor wordt bijgevolg geen vervolgonderzoek geadviseerd.
- **Zijn er archeologische of historische gegevens bekend over de site?**
Tot op heden werd er binnen de contouren van het projectgebied nog geen archeologisch onderzoek uitgevoerd. Uit de historische gegevens blijkt dat het terrein tot aan het begin van de 21ste eeuw een agrarisch karakter had en vanaf ca. 2008-2011 opgehoogd en deels verhard werd.
- **Zijn er indicaties voor bodemverstoringen die het bodemarchief kunnen vernietigd of omwoeld hebben?**
Er zijn weinig tot geen indicaties voor bodemverstoringen op het terrein. Het terrein werd wel beploegd wanneer het in gebruik was als akkerland. Na de ingebruikname van het terrein, alvorens de verhardingen aan te brengen, is het terrein ingrijpend opgehoogd. Er is geen informatie bekend of deze ophoging gepaard is gegaan met een vergraving van het aanwezig bodemarchief. De impact op de conservatiefactoren kan beperkt geweest zijn.
- **Zijn er landschappelijke factoren die invloed kunnen (gehad) hebben op de gaafheid van het bodemarchief, c.q. archeologische sporen?**
Hypothetisch tonen de aardkundige gegevens een hoog potentieel op een gaaf geconserveerd bodemarchief. Gezien de gunstige landschappelijke ligging voor steentijdsites en grondsporensites, zal een dergelijke bodembewaring gunstig geweest zijn. Niettemin vervalt dit hypothetisch potentieel volledig wanneer de 20ste-eeuwse bouwactiviteiten diepgaande verstoringen hebben veroorzaakt.
- **Wat is de impact van de geplande werken op het bodemarchief?**

De geplande werken op terrein Europark 101 in het kader van de initiële archeologienota ID 27346 werden reeds uitgevoerd in 2024-2025. Enkel de overkapping werd nooit geplaatst. Voor een uitgebreide beschrijving hiervan zie 1.4.2.

De nieuwe geplande werken ter hoogte van Europark 101 betreffen de realisatie van **6 gesloten bulkhallen (6 831 m²)**. Het is belangrijk op te merken dat **de bestaande verharding** hierbij **niet zal worden opgebroken**. De funderingsstroken voor de nieuwe hallen worden in de bestaande verharding aangebracht en zullen reiken tot een diepte van **125 cm-mv**. **De weegbrug (80 m²)** in de westelijke hoek van het terrein zal **vernieuwd** worden. Deze zal ook worden ingewerkt in de ondergrond tot een diepte van **115 cm-mv**. De nieuwe daken zullen aangesloten worden op de bestaande RWA-leiding.

Deze bodemingrepen reiken niet dieper dan het reeds aanwezige ophogingspakket (zie 1.4.1 Huidige situatie: het terrein is destijds ca. 2 à 2,40 m opgehoogd t.o.v. het straatniveau Fig. 1.13 tot en met Fig. 1.15). Inclusief buffer van 30 cm, beperken de verstoringsdieptes zich tot het verstoringspakket.

- **Wat is het wetenschappelijk potentieel van de aanwezige sites?**

Het bureauonderzoek laat niet toe uitspraken te doen over de aan- of afwezigheid van een site. In de omgeving van het terrein zijn er een aantal CAI-locaties uit de Steentijd t.e.m. de Nieuwe Tijd bekend.

- **Kan er een vrijgave zonder bijkomstige maatregelen geopteerd worden of dienen er maatregelen te worden voorgesteld voor een eventueel behoud *in situ* van een aanwezige archeologische site? Hoe kunnen deze maatregelen afgedwongen en gecontroleerd worden?**

Op basis van deze gegevens wordt geconcludeerd dat de geplande ontwikkeling geen bedreiging vormt op eventuele aanwezige archeologische waarden, waardoor het kostenbaat niet noodzakelijk wordt geacht een archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem uit te voeren. Dit bureauonderzoek – met een klemtoon op de geplande werken – leverde zodoende voldoende informatie om een correcte en adequate inschatting te maken van de impact van de geplande werken op het archeologisch bodemarchief. Aangezien de werken geen bedreiging vormen, wordt de vrijgave van het terrein geadviseerd zonder dat een archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem zou moeten plaats vinden.

Bibliografie

Literatuur

DE LOOF A. EN E. WESEMAEL 2022: *Archeologienota Lanaken, Industrierweg Europark. De bouw van vier windturbines. Deel 2: Programma van Maatregelen*. Rapport 1147. Aron bv, Bilzen.

DE RAYMAEKER A. 2020a: *Archeologienota. De geplande werkzaamheden ter hoogte van bestaande industriegebouwen aan het Europark te Lanaken*, Studiebureau Archeologie bv, Tienen.

DE RAYMAEKER A. 2020b: *Archeologienota. De geplande werkzaamheden ter hoogte van bestaande industriegebouwen aan het Europark te Lanaken*, Studiebureau Archeologie bv, Tienen.

DE RAYMAEKER A. EN S. FELLAHI 2021: *Archeologienota. Het recyclagepark aan Europark te Lanaken*, Studiebureau Archeologie bv, Tienen.

DE RAYMAEKER A. EN L. ENGELS 2019: *Archeologienota. Twee nieuwe bedrijfsgebouwen aan het Europark te Lanaken*, Studiebureau Archeologie bv, Tienen.

DE RAYMAEKER A. EN L. ENGELS 2022: *Archeologienota. Het archeologisch bureauonderzoek aan de Industrierweg te Lanaken*, Studiebureau Archeologie bv, Tienen.

DEVILLE, T. & S. HOUBRECHTS. 2020: *Archeologienota. Lanaken, Europark Go-Force nv. Programma van Maatregelen*. Condor rapporten 648. Condor Archaeological Research bvba, Hasselt.

DEVILLE, T. & S. HOUBRECHTS. 2021: *Nota. Europark Go Force te Lanaken. Metaaldetectie en proefsleuvenonderzoek* Condor rapporten 660. Condor Archaeological Research bvba, Hasselt.

DRIESEN P EN S. AUGUSTIN 2017: *Archeologienota Lanaken, Grensstraat. Ontwikkeling van een verkaveling. Deel 2: Programma van Maatregelen*. Rapport 418. Aron bv, Bilzen.

ENGELS L. EN A. DE RAYMAEKER 2021: *Nota. Het archeologische vooronderzoek aan Europark 11 te Lanaken*, Studiebureau Archeologie bv, Tienen.

ENGELS L. EN A. DE RAYMAEKER 2022: *Nota. Het archeologische vooronderzoek aan de Industrierweg te Lanaken*, Studiebureau Archeologie bv, Tienen.

ENGELS L. EN N. VAN LIEFFERINGE 2022: *Nota. Het archeologische vooronderzoek aan Europark (Recyclagepark) te Lanaken*, Studiebureau Archeologie bv, Tienen.

HAENEN L. EN A. DE RAYMAEKER 2022: *Archeo-rapport 550. Eindverslag: De archeologische opgraving aan het Europark te Lanaken*. Studiebureau Archeologie bv, Tienen

MEURKENS L. EN I.M. VAN WIJK 2009: *Wonen en begraven op de Caberg van het vroege neolithicum tot en met de vroege middeleeuwen*, Archol Rapport 100, Leiden.

PAUWELS D. EN G. CREEMERS 2006: *Een Romeinse landelijke nederzetting te Smeermaas (Lanaken, prov. Limburg)*. Relicta. Archeologie, Monumenten- en Landschapsonderzoek in Vlaanderen 2, 49-118.

PORREIJ-LYKLEMA A. 2016: *Een regenwaterafvoer langs de Kantoorweg. Een archeologische begeleiding volgens het protocol proefsleuven te Maastricht*. Archol Rapport 257, Leiden.

VANDERBEKEN T. 2008: *Bundeling jaarverslagen en beleidsplan Zuid-Oost-Limburgse Archeologische Dienst. Werkjaren 2005-2008*. ZOLAD, Riemst.

VAN DEN BRUEL, L., DECRAMER, W. & DOUCET, A., 2023. Archeologienota. Vooronderzoek zonder ingreep in de bodem. Lanaken – Europark 101-112-114, Terra Engineering & Consultancy (TEC), Sint-Truiden.

VAN KERKHOVEN I. E.A. 2015: Europark, Gemeente Lanaken. Definitief archeologisch onderzoek, opgraving. Condor Rapporten 175, Condor Archaeological Research bvba, Hasselt.

VAN LIEFFERINGE N. EN L. HAENEN 2023: Archeo-Rapport 553. *Eindverslag: De opgraving op het GO FORCE terrein in het Europark te Lanaken*. Studiebureau Archeologie bv, Tienen.

Websites geraadpleegd in juni '26

www.geopunt.be

www.cartesius.be

www.dov.vlaanderen.be

<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/>

<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/thesaurus>

Ondertekening

TEC nv staat voor een kwaliteitsvolle aflevering van haar resultaten en onderzoeken, onder de voorwaarden zoals overeengekomen met de opdrachtgever. Aangezien TEC nv de informatie, aangeleverd door de opdrachtgever of derden, niet onafhankelijk kan verifiëren dragen deze informatie-leveranciers de verantwoordelijkheid voor de accuraatheid en de volledigheid van hun informatie.

Dit verslag mag niet gereproduceerd worden, behalve in volledige vorm, zonder schriftelijke toestemming van de auteur.

Dit verslag mag niet vertaald worden, behalve door of in opdracht van Terra Engineering & Consultancy nv.

Voor verdere inlichtingen over voorliggend rapport kunt u contact opnemen met ons kantoor.

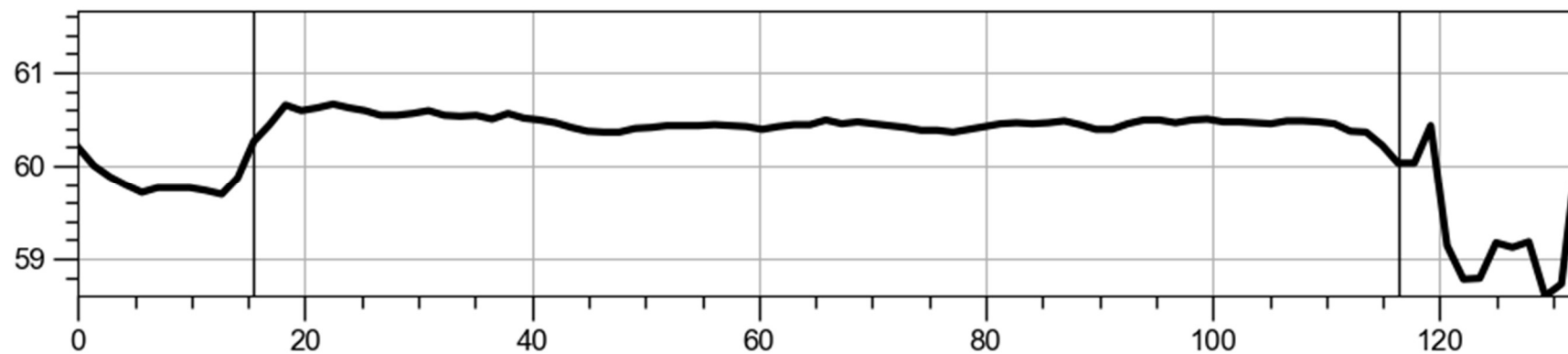
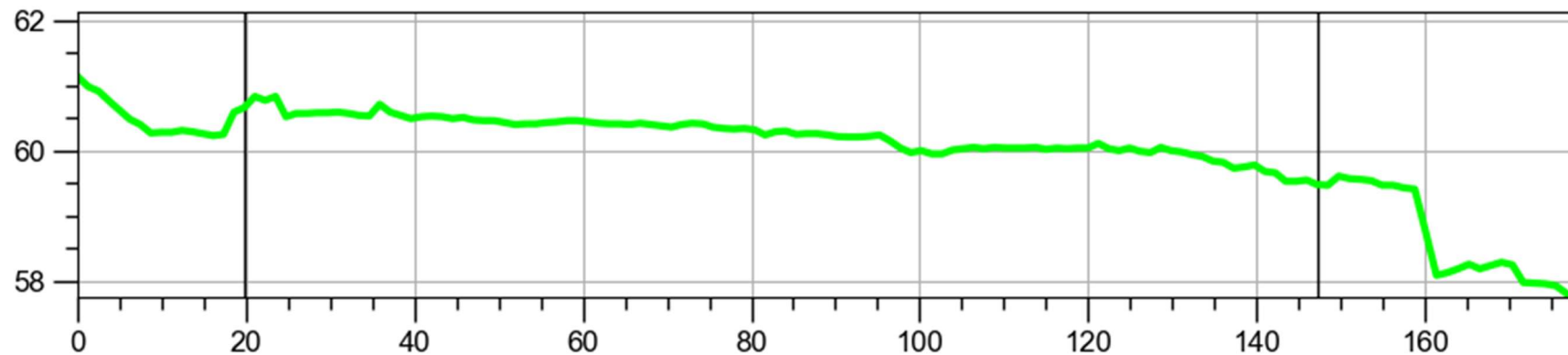
Sint-Truiden, 12 juni 2026.

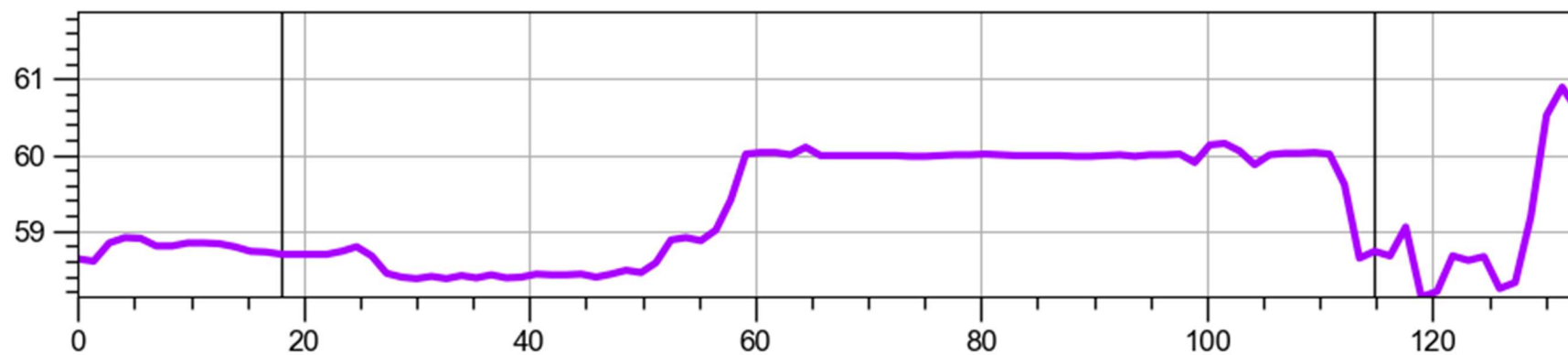
Hoedanigheid	Naam	Handtekening
Auteur + Erkend archeoloog	Alexander Doucet	 Signed by Doucet Alexander on 12-06-2026 13:45
Nagelezen en goedgekeurd door + Erkend archeoloog	Ward Decramer	 Signed by Decramer Ward on 12-06-2026 13:42
Teamleader Sint-Truiden	Maarten Dingenen	 Signed by Dingenen Maarten on 12-06-2026 14:25
Naam van de operationeel verantwoordelijke TEC nv	Stijn Minne	 Signed by Minne Stijn on 12-06-2026 14:00
Naam van de persoon die TEC nv rechtsgeldig kan vertegenwoordigen tegenover derden	Kristof Van Vooren vv LRJ Van Vooren Gedelegeerd Bestuurder	 Signed by Van Vooren Kristof on 12-06-2026 13:57

Bijlagen

Bijlage 1 : Plannenlijst bureauonderzoek

Bijlage 1 : Plannenlijst bureauonderzoek

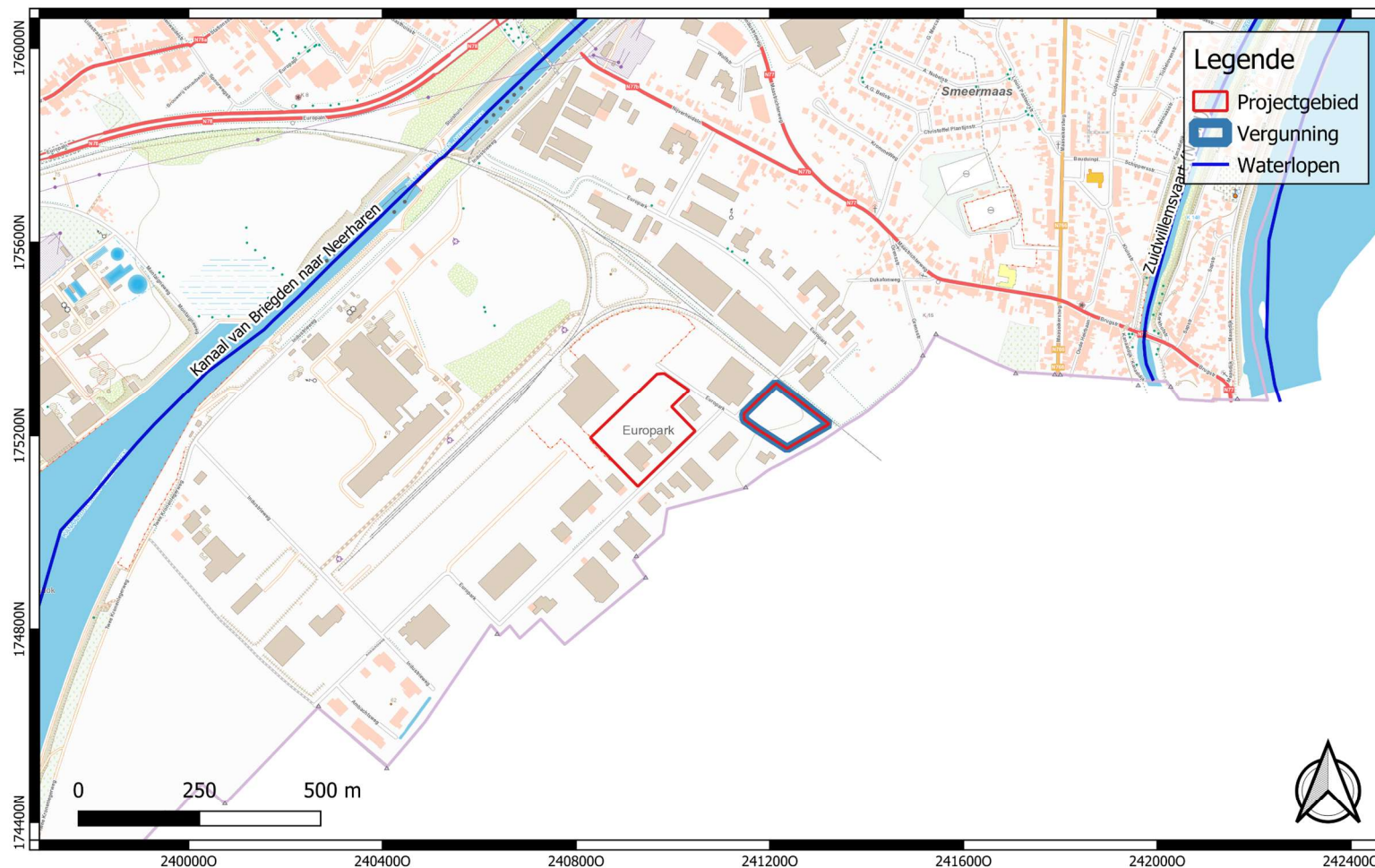
Terreinprofiel 3: ZW-NO.

GROUP VAN VOOREN

FANTASTIC SOIL SURVEY EXPERTISE

verslagnummer : ORTEC2600713
aantal blz. : 107
blz. nummer : 73

GROUP VAN VOOREN
Terra Engineering & Consultancy

Projectcode: 2023H307
Datum aanmaak plan: 05-09-2023
Bron: NGI

Digitaliseerder: L. Van den Bruel

Project: Lanaken - Europark 101-112-114
Bijlage nr.: 01
Plan: Topografische kaart

Schaal: 1/10000

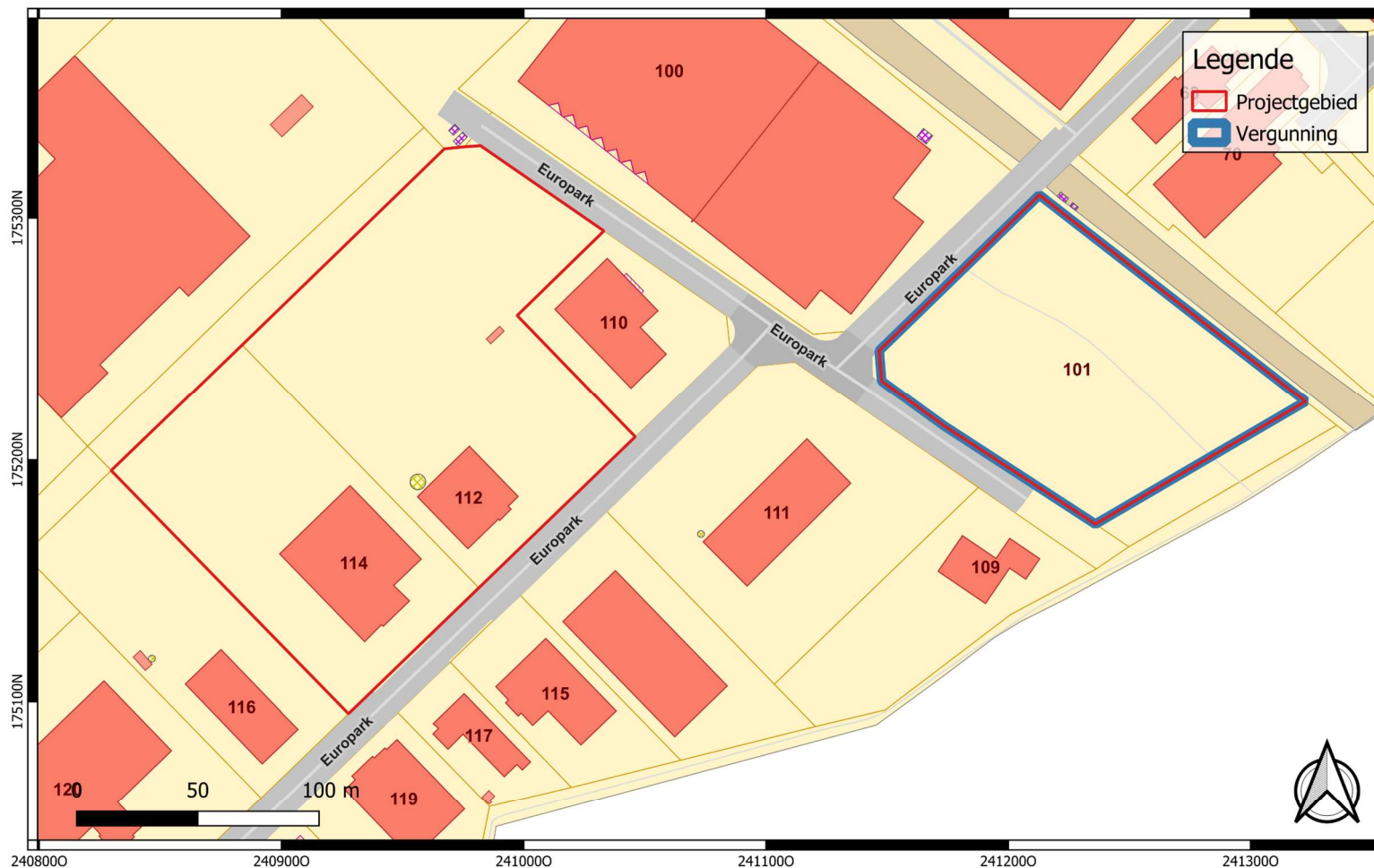
Grid: Lambert72 coördinatenstelsel

GROUP VAN VOOREN

FANTASTIC SOIL SURVEY EXPERTISE

verslagnummer : ORTEC2600713
aantal blz. : 107
blz. nummer : 74

Projectcode: 2023H307
Datum aanmaak plan: 05-09-2023
Bron: AGIV
Digitaliseerder: L. Van den Bruel

Project: Lanaken - Europark 101-112-114
Bijlage nr.: 02
Plan: Kadasterplan
Schaal: 1/2000

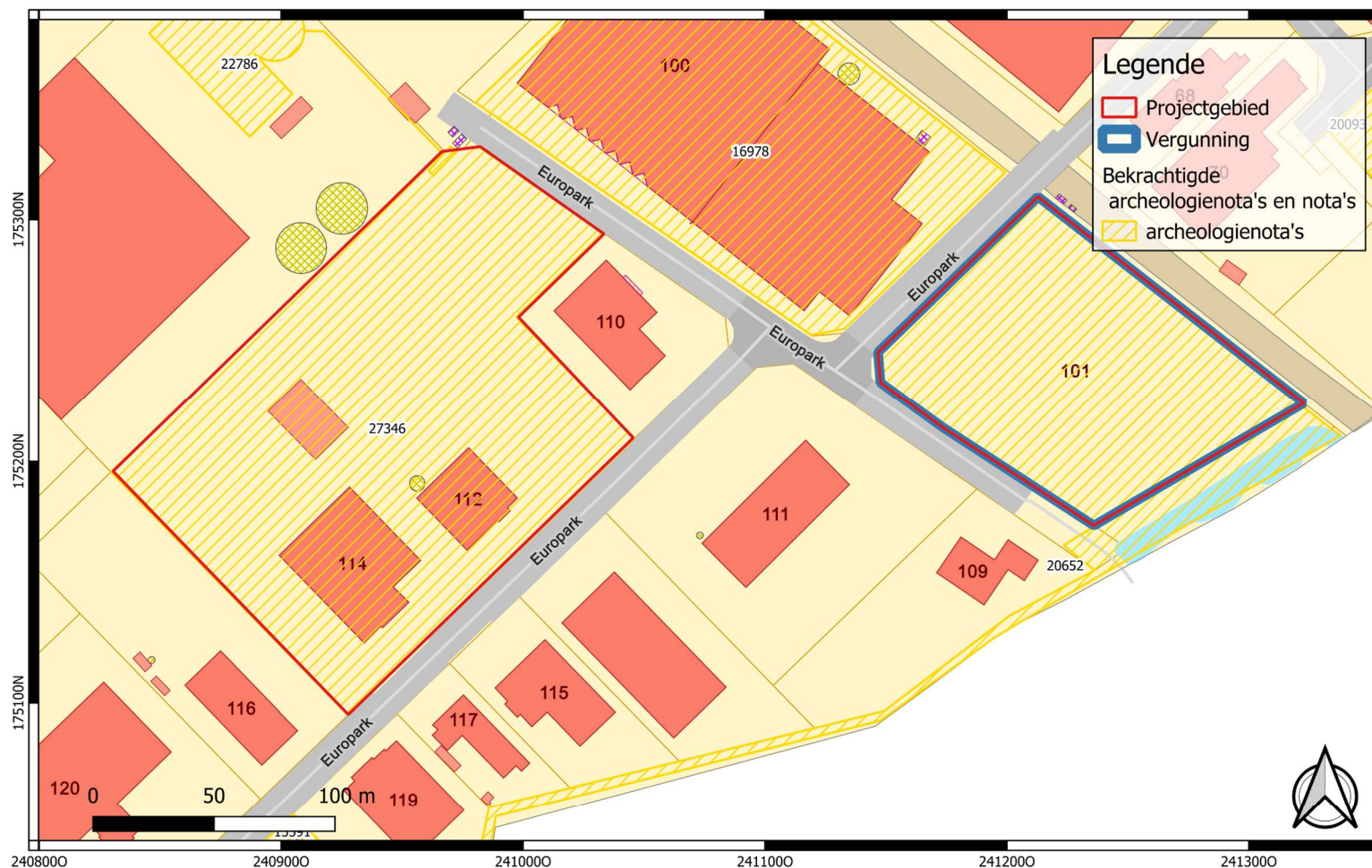
Grid: Lambert72 coördinatenstelsel

GROUP VAN VOOREN

FANTASTIC SOIL SURVEY EXPERTISE

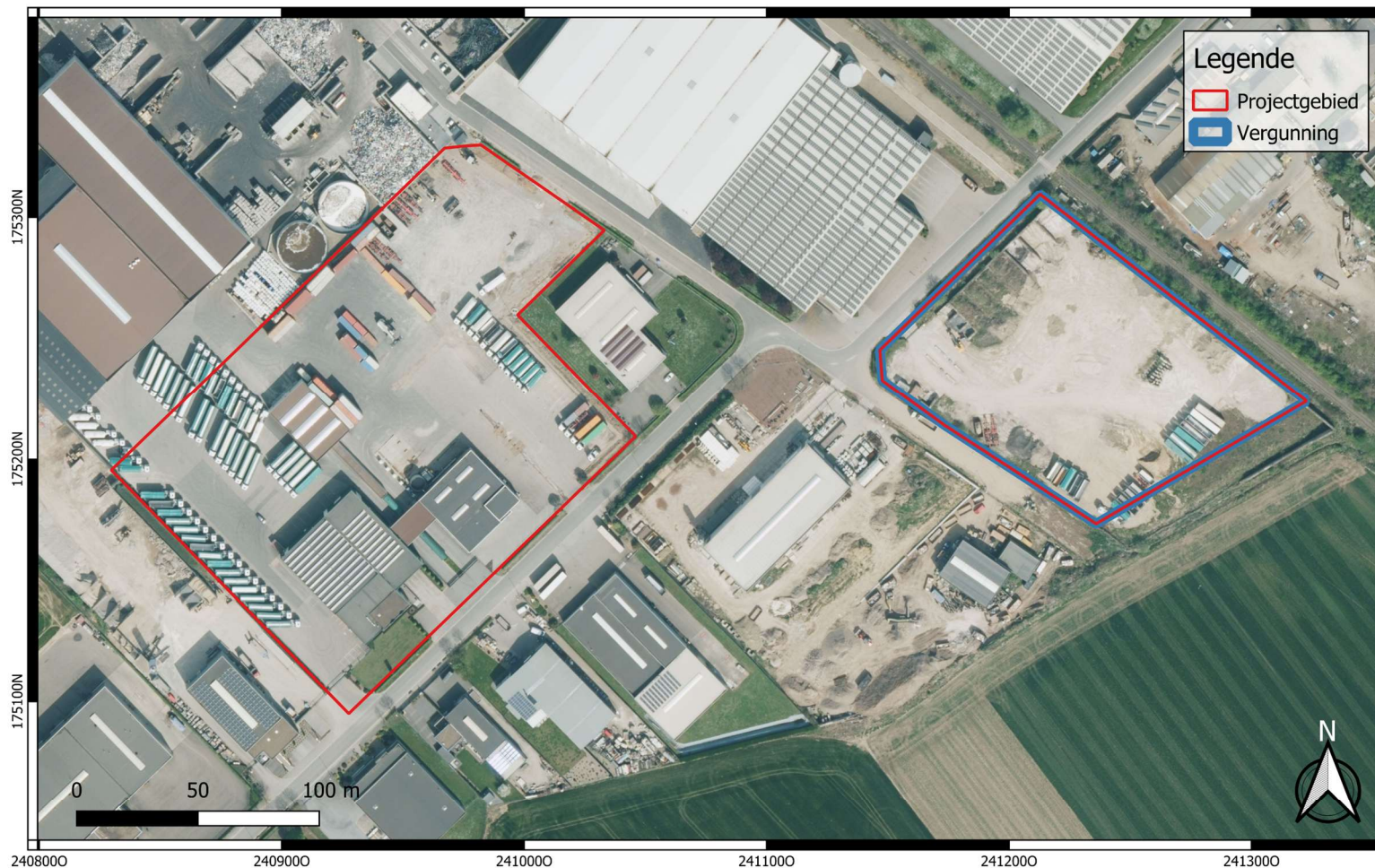
verslagnummer : ORTEC2600713
aantal blz. : 107
blz. nummer : 75

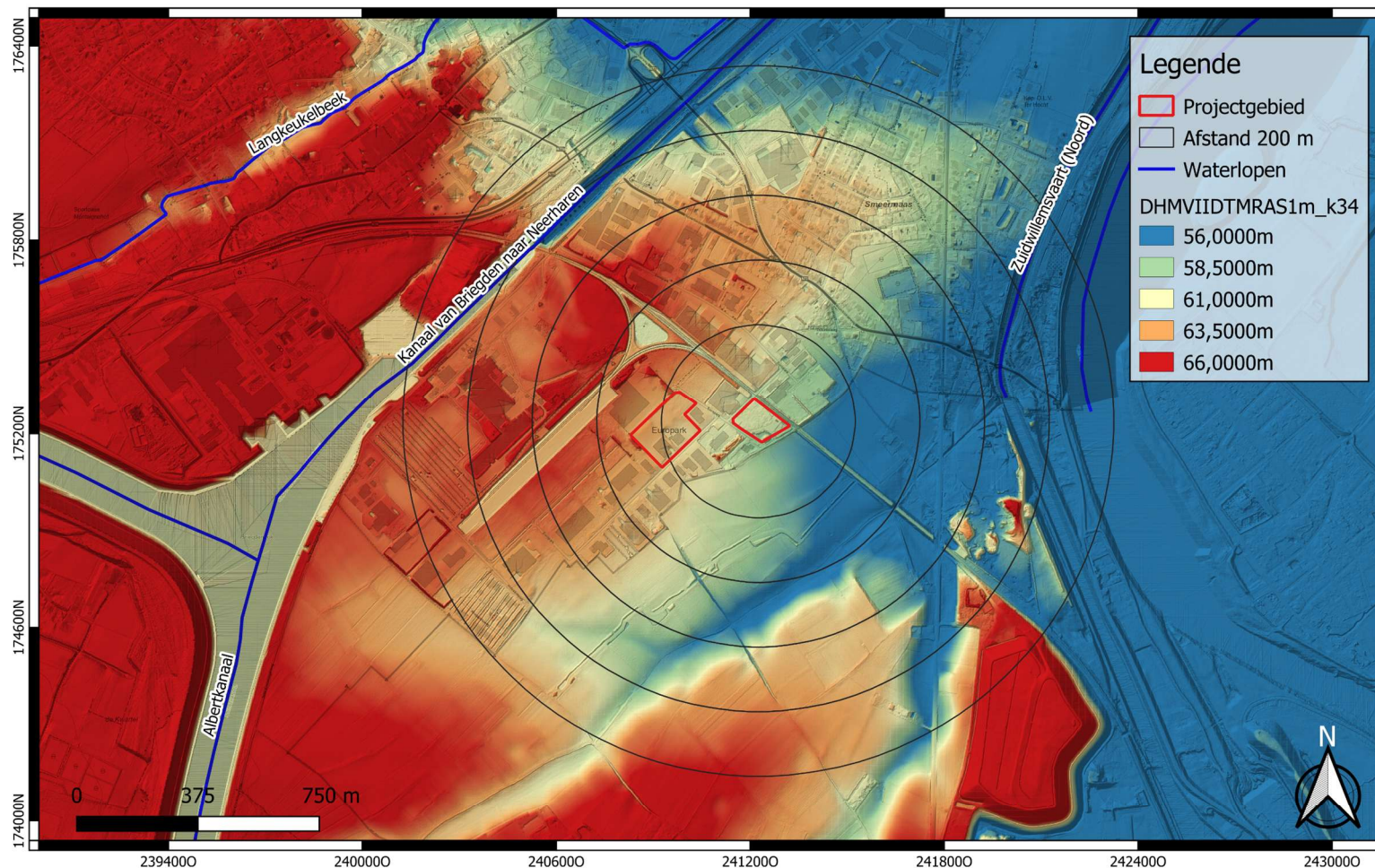

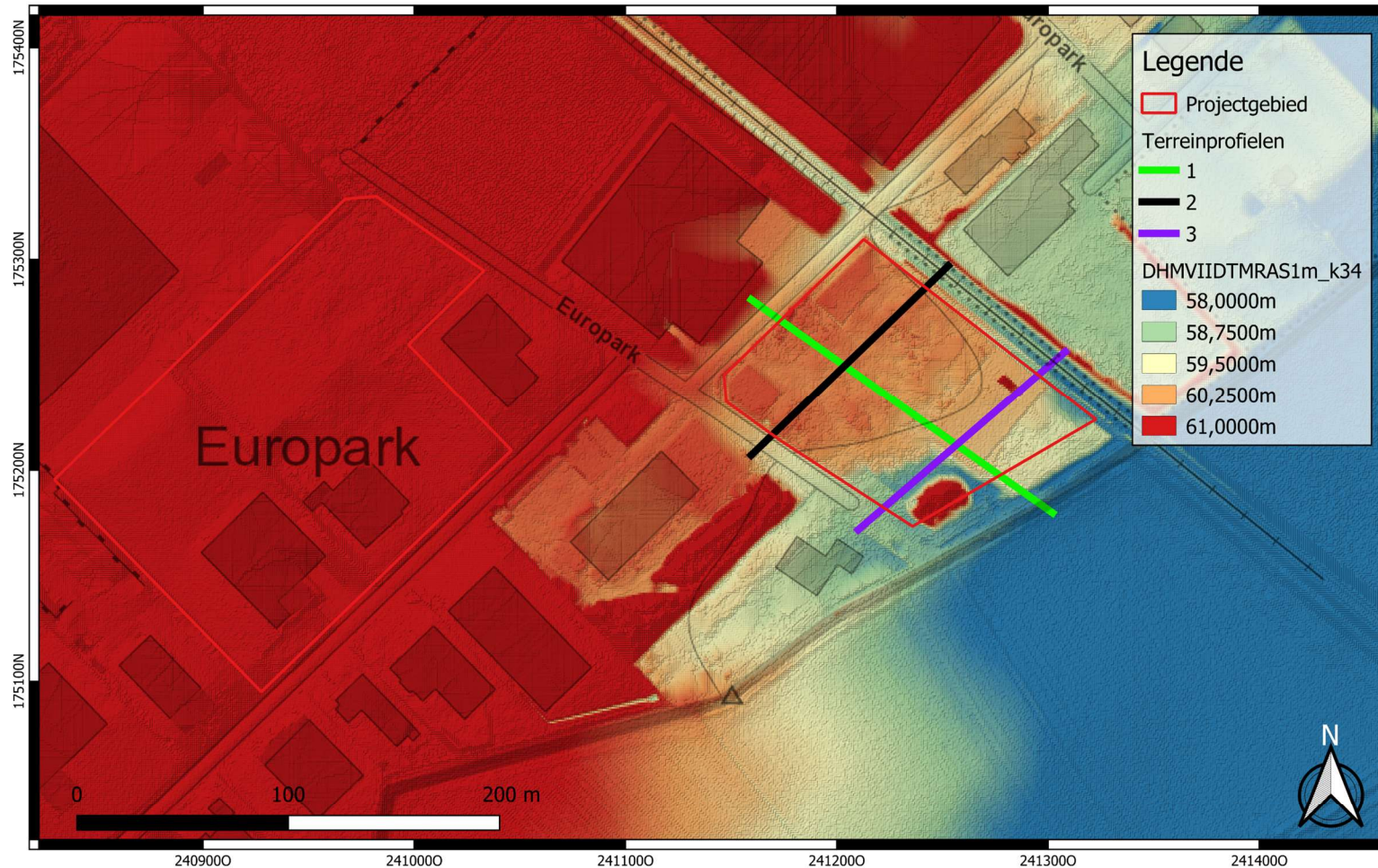
Projectcode: 2023H307
Datum aanmaak plan: 08-05-2026
Bron: AGIV
Digitaliseerder: L. Van den Bruel

Project: Lanaken - Europark 101-112-114
Bijlage nr.: 34
Plan: Archeologische voorkennis
Schaal: 1/2000

Grid: Lambert72 coördinatenstelsel

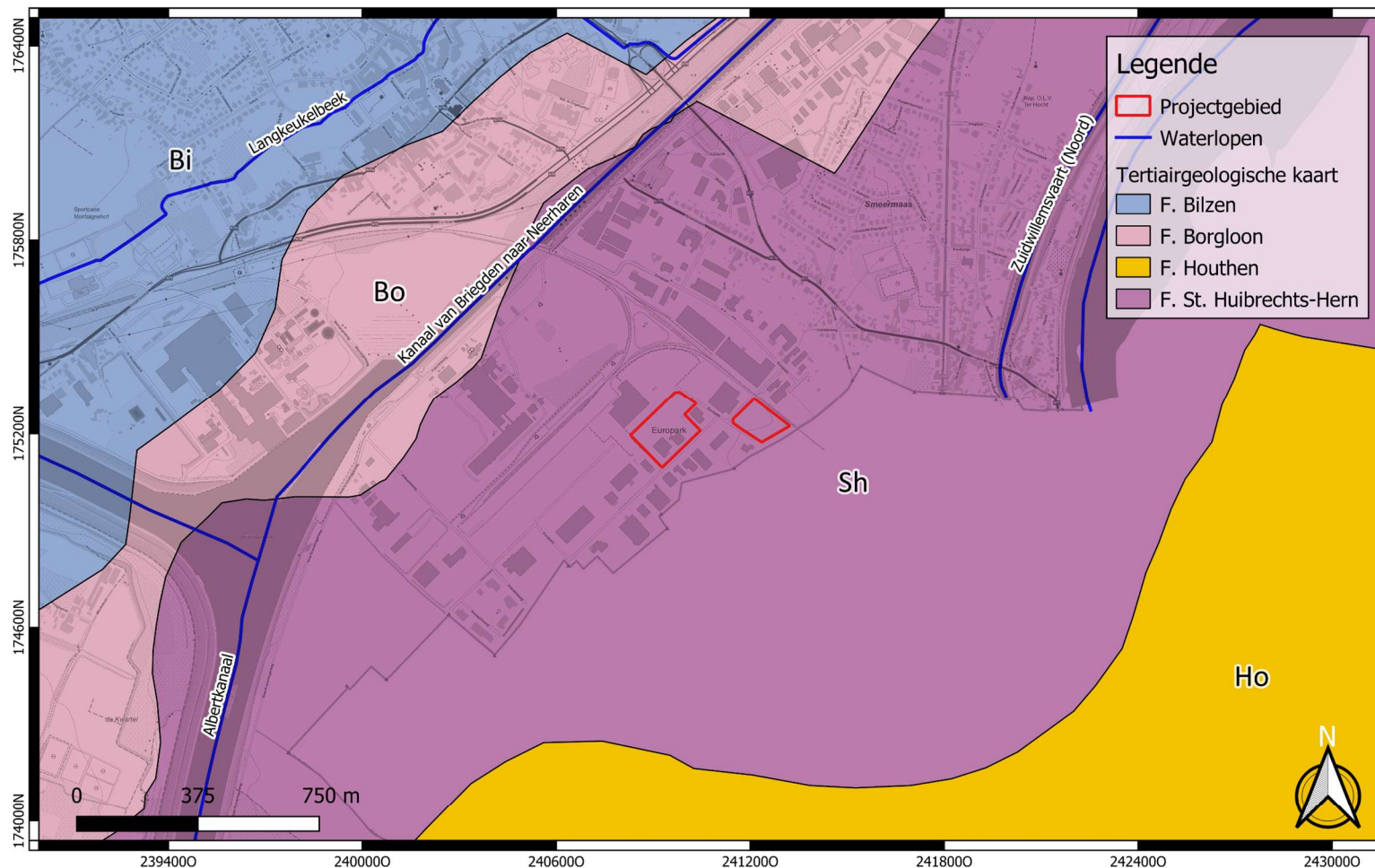

GROUP VAN VOOREN

FANTASTIC SOIL SURVEY EXPERTISE

verslagnummer : ORTEC2600713
aantal blz. : 107
blz. nummer : 79

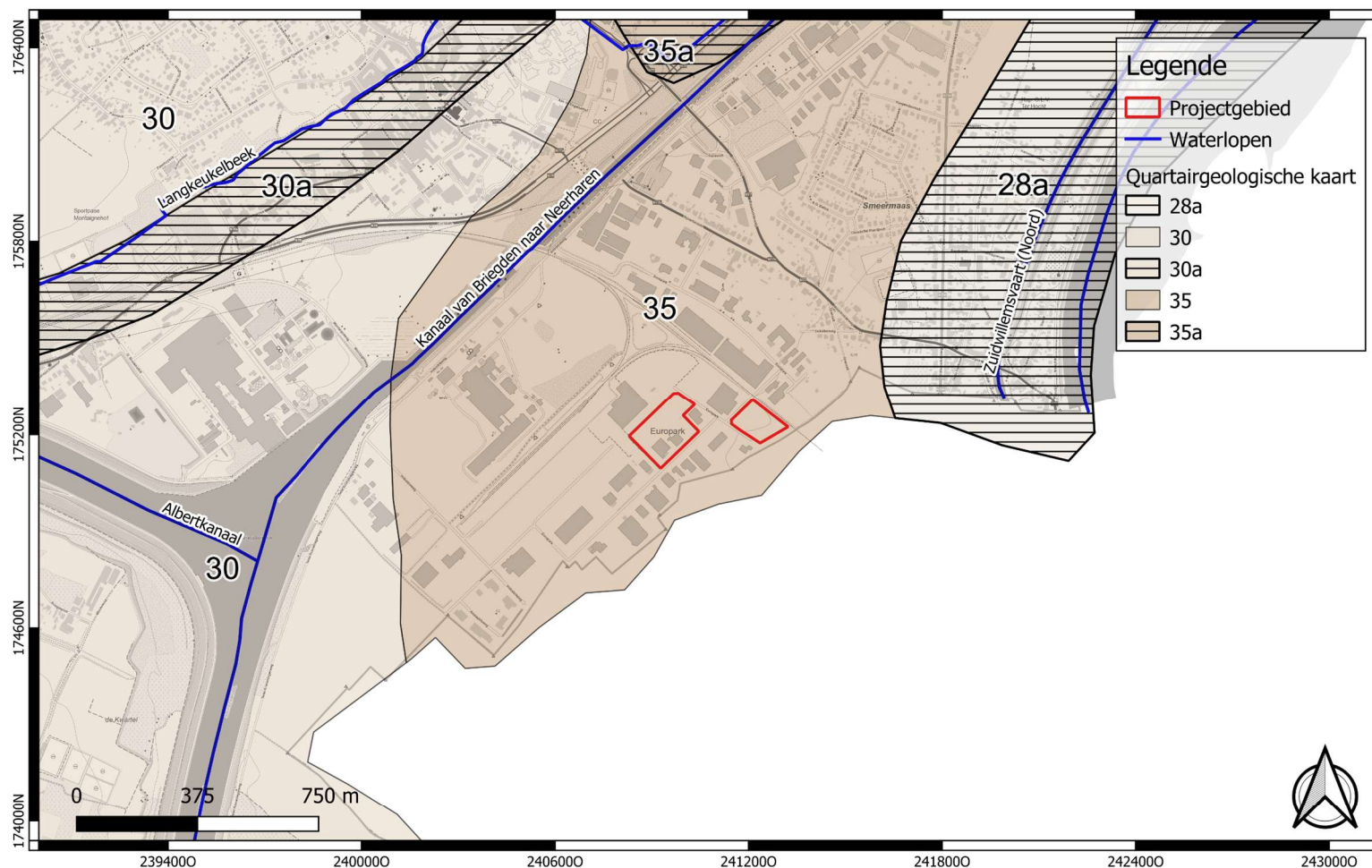
Projectcode: 2023H307
Datum aanmaak plan: 05-09-2023
Bron: DOV

Digitaliseerder: L. Van den Bruel

Project: Lanaken - Europark 101-112-114
Bijlage nr.: 06
Plan: Tertiairgeologische kaart

Schaal: 1/15000

Grid: Lambert72 coördinatenstelsel

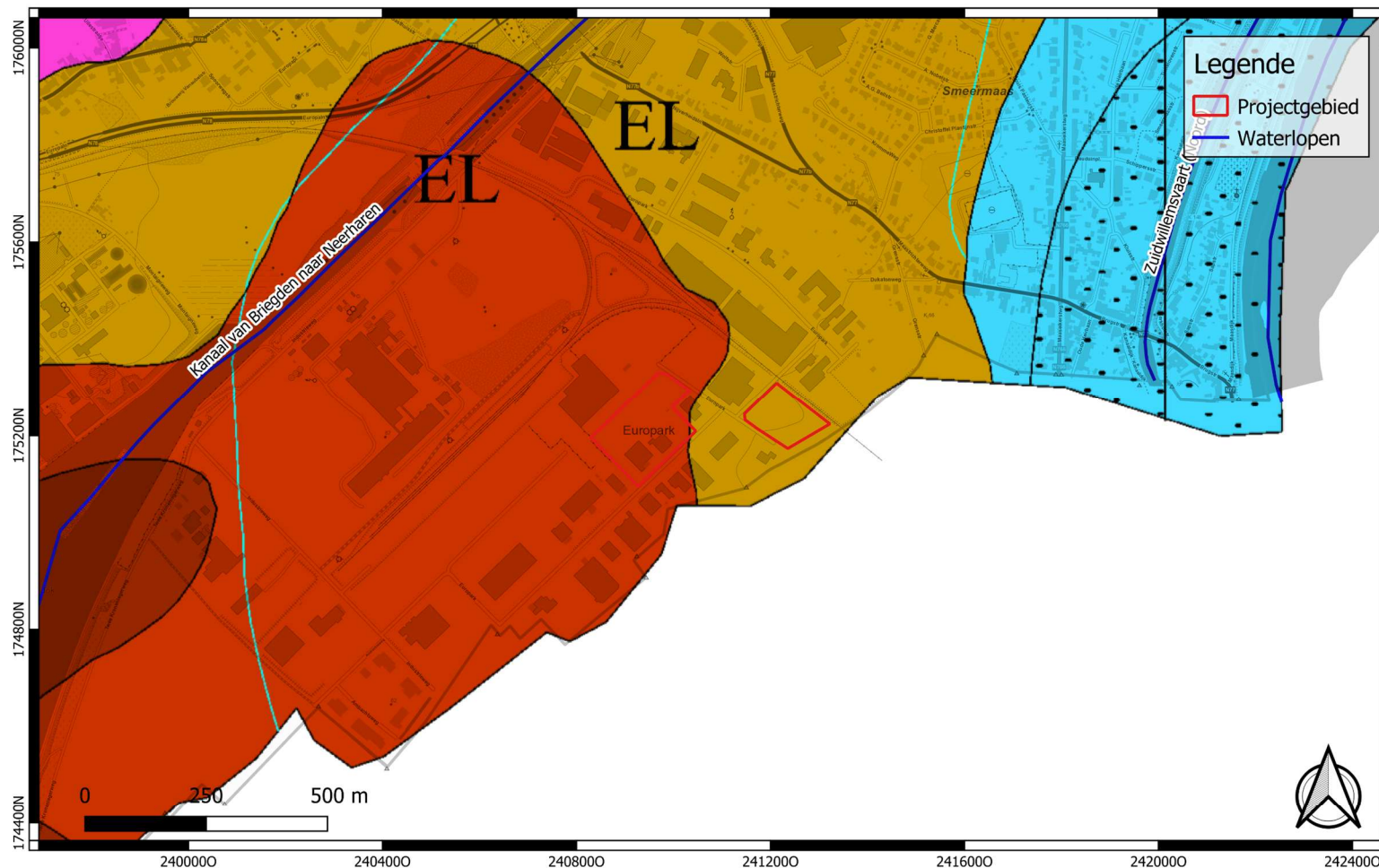

GROUP VAN VOOREN

FANTASTIC SOIL SURVEY EXPERTISE

verslagnummer : ORTEC2600713
aantal blz. : 107
blz. nummer : 81

Projectcode: 2023H307
Datum aanmaak plan: 05-09-2023
Bron: DOV

Digitaliseerder: L. Van den Bruel

Project: Lanaken - Europark 101-112-114
Bijlage nr.: 08
Plan: Quartairprofieltypenkaart

Schaal: 1/10000

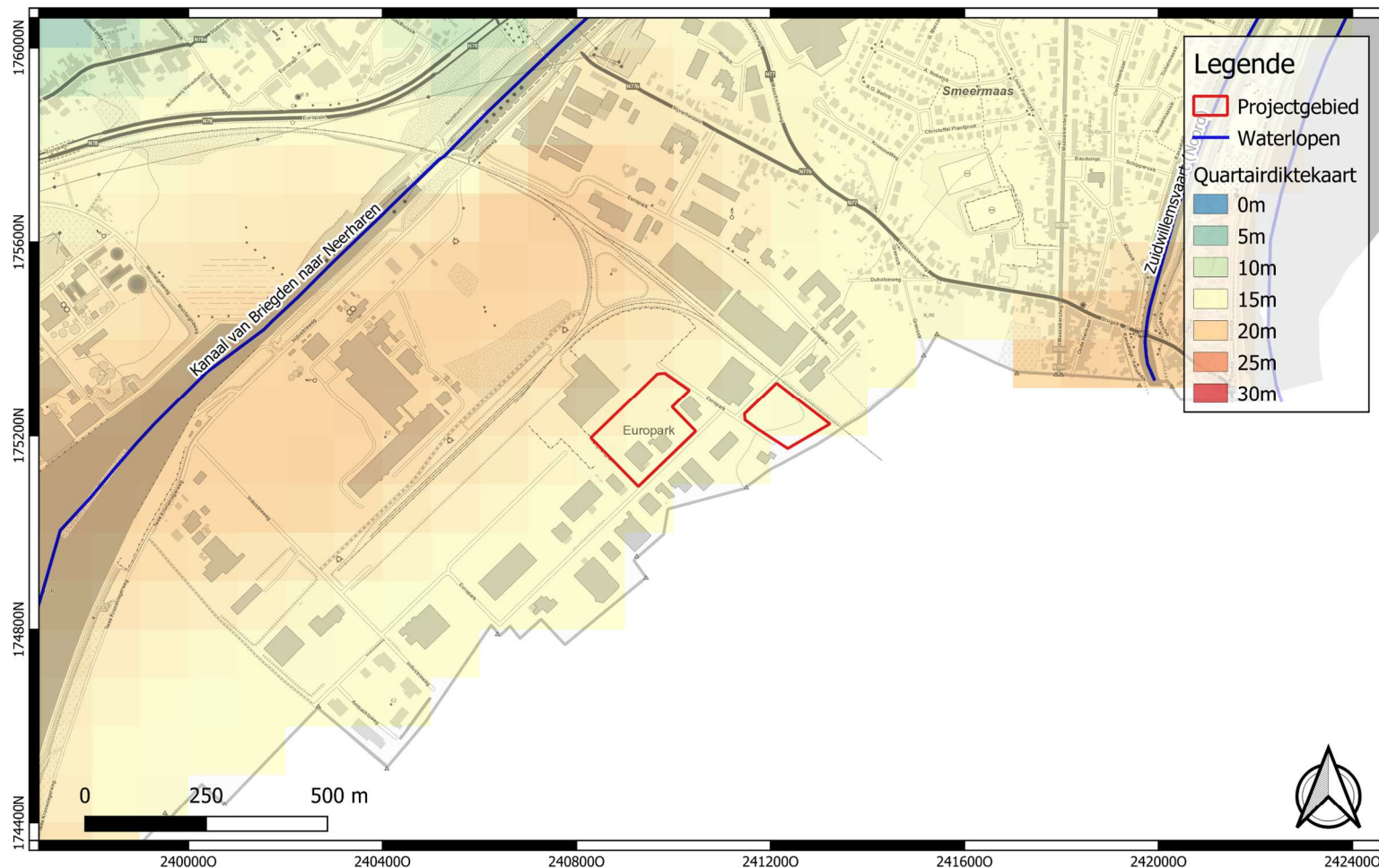
Grid: Lambert72 coördinatenstelsel

GROUP VAN VOOREN

FANTASTIC SOIL SURVEY EXPERTISE

verslagnummer : ORTEC2600713
aantal blz. : 107
blz. nummer : 82

GROUP VAN VOOREN

Terra Engineering & Consultancy

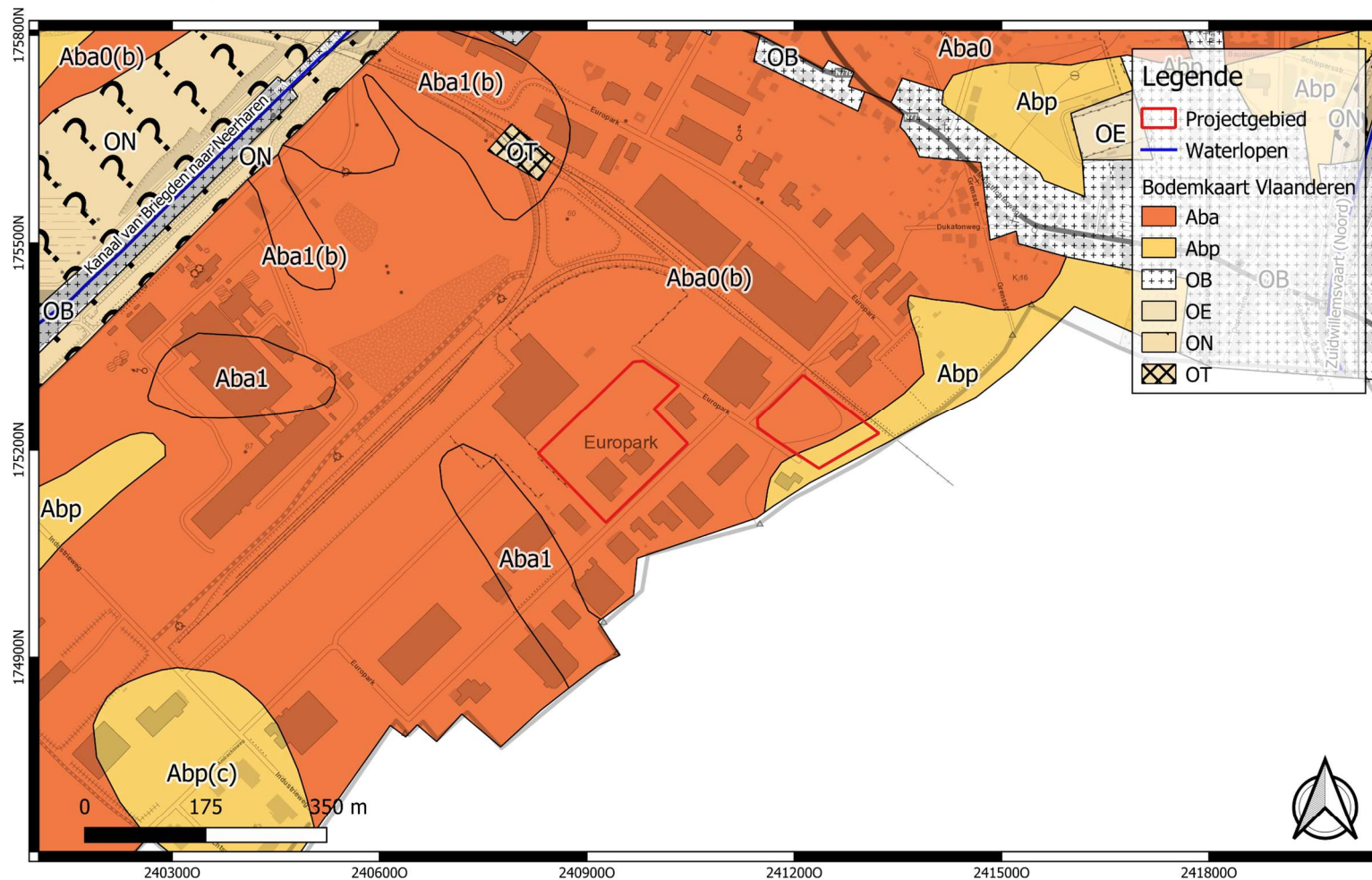
Projectcode: 2023H307
Datum aanmaak plan: 08-09-2023
Bron: DOV

Digitaliseerder: L. Van den Bruel

Project: Lanaken - Europark 101-112-114
Bijlage nr.: 09
Plan: Quartairdiktekaart

Schaal: 1/10000

Grid: Lambert72 coördinatenstelsel

GROUP VAN VOOREN

FANTASTIC SOIL SURVEY EXPERTISE

verslagnummer : ORTEC2600713
aantal blz. : 107
blz. nummer : 84

GROUP VAN VOOREN

Terra Engineering & Consultancy

Projectcode: 2023H307
Datum aanmaak plan: 08-09-2023
Bron: AGIV

Digitaliseerder: L. Van den Bruel

Project: Lanaken - Europark 101-112-114
Bijlage nr.: 11
Plan: Villaretkaart (1745-1748)

Schaal: 1/15000

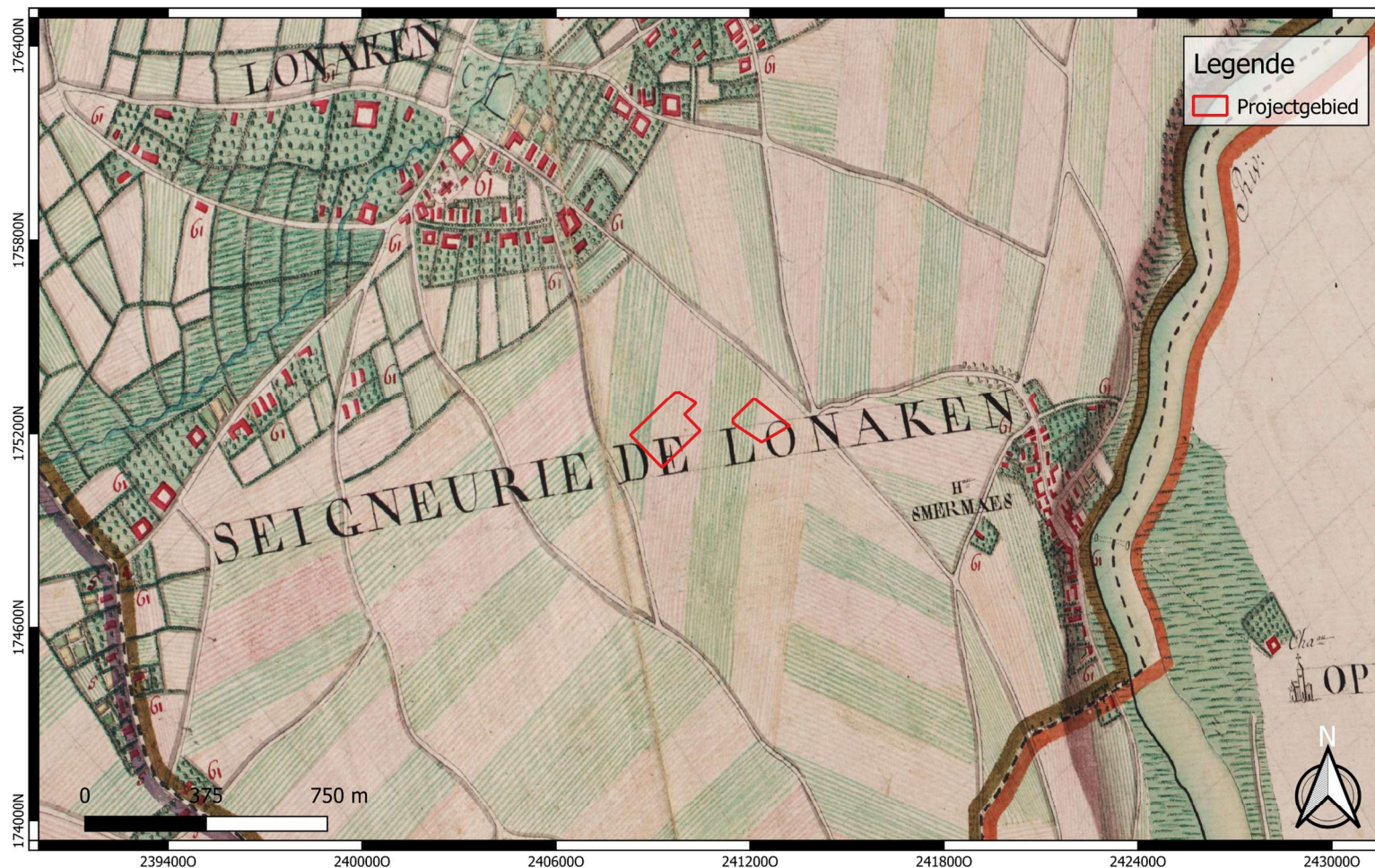
Grid: Lambert72 coördinatenstelsel

GROUP VAN VOOREN

FANTASTIC SOIL SURVEY EXPERTISE

verslagnummer	: ORTEC2600713
aantal blz.	: 107
blz. nummer	: 85

Projectcode: 2023H307
Datum aanmaak plan: 08-09-2023
Bron: AGIV

Digitaliseerder: L. Van den Bruel

Project: Lanaken - Europark 101-112-114
Bijlage nr.: 12
Plan: Ferrariskaart (1777)

Schaal: 1/15000

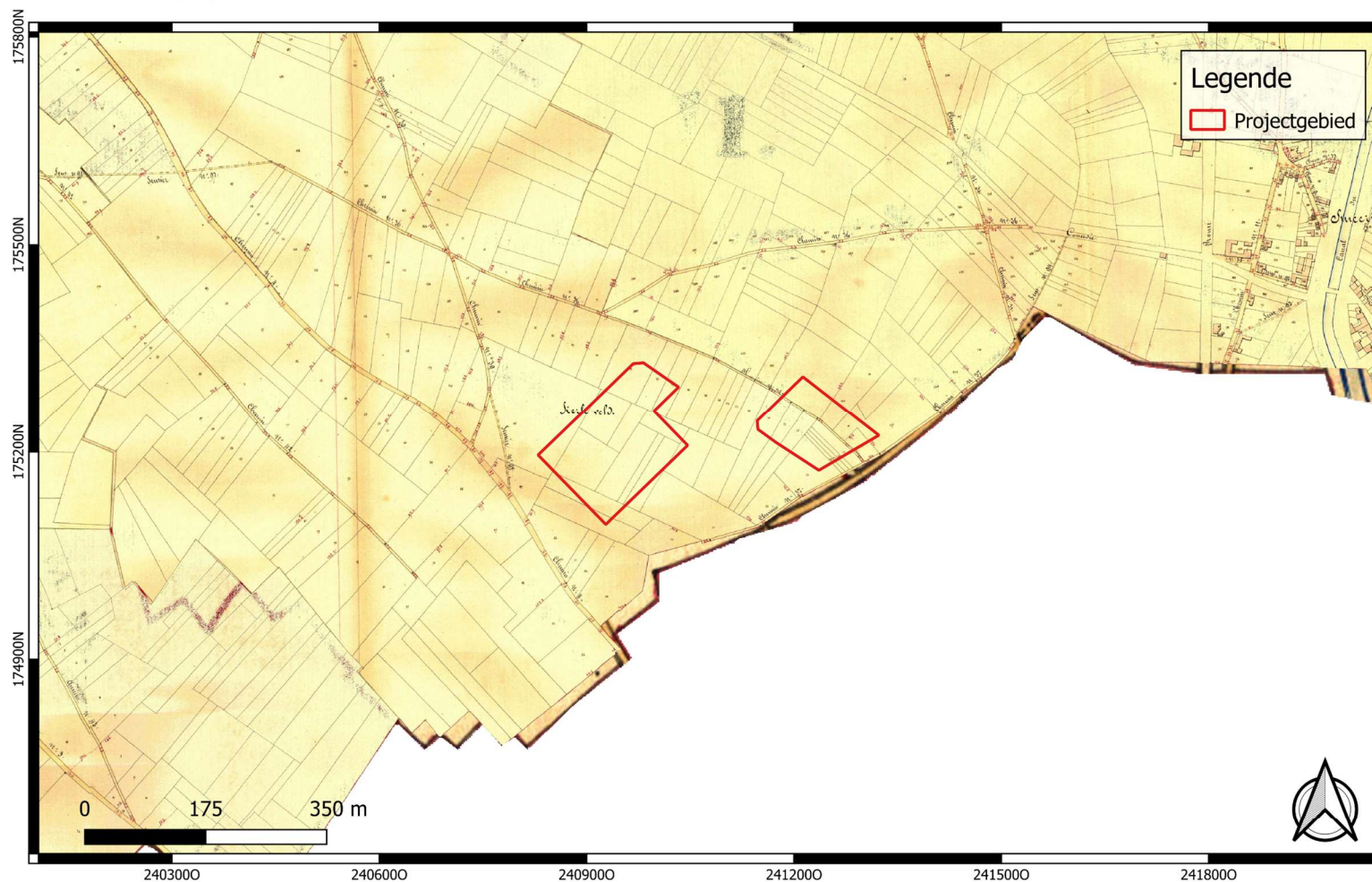
Grid: Lambert72 coördinatenstelsel

GROUP VAN VOOREN

FANTASTIC SOIL SURVEY EXPERTISE

verslagnummer : ORTEC2600713
aantal blz. : 107
blz. nummer : 86

Projectcode: 2023H307
Datum aanmaak plan: 08-09-2023
Bron: AGIV
Digitaliseerder: L. Van den Bruel

Project: Lanaken - Europark 101-112-114
Bijlage nr.: 13
Plan: Atlas der Buurtwegen (1840)
Schaal: 1/7000

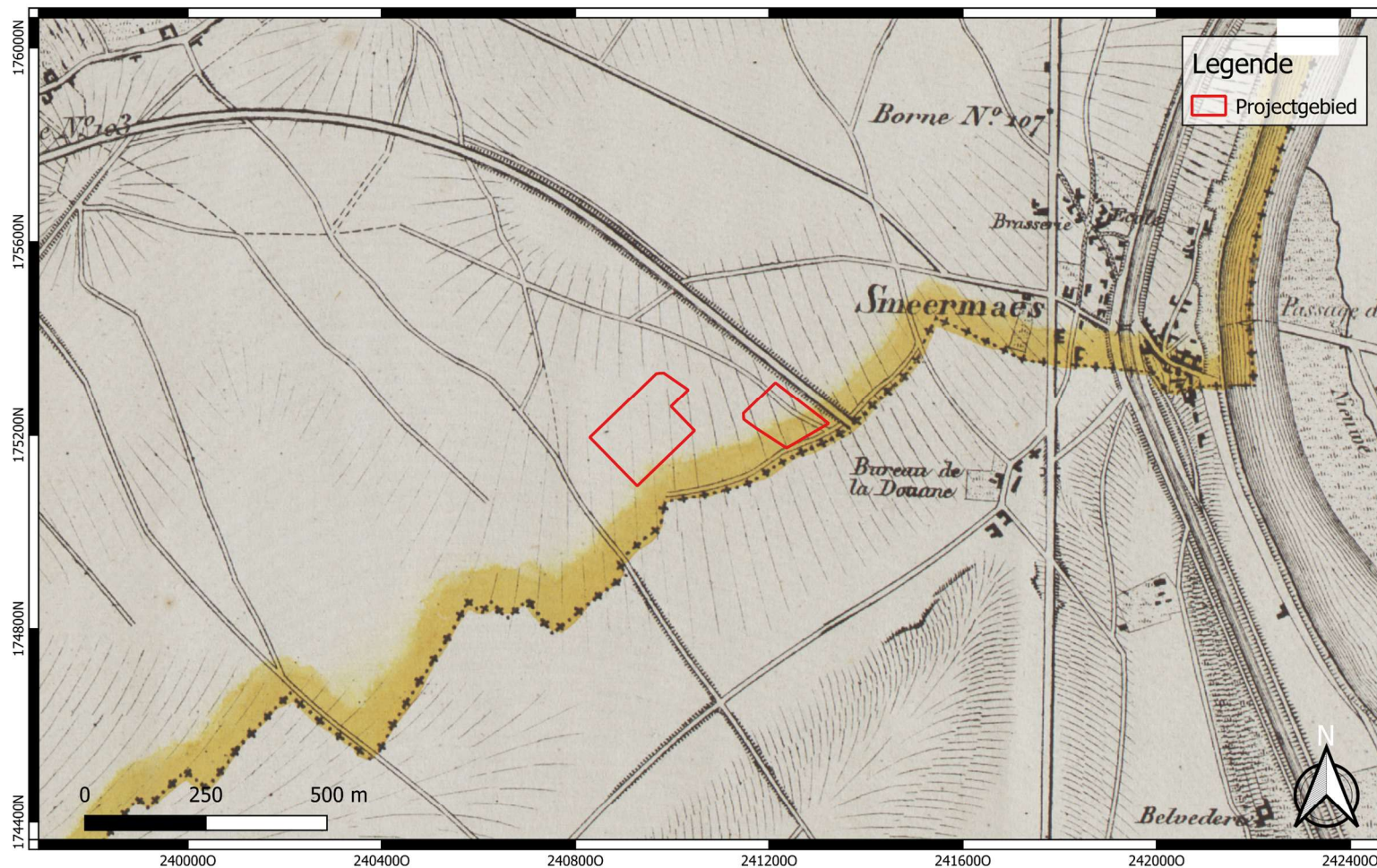
Grid: Lambert72 coördinatenstelsel

GROUP VAN VOOREN

FANTASTIC SOIL SURVEY EXPERTISE

verslagnummer : ORTEC2600713
aantal blz. : 107
blz. nummer : 87

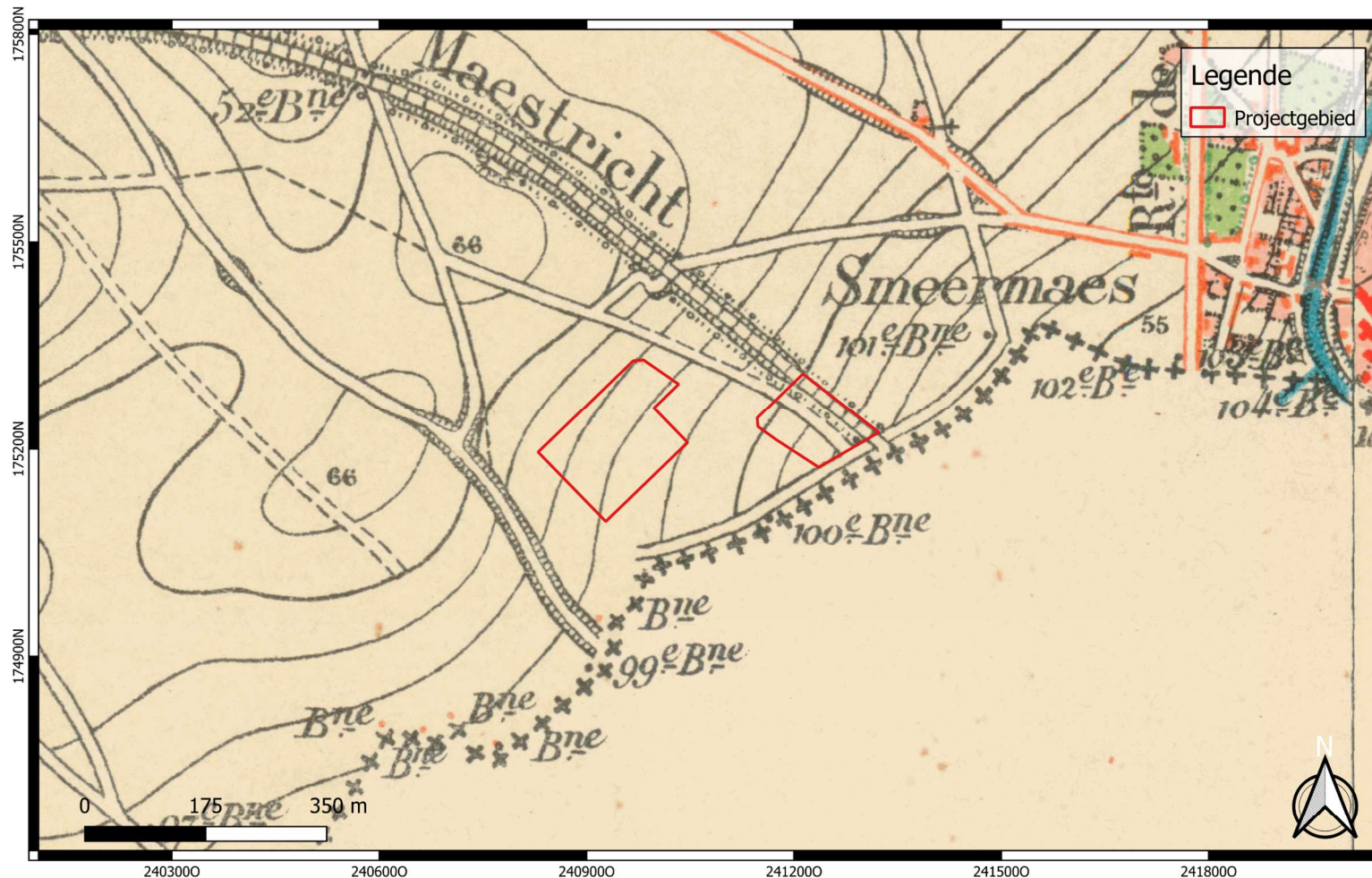
Projectcode: 2023H307
Datum aanmaak plan: 08-09-2023
Bron: AGIV

Digitaliseerder: L. Van den Bruel

Project: Lanaken - Europark 101-112-114
Bijlage nr.: 14
Plan: Vandermaelenkaart (1846-1854)

Schaal: 1/10000

Grid: Lambert72 coördinatenstelsel

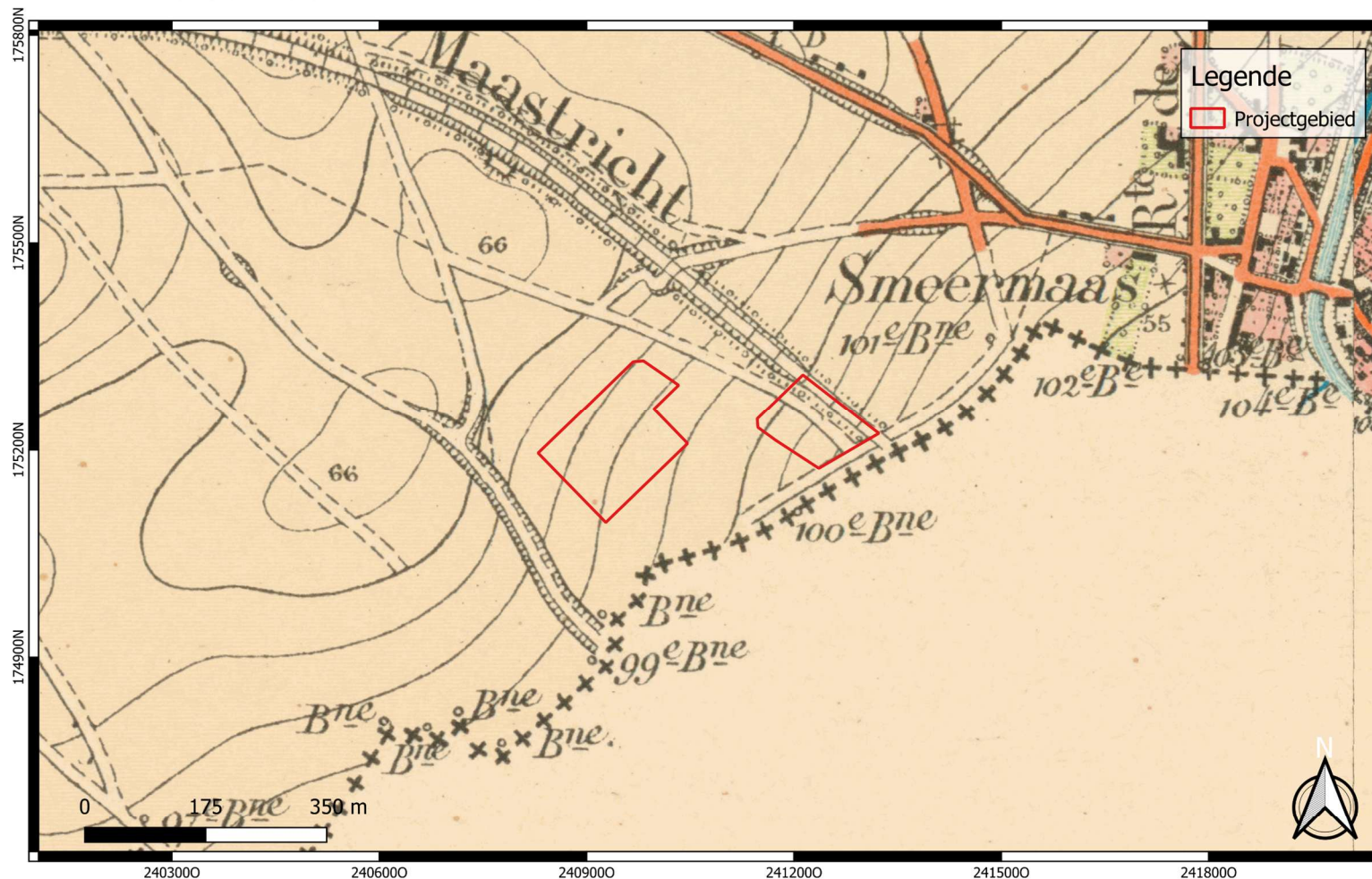

GROUP VAN VOOREN

FANTASTIC SOIL SURVEY EXPERTISE

verslagnummer : ORTEC2600713
aantal blz. : 107
blz. nummer : 89

GROUP VAN VOOREN

Terra Engineering & Consultancy

Projectcode: 2023H307
Datum aanmaak plan: 08-09-2023
Bron: Cartesius

Digitaliseerder: L. Van den Bruel

Project: Lanaken - Europark 101-112-114
Bijlage nr.: 16
Plan: Topografische kaart (1904)

Schaal: 1/7000

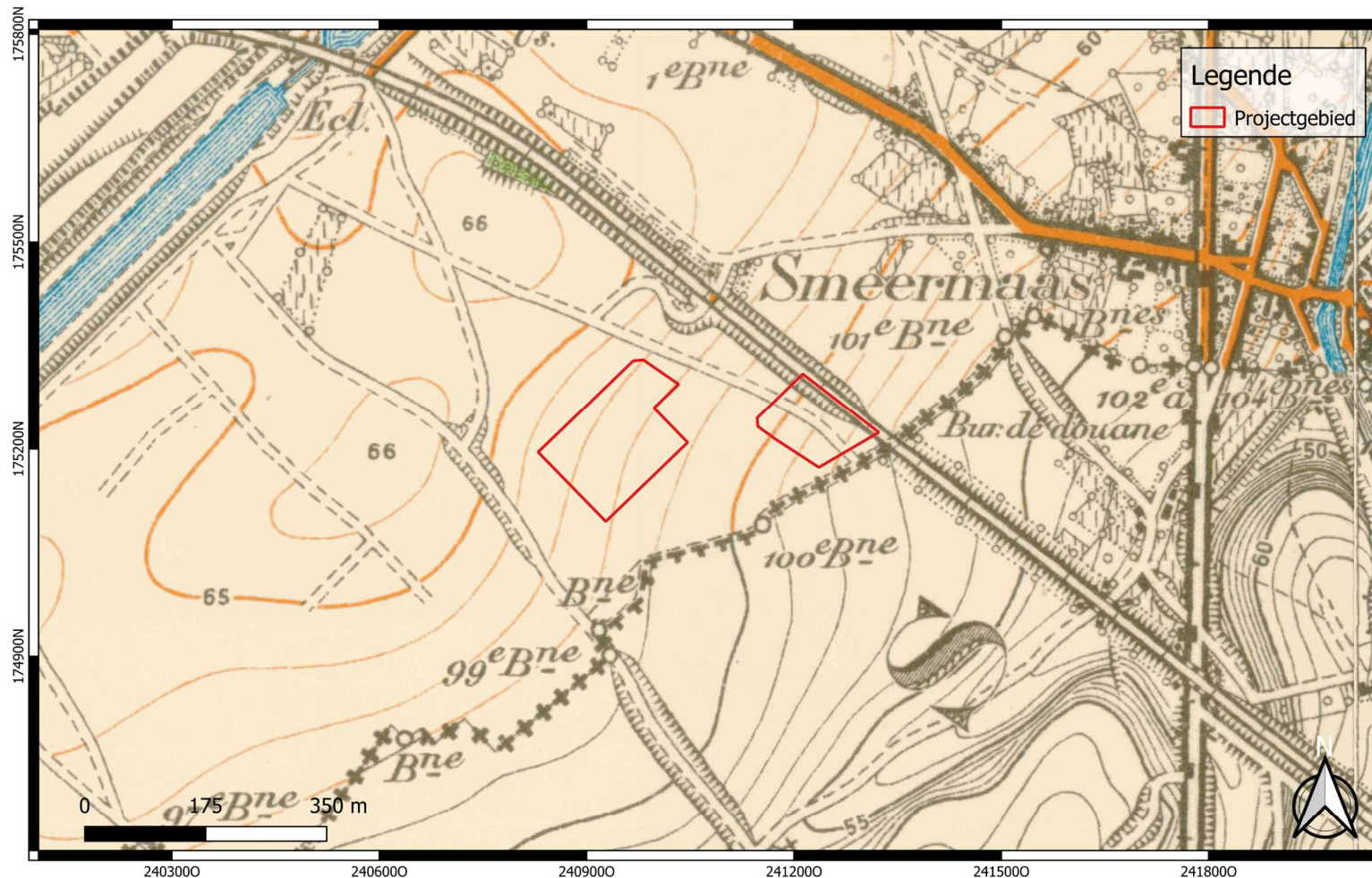
Grid: Lambert72 coördinatenstelsel

GROUP VAN VOOREN

FANTASTIC SOIL SURVEY EXPERTISE

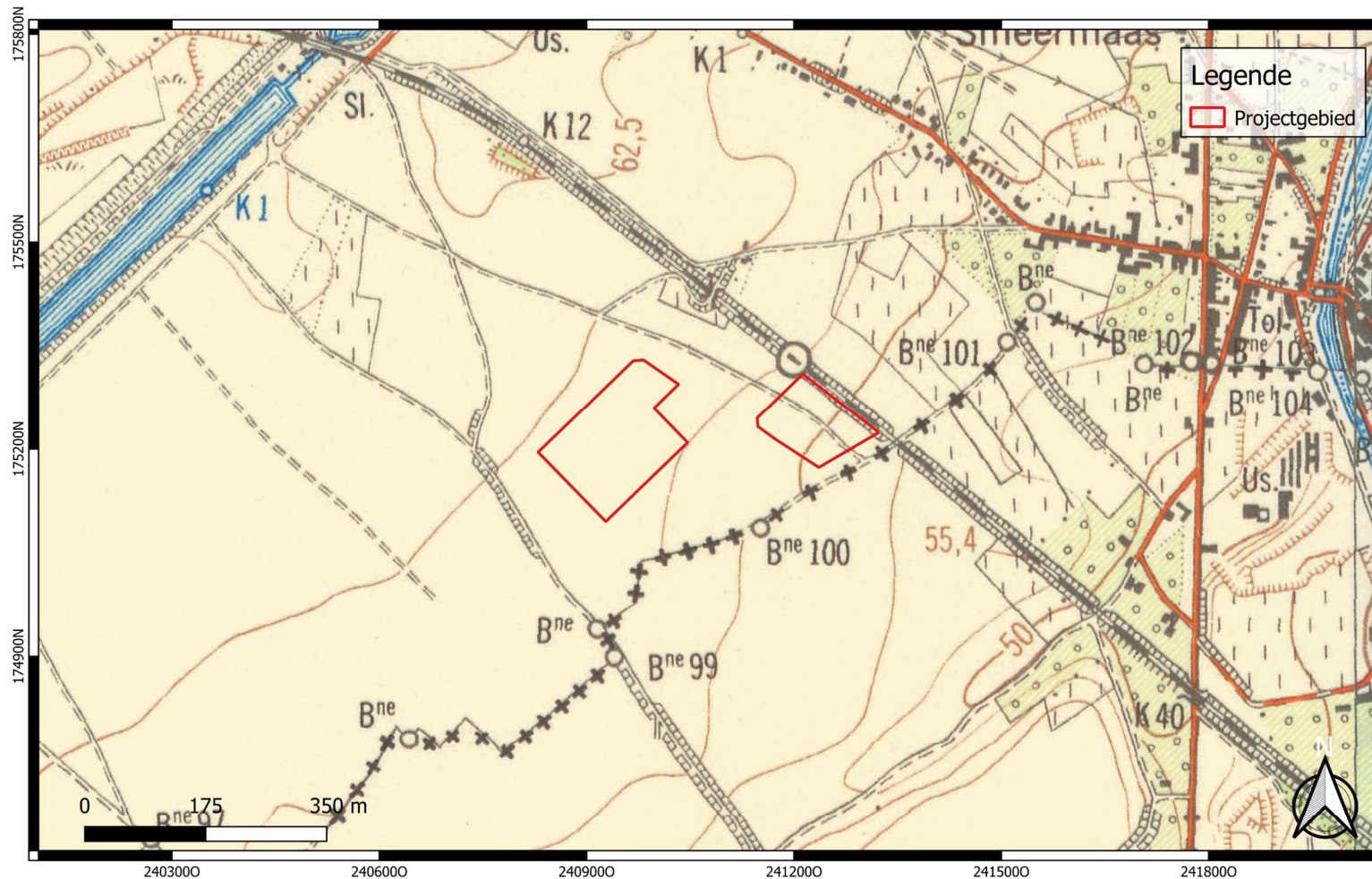
verslagnummer : ORTEC2600713
aantal blz. : 107
blz. nummer : 90

Projectcode: 2023H307
Datum aanmaak plan: 08-09-2023
Bron: Cartesius
Digitaliseerder: L. Van den Bruel

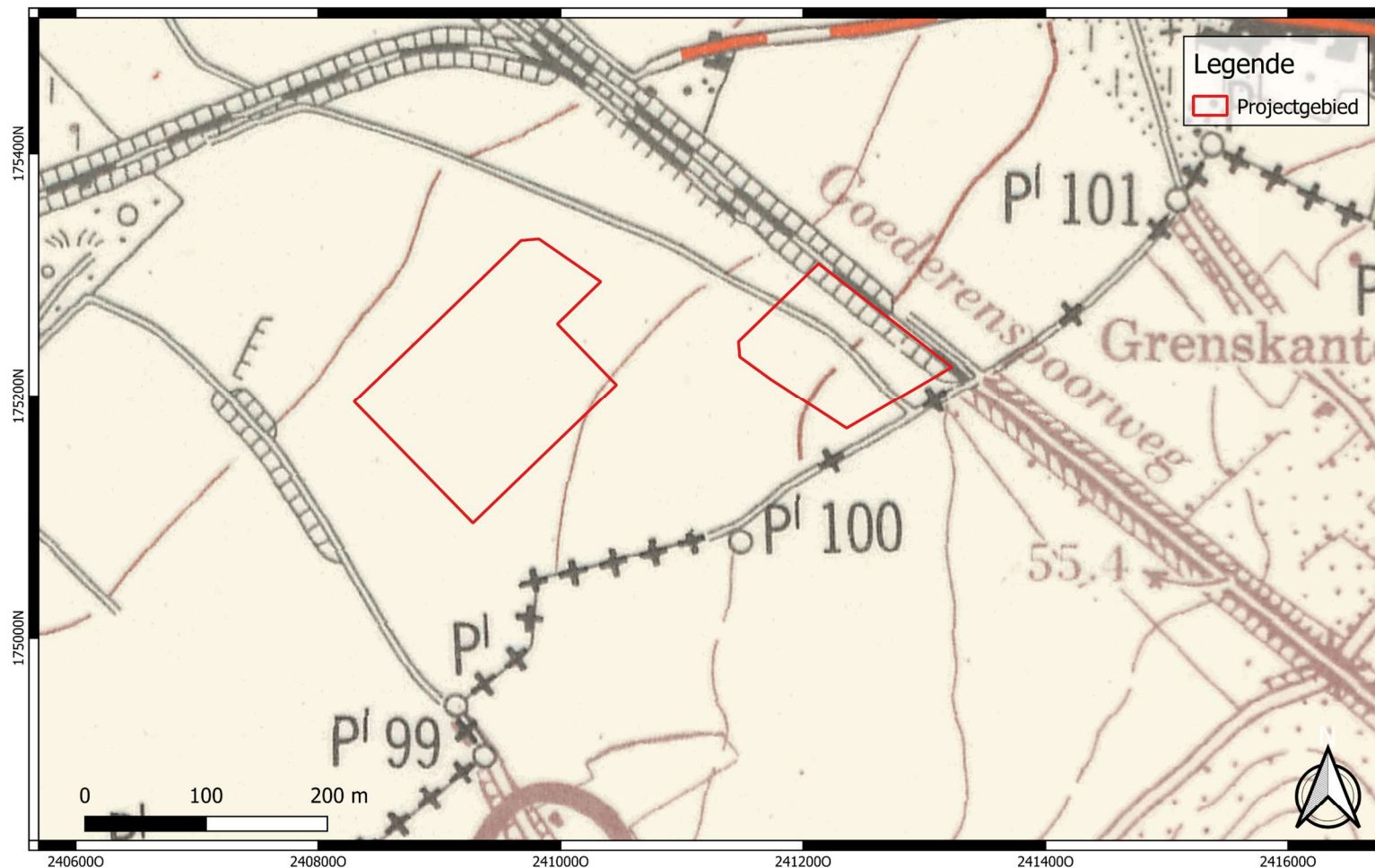
Project: Lanaken - Europark 101-112-114
Bijlage nr.: 17
Plan: Topografische kaart (1939)
Schaal: 1/7000

Grid: Lambert72 coördinatenstelsel

verslagnummer	: ORTEC2600713
aantal blz.	: 107
blz. nummer	: 92

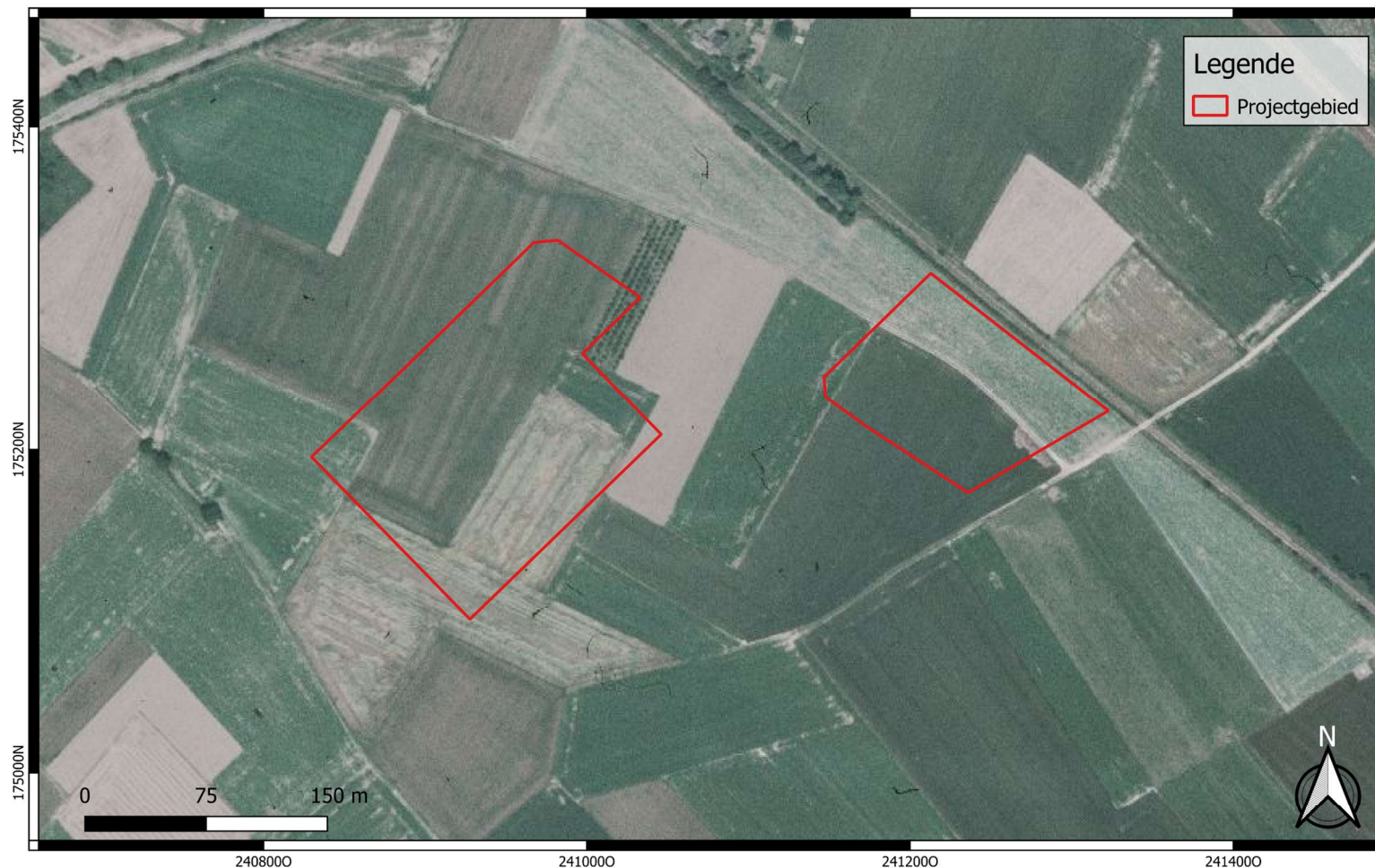

GROUP VAN VOOREN

FANTASTIC SOIL SURVEY EXPERTISE

verslagnummer	: ORTEC2600713
aantal blz.	: 107
blz. nummer	: 94

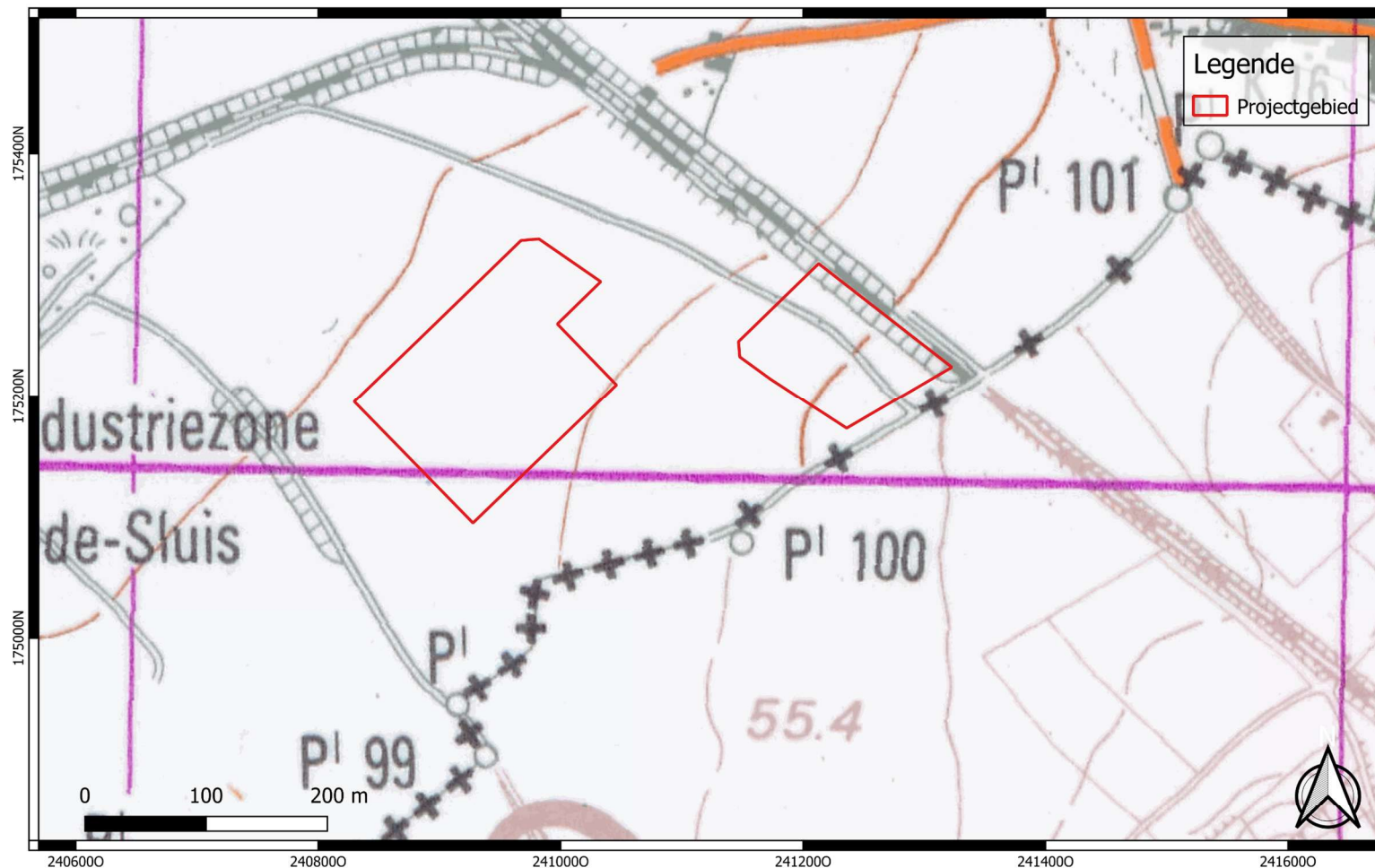
Projectcode: 2023H307
Datum aanmaak plan: 12-09-2023
Bron: AGIV

Digitaliseerder: L. Van den Bruel

Project: Lanaken - Europark 101-112-114
Bijlage nr.: 21
Plan: Luchtfoto (1979-1990)

Schaal: 1/3000

Grid: Lambert72 coördinatenstelsel

GROUP VAN VOOREN

FANTASTIC SOIL SURVEY EXPERTISE

verslagnummer	: ORTEC2600713
aantal blz.	: 107
blz. nummer	: 96

Projectcode: 2023H307
Datum aanmaak plan: 12-09-2023
Bron: Cartesius

Digitaliseerder: L. Van den Bruel

Project: Lanaken - Europark 101-112-114
Bijlage nr.: 23
Plan: Luchtfoto (1995)

Schaal: 1/3000

Grid: Lambert72 coördinatenstelsel

GROUP VAN VOOREN

FANTASTIC SOIL SURVEY EXPERTISE

verslagnummer : ORTEC2600713
aantal blz. : 107
blz. nummer : 97

Projectcode: 2023H307
Datum aanmaak plan: 12-09-2023
Bron: AGIV

Digitaliseerder: L. Van den Bruel

Project: Lanaken - Europark 101-112-114
Bijlage nr.: 24
Plan: Luchtfoto (2000-2003)

Schaal: 1/2000

Grid: Lambert72 coördinatenstelsel

GROUP VAN VOOREN

FANTASTIC SOIL SURVEY EXPERTISE

verslagnummer : ORTEC2600713
aantal blz. : 107
blz. nummer : 98

Projectcode: 2023H307
Datum aanmaak plan: 12-09-2023
Bron: AGIV
Digitaliseerder: L. Van den Bruel

Project: Lanaken - Europark 101-112-114
Bijlage nr.: 25
Plan: Luchtfoto (2005-2007)
Schaal: 1/2000

Grid: Lambert72 coördinatenstelsel

GROUP VAN VOOREN

FANTASTIC SOIL SURVEY EXPERTISE

verslagnummer : ORTEC2600713
aantal blz. : 107
blz. nummer : 99

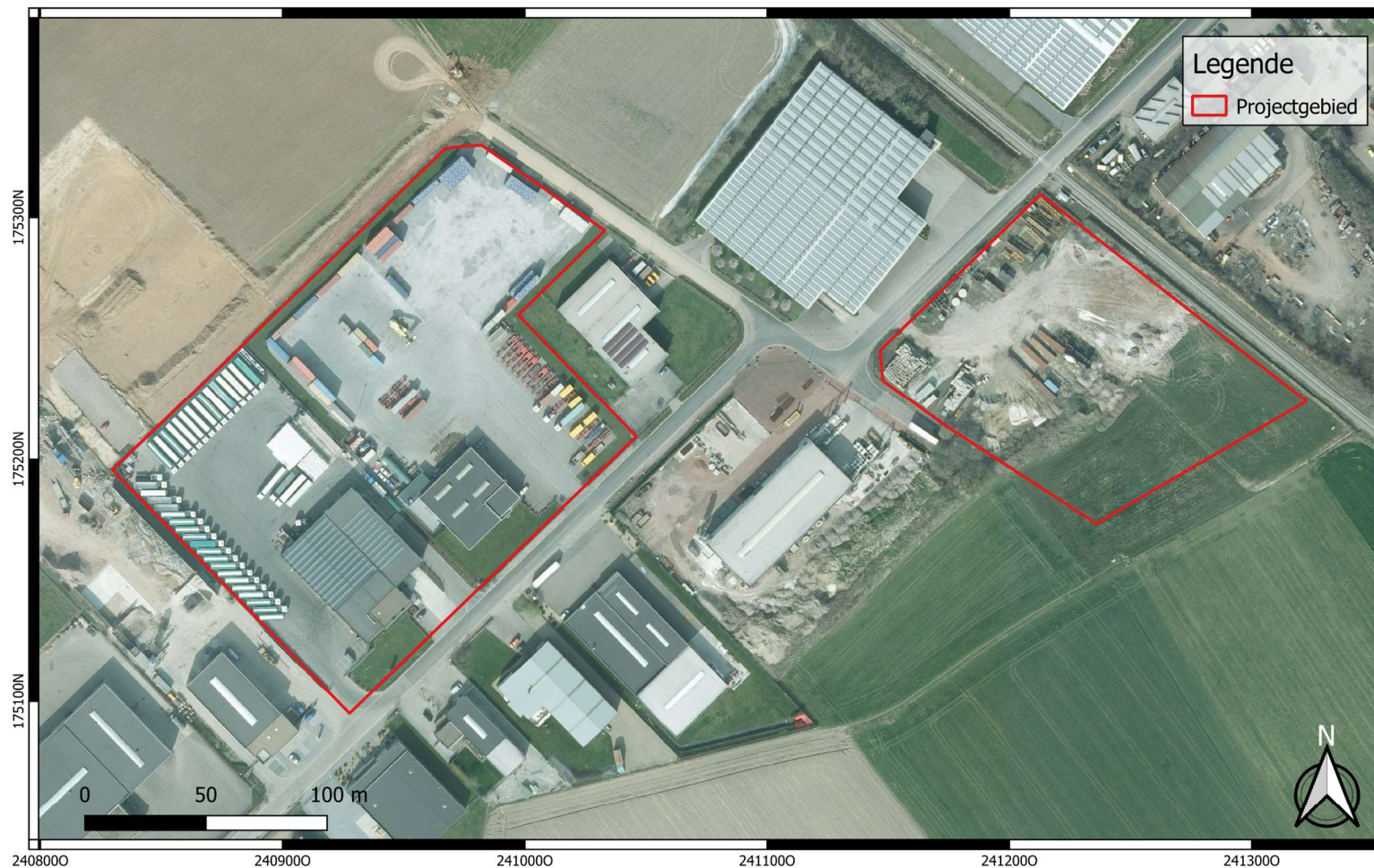
Projectcode: 2023H307
Datum aanmaak plan: 12-09-2023
Bron: AGIV

Digitaliseerder: L. Van den Bruel

Project: Lanaken - Europark 101-112-114
Bijlage nr.: 26
Plan: Luchtfoto (2008-2011)

Schaal: 1/2000

Grid: Lambert72 coördinatenstelsel

GROUP VAN VOOREN

FANTASTIC SOIL SURVEY EXPERTISE

verslagnummer : ORTEC2600713
aantal blz. : 107
blz. nummer : 101

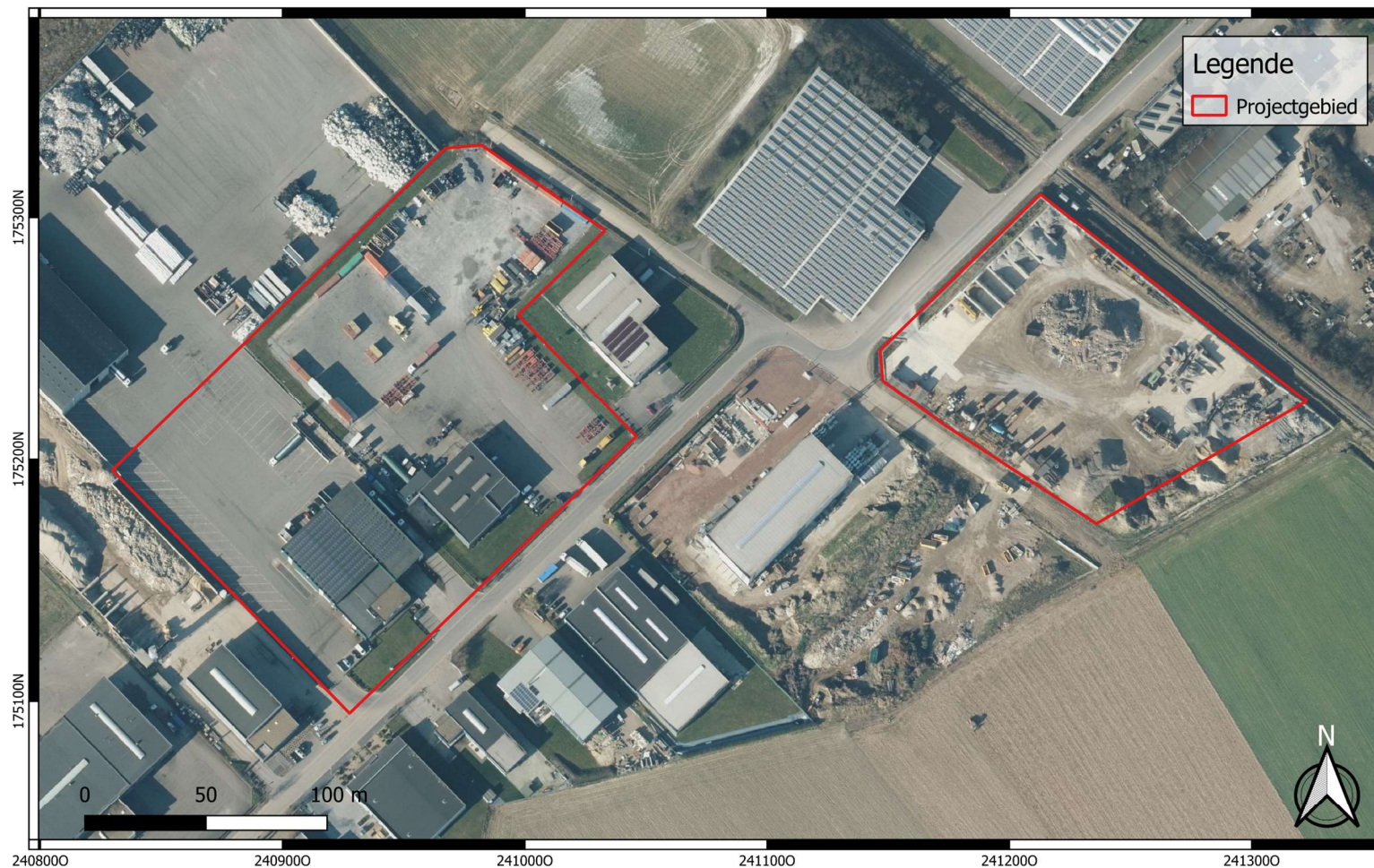
Projectcode: 2023H307
Datum aanmaak plan: 12-09-2023
Bron: AGIV

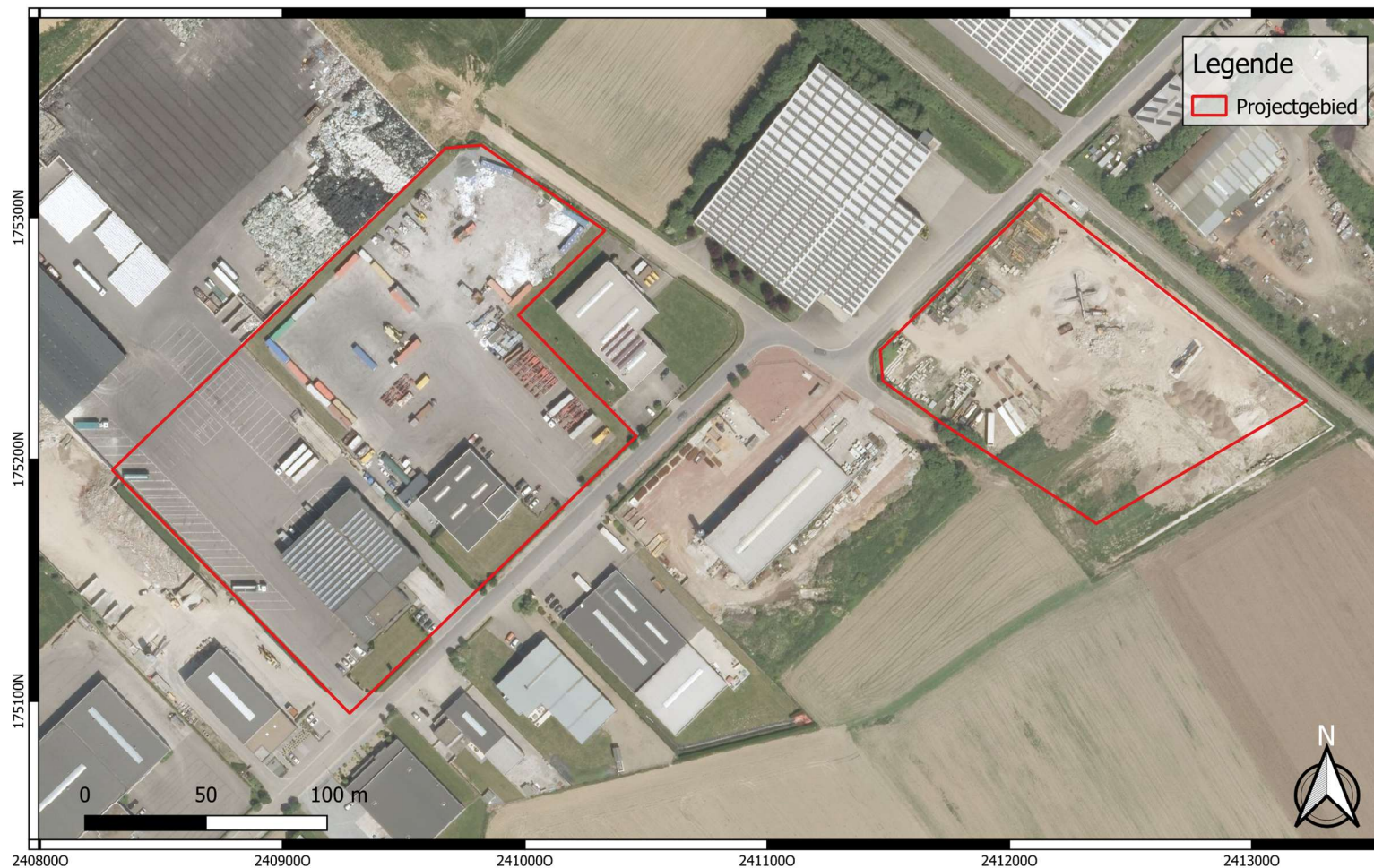
Digitaliseerder: L. Van den Bruel

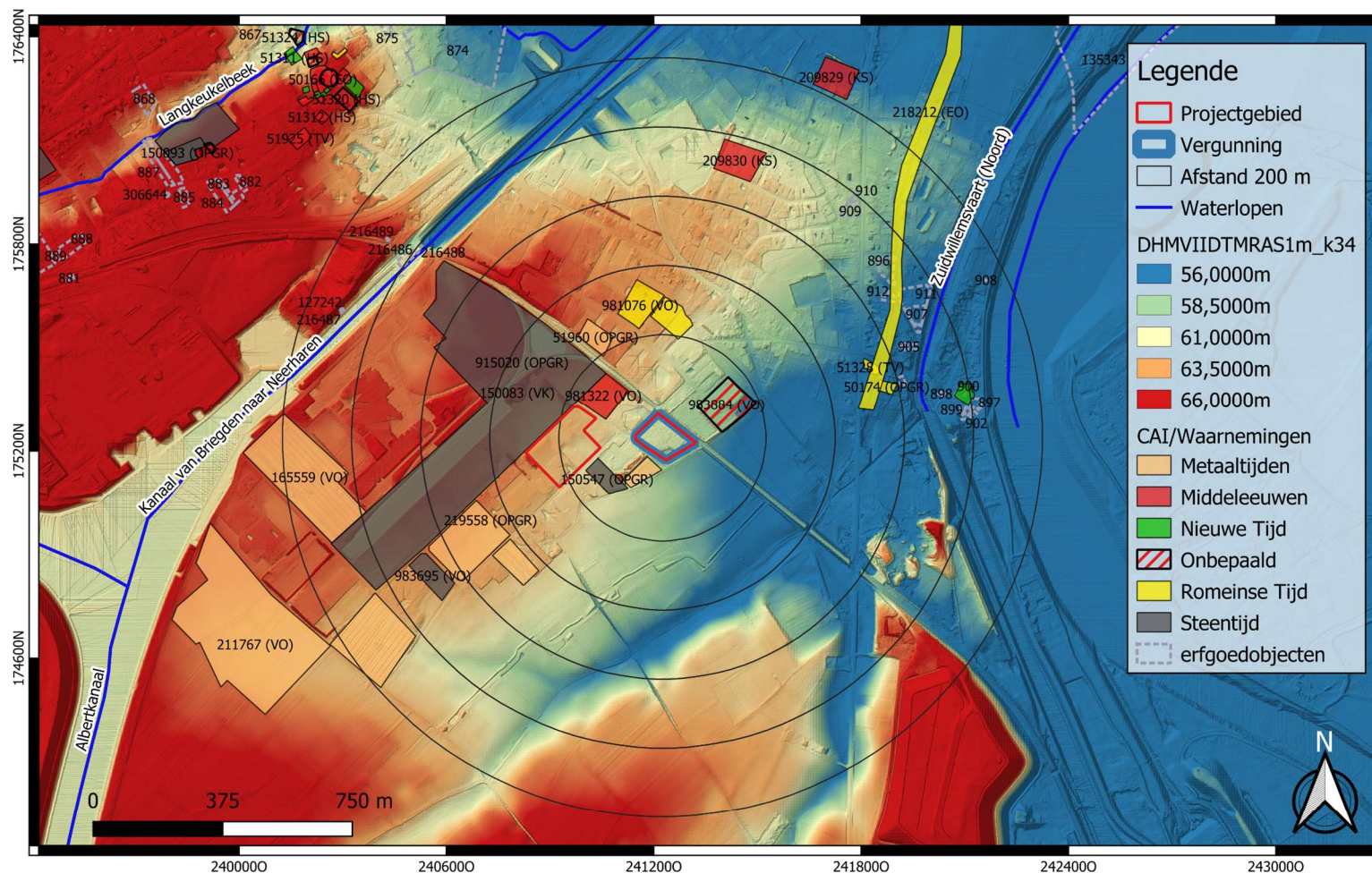
Project: Lanaken - Europark 101-112-114
Bijlage nr.: 28
Plan: Luchtfoto (2014)

Schaal: 1/2000

Grid: Lambert72 coördinatenstelsel

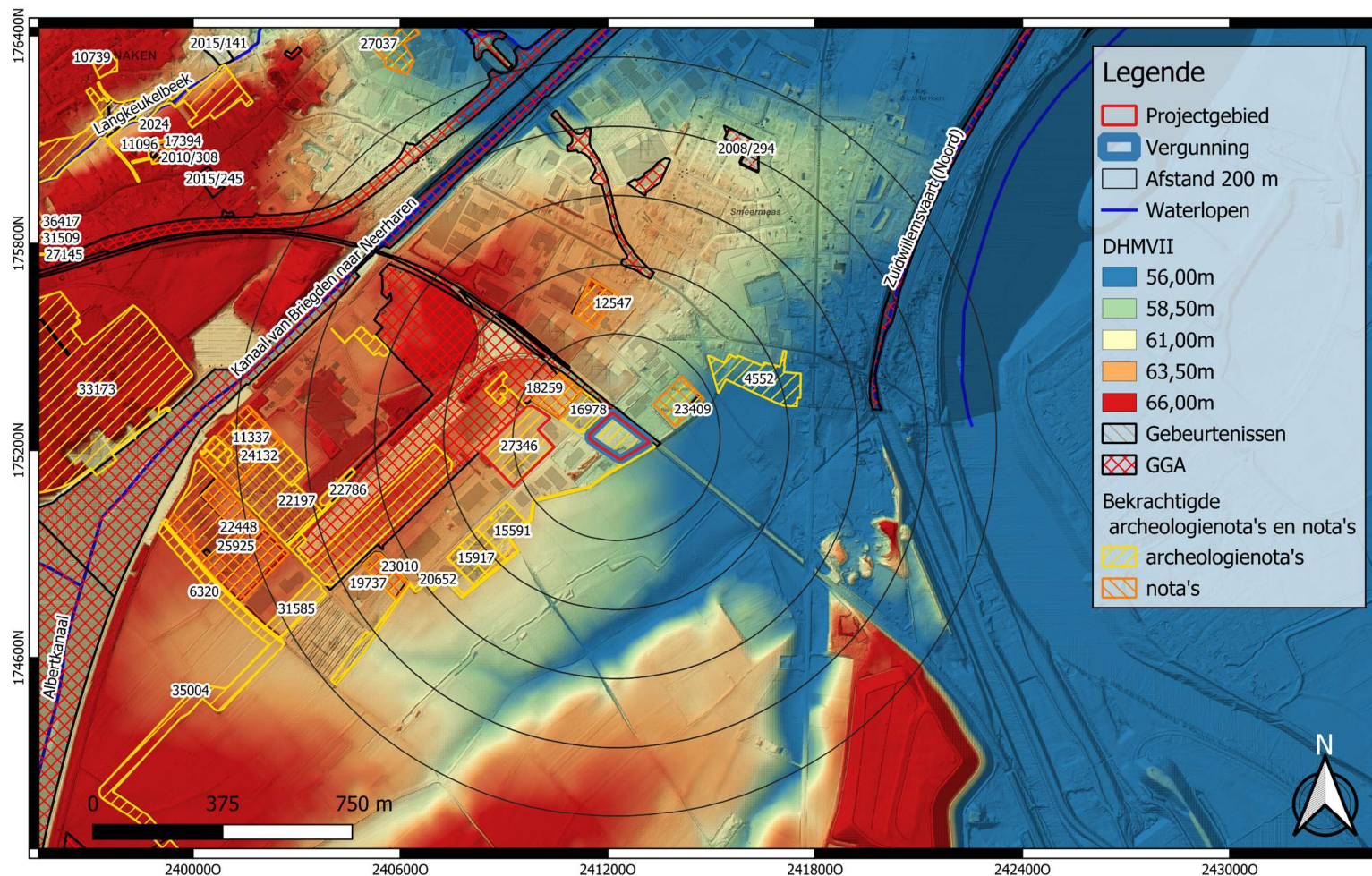

GROUP VAN VOOREN

FANTASTIC SOIL SURVEY EXPERTISE

verslagnummer : ORTEC2600713
aantal blz. : 107
blz. nummer : 105

Projectcode: 2023H307
Datum aanmaak plan: 08-05-2026
Bron: AGIV + AOE
Digitaliseerder: L. Van den Bruel

Project: Lanaken - Europark 101-112-114
Bijlage nr.: 32
Plan: Archeologienota's
Schaal: 1/14000

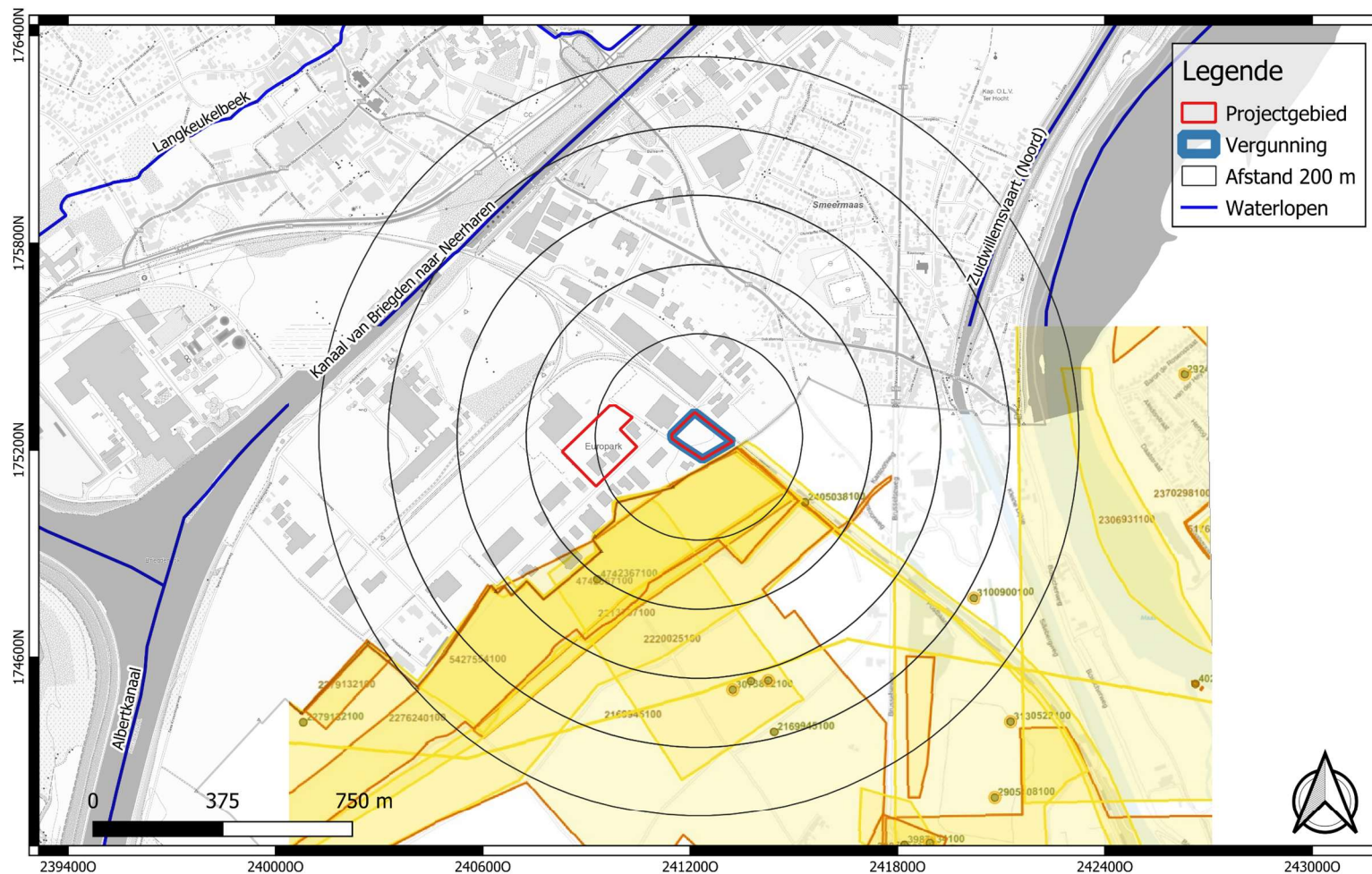
Grid: Lambert72 coördinatenstelsel

GROUP VAN VOOREN

FANTASTIC SOIL SURVEY EXPERTISE

verslagnummer : ORTEC2600713
aantal blz. : 107
blz. nummer : 106

GROUP VAN VOOREN

Terra Engineering & Consultancy

Projectcode: 2023H307
Datum aanmaak plan: 12-09-2023
Bron: NGI + ARCHIS

Digitaliseerder: L. Van den Bruel

Project: Lanaken - Europark 101-112-114
Bijlage nr.: 33
Plan: ARCHIS Nederland

Schaal: 1/14000

Grid: Lambert72 coördinatenstelsel

